Palle Rosenkrantz

Eigil Holsts oplevelser

Otte kriminalnoveller

Biblioteket 1800

Palle Rosenkrantz

Eigil Holsts oplevelser

Otte kriminalnoveller

eBibliotek 1800

2024

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Palle Rosenkrantz: *Eigil Holsts oplevelser* er baseret på originaler, som er public domain i lande hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+80 år.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Opholder du dig i et land uden for EU, bør du dog tjekke de lokale ophavsretsbestemmelser, før du videredistribuerer værket.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Palle Rosenkrantz: *Eigil Holsts oplevelser* is based upon sources in the public domain in countries where copyright is based upon Life+80 years.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

If you are outside the EU, you are advised to check the local copyright laws before copying and/or redistributing this ebook.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

En god nyhed

Det bankede på døren til borgmesterens kontor i en lille sjællandsk by.

"Komind!" lød det, og en ung mand trådte over tærsklen med et let buk.

Borgmesteren rejste sig, og rakte den indtrædende hånden:

"Det glæder mig, løjtnant Holst, at De kom. Jeg har sendt bud efter Dem for at sikre mig den allerbedste assistance i den forfærdelige sag, som hele landet i øjeblikket taler om. Vor fælles ven, den gamle herredsfoged, har fortalt mig, hvor fortræffelig tjeneste De gjorde, da man fandt liget af en myrdet kvinde i en skovsø i Nordsjælland. De fandt morderen i Venedig. Kort sagt, vor fælles ven bliver De af sig selv, når han taler om Dem.

Nå, den kære mand er gammel, lidt – nok sagt –, jeg mener jeg er yngre, energisk, når jeg selv skal sige det, ret heldig, men denne sag *skal* gå, forstår De; den skal gå. Jeg har for øjeblikket, som De vil vide, en kendt medarbejder ved et stort blad, der står regeringen så nær, som et blad kan stå regeringen, en kendt medarbejder ved dette blad, siddende som mistænkt for et mord. – Jeg siger ikke manden er skyldig, han er ikke en gang arresteret eller anholdt, gudbevares, han sidder for øjeblikket i en lænestol og ryger cigar. Men De forstår mig, hele koblet, Gud forlade mig – hele den intelligente presse er ved at rende mig huset ned. Jeg er for første gang i mit liv i forlegenhed. Alvorlig forlegenhed. Derfor Gud velsigne Dem, at De kom, løjtnant Holst. Gud velsigne Dem!"

Borgmesteren tav. Små svedperler piblede i hans runde, rødglinsende ansigt. Hans små, grå museøjne plirrede, og hans fingre trommede fanemarch på de korte, tykke lår.

"Birkedommer Krans," tænkte Holst, men han sagde ingenting.

Siden Holst havde opklaret, *hvad skovsøen gemte*, var hans aktier steget svært hos publikum. Han var endnu overbetjent i Opdagelsespolitiet, lykkelig ægtemand, men fast besluttet på at blive på sin post – foreløbig. Hans kolleger misundte ham, spottede i krogene det romantiske skær, der lå over ham og hans skæbne, skumlede og bagtalte ham. Men han var dygtig, det måtte alle erkende.

"Birkedommer Krans," tænkte han og sagde ikke noget.

Borgmesteren fortalte:

"De kender naturligvis sagen, hele Danmark kender sagen, på telegrafens tråd flyver mit navn ud over den civiliserede verden. Der må ikke ske nogen fejl. Jeg har holdt de fordømte bladnegre stangen – jeg mener, d'hrr. journalister ved endnu ikke noget, ud over de løseste rygter. Ikke sandt, bladene gør kun fortræd."

Holst smilede: "Hvis hr. borgmesteren vil slette det *kun*, er jeg med. Bladene kan gøre fortræd".

"Nå," fortsatte borgmesteren: "altså til sagen. – I morges kl. 6½ blev jeg vækket ved den frygtelige meddelelse, at hestehandler Ludvig Hansen var fundet myrdet i sin seng på Hotel *Prinsen*, øjensynlig genstand for et overlagt rovmord."

"Hvem fandt ham?" spurgte Holst.

"Ja, ser De, her er vi straks ved gåden. Jeg vil foretrække at sige, at *vi* fandt ham; jeg mener min gamle Andersen, en brav,

forsigtig og pålidelig betjent, som De vil lære at skatte. Ser De, Andersen blev tilkaldt af hotellets opvarter, og da han kom til stede, straks forresten, han bor skrås overfor hotellet, lå hestehandleren i sin seng i et værelse på første sal mod haven med overskåret strube, badet i blod og død. I værelset befandt sig tre mennesker, af hvilke de to i den allerøjensynligste ophidselse gensidigt beskyldte hinanden for mordet, mens den tredje søgte at kaste sig imellem og holde dem fra hinanden.

Den ene var hotellets gårdskarl, en yngre mandsperson fra Jylland, om hvem intet ufordelagtigt i øvrigt er bekendt. Den anden er som allerede meddelt en medarbejder ved et meget fint og meget indflydelsesrigt blad. Den tredje er hotellets vært, en pokkers fiks og indtagende københavner, som har været etableret her i et halvt år og har vundet alles hjerter. Ja, det lyder som et eventyr, men Fanden stå i det, det er sandt. – Jeg ville give alle hjemmeindtægterne i et år for, at denne bladmand havde boet på *Dannevirke*."

Holst sad endnu tavs og lod borgmesteren tale. Denne svedte.

"Altså nu skal De høre: Bladmanden havde værelse umiddelbart op til hestehandleren, de havde siddet sammen i hotellets café meget længe, skal ikke have været videre påvirkede af spiritus. Journalisten påstår, at han i morges ved sekstiden blev vækket ved larm i naboværelset og ilede til døren, der var åben. Da han kom ind i stuen, så han hotellets gårdskarl bøjet over sengen, der stod tæt ved vinduet, i færd med at stikke hånden ind under puden, på hvilken, som jeg har fortalt, den myrdede hestehandler hvilede i sit blod.

Det fortalte journalisten, og på dette blev gårdskarlen anholdt. –"

Holst lyttede opmærksomt, efterhånden som historien voksede frem af borgmesterens ordflom. "Og gårdskarlen?" spurgte han.

"Karlen påstår, at han, da han var i færd med at stå op for at gå til sit arbejde, som bestod i at børste gæsternes støvler, fra sit vindue bemærkede, at der brændte lys i hestehandlerens værelse. Han blev nu bange for, at denne skulle meget tidligt op, og frygtede for, at han skulle få ubehageligheder, om hans støvler ikke var pudsede. Jeg bemærker, at hestehandler Ludvig Hansen er stamgæst på hotellet, og en af dets bedste kunder, han hører hjemme i Jylland, men opkøber heste her på egnen. Da karlen altså for at indhente det forsømte, skynder sig op på værelset, hvad der kun kan have taget få sekunder, hotellet er lavt og gammeldags bygget, banker han først på, støvlerne stod mod sædvane ikke udenfor døren. Da der ikke svares, går han ind og ser så manden ligge i sit blod i sengen. Han går hen til sengen, og i det samme rives døren til naboværelset op, og journalisten træder ind."

"Og værten?" spurgte Holst.

"Værten kom til, da journalisten ringede så hele hotellet var ved at styrte ned. Han sendte opvarteren efter politiet, og søgte, som jeg fortalte dem, at holde de to først ankomne fra hinanden. Ja, det er hvad vi ved. Det er ikke meget, og jeg må desværre sige, at det bliver mindre og mindre, jo mere vi arbejder med det."

"Hvor mange forhør har borgmesteren holdt," spurgte Holst.

"Jeg har holdt forhør lige siden i morges kl. 8. Jeg telegraferede straks til Dem, men afstanden er jo ikke større, end at hele pressen har været her siden kl. 11 i formiddags. Uheldet ville, at De måtte kaldes hjem fra et besøg i Malmø hos Deres svigerfader – en charmant mand for resten. Nå, men blot De havde været her noget før.

Disse mildest talt – journalister, har været ved at gøre mig ganske kulret. Særligt ham, der er indblandet i sagen, han har villet tale i telefon med …

De forstår mig. Det kunne jeg jo ikke forbyde – vel? Jeg behandler manden som en hertug af blodet; men jeg er jo nødt til at førhøre ham. Der er tre alvorlige, jeg vil ikke sige indicier, men omstændigheder, der taler mod ham."

"Og det er?" spurgte Holst, der havde taget en notesbog frem for at gøre notater.

"Jo, ser De. – I går passerede følgende:

Hestehandler Ludvig Hansen går ind i banken for at bytte nogle tyske penge, som han havde modtaget fra en kunde på stedet. Han siger på sit brede jyske, 'Her skal være 60.000 reichsmark i bunken', og kassereren tæller pengene. Så siger han: 'Det passer ikke, hr. Hansen, der er kun 50.000'. 'Så har De fået den fejle pakke,' siger hestehandleren og kaster en anden bunke på skranken.

Se nu hænder det jo sjældent, at en mand i denne lille by går med 110.000 mark på sig i kontanter. Historien blev fortalt fra mand til mand, og navnlig naturligvis diskuteret på gæstgivergårdene. Det er oplyst, at journalisten har spurgt hr. Hansen om, hvad han havde gjort med de mange penge, og at

denne har svaret, at dem havde han hos sig. Så skulle folk da i det mindste først slå ham ihjel, inden de kunne få pengene.

Hertil havde journalisten, – som er en munter ung mand, der for øvrigt havde opholdt sig et par år i Amerika – sagt, at han sov i værelset ved siden af, og at hr. Hansen skulle tage sig i agt. Gud bevares, det kan være spøg, men det er vidnefast, og uheldigt navnlig under disse omstændigheder."

"Nægter den unge mand dette?" spurgte Holst.

"Aldeles ikke," svarede borgmesteren; "tværtimod, han indrømmer det og siger, det var spøg. Men nu kommer der en ting til. Han har i går købt en meget skarp ragekniv hos en barber her i byen. Ganske vist, det er en sjældenhed, som barberen har haft til fals og falbudt. Der er intet mærkeligt deri, kun er det uheldigt, at kniven er borte. Den unge mand erkender at have modtaget den, han siger, at den har ligget på hans bord. I aftes tænkte han ikke på den. I dag er den borte.

Distriktslægen påstår, at mordet er forøvet med en barberkniv."

Holst afbrød: "Men fandtes da kniven inde i værelset, hvor mordet var begået?"

"Nej," sagde borgmesteren. "Se, dette er det underlige: døren imellem de to værelser plejer at være låset og nøglen at sidde i den side, der vender ind i gadeværelset. Den unge mand påstår, at døren var åben. Nøglen sidder i den modsatte side. Han siger, at hestehandleren i aftes, da de fulgtes ad op efter et gilde, hvor de som sagt ikke skal have været berusede, åbnede døren og sagde ind til ham: 'Lad mig nu se, De ikke myrder mig, og tager pengene fra denne her'. Så skulle han have peget på tegnebogen. Det siger den unge mand. Han er meget

intelligent, ret tiltalende, noget flabet, synes jeg, men det *kan* være sandt. Det kan også være løgn."

Holm sad et par minutter og noterede; så løftede han blikket mod borgmesteren.

"Og gårdskarlen?"

"Gårdskarlen forklarede, at han hørte støj på trappen eller i værelset, da han gik over gården. Han påstår, at døren blev revet op noget efter, at han var kommet ind i stuen. Journalisten vil også have hørt støj. Pengene – pengene – se det havde jeg rent glemt at fortælle, og det er snart det vigtigste, ligger aldeles urørt i tegnebogen under hovedpuden. Enten nu gårdskarlen har forstyrret journalisten, – der kun var iført natskjorte og bukser og på hosesokker – eller journalisten gårdskarlen, ja, det må Himlen vide. Jeg ved det ikke endnu og det bliver ikke let at få konstateret i denne forbistrede myretue, hvor jeg arbejder."

Holst smilede: "*Tertium non datur* – gives der intet tredje?"

Borgmesteren rystede på hovedet: "Pengene, mand, pengene lå jo i tegnebogen, en tredjemand ville have haft tid til at tage dem. – Ikke sandt?"

"Muligvis," sagde Holst.

"Næsten sikkert," fortsatte herredsfogden. "Det eneste besynderlige er, hvor er mordvåbnet blevet af? Andersen, som er en meget fornuftig mand, fik straks den idé, at gerningsmanden kunne have kastet den ud af vinduet, der var åbent. Der er en mistbænk nedenfor i en klat have. Den lod han straks i morges gennemsøge. Den gang fandt vi ikke noget. Senere er ved fortsat undersøgelse dog fundet en svær toldekniv, som ganske rigtigt tilhører gårdskarlen. Straks

troede jeg, at jeg nu var ved det, men distriktslægen har påvist mig, at såret umuligt kan hidrøre fra den."

Holst spidsede ører: "Var kniven fundet i mistbænken?"

"Ja," sagde borgmesteren, "i eftermiddags kom værten med den."

"Havde han selv fundet den?" spurgte Holst.

"Nej, jeg havde ladet to vægtere grave rundt i dyngerne og der lå den. Gårdskarlen erkendte, at det var hans, men påstår forøvrigt, at den i går lå på hans bord, hvor den plejer, og ikke har været flyttet af ham. Nå, nu da obduktionen erklærer, at den ikke kan være mordvåbnet er den ikke mere interessant. Nej, havde det været ragekniven, men om den savnes alle oplysninger. Ja, løjtnant Holst, det er ikke så romantisk en historie som den om skovsøen, men De er jo nu gift og hjemfaren, og hvad spændingen angår, så tror jeg nok denne er nok så indviklet. Så er der desuden den fordømte rødhårede journalist, der sidder derinde, og – nok sagt. – Nu De?"

"Må jeg se protokollen?" spurgte Holst. Den fik han. – Borgmesteren gik hjem til middag. På vejen blev han interviewet af fire hovedstadskorrespondenter, deriblandt en virkelig redaktør.

Den dagspresse!

"Mit navn er Holst, jeg er opdagelsesbetjent, for øvrigt har vi vist haft den fornøjelse at se hinanden før."

Holst stod i forhørsværelset på rådhuset, hvor den unge journalist sad i en lænestol under let bevogtning af en ældre arrestforvarer. Holst gav denne et tegn. Han gik.

Den unge mand var høj, slank med et kækt ansigt og ildrødt hår. Hans små kattegrønne øjne så komisk uforskammet på Holst.

"God dag, sir," sagde han. "Ganske rigtigt, vi kender hinanden. Nå, skal jeg nu i kløerne på Dem? Har De håndsnøre med?"

Holst rystede på hovedet. "Håndsnører bruge vi kun overfor forbrydere, ikke overfor unge gentlemen."

"Nu vil De fange mig," sagde journalisten, "De skal være så morderlig dreven. Og jeg som havde tænkt mig at skulle slås med den håbløse idiot, der repræsenterer retfærdigheden her på pladsen. Ja, De må undskylde mig, men manden *er* idiot. Det er næsten værre end snedighed."

Holst trak på skuldrene. "Skal vi tage plads –"

Den unge mand satte sig. "Jeg skal altså pumpes. Godt. Forhøret begynder."

"Nej," sagde Holst. "Jeg kan ikke forhøre Dem, dertil hører en dommer, vidner, og protokol. Jeg vil for at undgå misforståelse meddele Dem, at De aldeles ikke behøver at svare på mine spørgsmål."

Den unge mand lo. "Engelsk fashion – all right, så meget des bedre. Det er Conan Doyles detektivstil. Jeg behøver altså ikke at svare. Tillader De jeg ler?"

"Nu er De nervøs," sagde Holst venligt, "det er der aldeles ingen grund til."

Den unge mand rejste sig med et ryk: "Nervøs, ikke et spor, jeg har skudt et par negre og været i livsfare et dusin gange i Fresco – nervøs. Nej. Men jeg hader politi, forstår De. Da dette gamle fårehoved holdt forhør om et dusin aldeles

uvedkommende ting, kunne jeg ikke dy mig, men ålede ham – jeg er lidt flabet af mig. – Så spurgte han mig om jeg ønskede at vise min foragt for retten, jeg svarede, at jeg tværtimod ønskede at skjule den. Fæet forstod ikke en gang uforskammetheden. Nervøs, jeg er ikke spor af nervøs, men jeg hader politi."

Holst lo: "Kære herre, hvis De ikke tilfældigvis havde med en nogenlunde civiliseret mand at gøre eller snarere, hvis ikke De var ved et vist blad, havde De for længe siden siddet og fortrudt det i et sort hul, hvor den skikkelige gårdskarl sidder."

"Det er den skurk, der er morderen!" fo'r journalisten op.

"Nu må De ikke fare op, undskyld mig. De har jo ikke slået manden ihjel, for havde De det, så var De med Deres intelligens sluppet ganske anderledes fra det. På ære, jeg er aldeles overbevist om, at De ikke har rørt en finger imod ham. De er kommet herned til en grundstensnedlæggelse og ikke for at privatisere som rovmorder, og med en ragekniv, De åbenlyst har købt i går, snitte halsen over på en mand, som De i vidners påhør har sagt, De ville myrde. Vel, idiot er De ikke."

Den unge mand rejste sig op: "Er dette her nu snedighed – jeg kunne slå Dem ihjel, De med Deres kønne, rolige ansigt. Er det snedighed, for Satan, eller er det alvor?"

Holst havde også rejst sig og sagde med et lyst smil: "*Dear sir*, jeg kommer for at bede Dem om ganske roligt at lade Dem arrestere, mere har jeg ikke at sige Dem."

Journalisten smilte bittert: "Det spørger De ikke mig om – jeg bliver skam nødt til at lade mig putte i hullet, når han Krans deroppe vil have det –"

"De skal roligt lade det ske. Jeg kan give Dem mit æresord på, at jeg ikke anser Dem for at være så dum, at De skulle have

optrådt, som jeg før skildrede og," føjede Holst til med et smil, "ikke så durkdreven, at De skulle have gjort det."

"Hvad mener De med det?"

"Bare rolig – en rigtig *professional* kunne have gjort det. De er for nervøs."

"Nu håner De mig oven i købet?"

"Aldeles ikke, men," føjede Holst til med et alvorligt blik, "her har været en *professional* på spil. Det kan jeg ikke forklare Dem. Jeg beder Dem, lad Dem ganske roligt anholde, De er for nervøs til at jeg kan have Dem gående løs nu. Jeg lover Dem så til gengæld, at De i morgen skal få historien at telegrafere til Deres blad, så de kan have den inden de andre."

"Umuligt," sagde den unge mand, "vi kommer ud om morgenen, og den må *på* ..."

"Godt," sagde Holst og tog hans hånd, "De skal få den i aften – eller i nat, så tidligt, at den kan '*komme på*', som d'hrr. bladmænd siger, endnu i nat. Er De så tilfreds?"

Den unge mand kneb øjnene sammen. "De er den mest storsnudede karl, jeg nogensinde har truffet på, og går dette her ikke, så åler jeg Dem i bladet, hvad så end udgiverne mener, værre end nogen politisjæl nogensinde er blevet ålet i et dansk blad."

"Det skal De have lov til," sagde Holst med et smil – "må jeg så anholde Dem – jeg lover Dem, at jeg kun skal telegrafere det til Deres eget blad, den skal i hvert fald være sikker på at *komme på*."

"Skurk!" sagde journalisten, "vil De så i det mindste erkende, at det er gårdskarlen?"

"Hvis det kan more Dem," sagde Holst. "Ja. – Altså, De er anholdt."

Så blev han anholdt.

Klokken var otte. Borgmesteren holdt forhør over gårdskarlen, journalisten ville han gemme, til han vidste noget mere. Karlen vægrede sig hårdnakket, men alt talte mod ham. Kniven var det eneste, der manglede, men den kunne være gemt eller bortkastet inden han skred til at undersøge sengen. Den myrdede var død øjeblikkeligt, pengene var urørte.

Som sagt, borgmesteren sled, mens alle øjne i landet var rettede mod hans lille by. Arme borgmester, de store øjeblikke kommer først "bagefter".

Holst sad på Hotel *Prinsen* i samtale med værten.

Hotelforpagter Helmer var en yngre ugift mand fra København, der havde været kellner i Hamburg og der havde haft et sømandshotel. Han havde sat en del penge til hjemme på en have i forstadskvarteret F., så havde han ved gode forbindelser fået forpagtningen af Hotel *Prinsen*. Det gik ham godt, mente man.

Han var en velopdragen, høflig mand. Holst kendte ham ganske overfladisk fra en sag med en kellner i hovedstaden.

De sad nu og drak et glas whisky og vand og talte om mordet. Værten lod til at have gårdskarlen mistænkt. Holst derimod mente, at det snarere kunne være journalisten. Værten havde selv været i forhør og forklaret, hvorledes han var kommet til stede på den heftige klokkeringning, halvt påklædt og søvndrukken. Han boede i stuen.

Holst talte meget åbenhjertigt om sagen. Navnlig pointerede han meget skarpt, at karlen rimeligvis var uskyldig, da kniven, hvormed mordet var begået, ikke var fundet, hverken i værelset eller i haven. Det kunne ikke være den fundne toldekniv; den var for hakket og sløv, og hvorledes skulle karlen have kunnet skille sig af med kniven? Personligt troede Holst på, at det var journalisten, der var fræk nok til det. Han havde været i Amerika, var forgældet, kort sagt parat til alt.

Værten blev ved sit, han vidste jo naturligvis ikke noget, men han kendte karlen, der var pengegrisk og rå, og tiltroede ham alt ondt. Han skulle desuden bort til den første. Holst hørte på dette, andetsteds havde han erfaret, at værten var afhængig af karlen; det kunne være usandt – nå, gavne ham kunne det jo aldrig.

Så spurgte Holst om, hvor og når kniven var fundet.

Værten svarede, at politibetjent Andersen havde rodet i mistbænken om morgenen, men ikke fundet noget. Senere på dagen var bænken blevet gravet op af to mand, og han havde selv fundet kniven.

Holst bestræbte sig for at gøre værten indlysende, at mordet umuligt kunne være forøvet med den sløve kniv. Så talte de om ragekniven, som journalisten havde købt.

Værten havde set den. Den unge mand havde taget den med op på værelset om eftermiddagen. – nu var den borte. Holst var tilbøjelig til at tro, at den var skjult et steds i en murrevne i det værelse, hvor journalisten havde boet. Han havde selv ladet sig dette værelse anvise til natteophold, men da det kom til stykket, ville han alligevel hellere bo henne i den modsatte ende af gangen. De to værelser burde aflåses for den næste dag at

underkastes en grundig undersøgelse af vægge, gulv, paneler, møbler og ovne. Holst lod dem aflåse og beholdt nøglerne. Værten var med til det. Politibetjent Andersen, der var lidt krænket ved den tilkaldte assistance, ville lade dørene forsegle.

Det mente Holst var overflødigt.

Kl. 10 gik Holst til ro; han havde truffet aftale med værten om, at håndværkerne skulle være til stede ved solopgang. Selv ville han vækkes kl. 6. Det var hen på efteråret, men endnu ret varmt.

Værten gik selv hen til en murermester for at bestille hans folk. Holst bad politibetjenten følge med op på sit værelse. Opvarteren var nede i stalden, hvor den anholdte gårdskarls arbejde måtte besørges. Der var kun en handelsrejsende på hotellet; han var gået til ro. Gæstestuen havde borgmesteren ladet lukke af hensyn til begivenheden, til stor ærgrelse for værten.

Da Holst stod oppe på sit værelse, sagde han til sin kollega: "Hr. Andersen, De må ikke blive vred, fordi jeg modsatte mig at lade dørene forsegle. Jeg har mine grunde. Vil De gøre mig den tjeneste at indtage min plads i dette værelse, låse døren af indvendig og stille Deres støvler udenfor, så gå roligt i seng og vente, til der sker noget, der vækker Dem?"

"De er satans hemmelighedsfuld, overbetjent Holst," vrissede den lokale politimand.

Holst smilede: "Jeg vil ikke have, De skal le mig ud. Jeg lover Dem, at De ikke skal få tid til at vente længe på min fulde åbenhjertighed. Nu går jeg, gør mig så den tjeneste at lukke mig ind i værelset, hvor hestehandleren blev myrdet, og låse døren af efter mig."

Betjenten vrissede, men han føjede sin unge kollega. –

Det var måneskin. – Holst sad ganske stille på en stol i værelset, hvor blodet endnu plettede gulvet og sengen. Alt var urørt, kun en lettere undersøgelse havde fundet sted. Månestrålerne faldt ind ad de lukkede vinduer, der var stille, ikke en lyd var at høre.

Holsts tanker gik på langfærd, han dvælede ved minderne fra Småland, fra Venedig med de sukkende kanaler og tænkte på hende derhjemme eller snarere på de to derhjemme, hans søde lille kone og den lille krøllede Arvid, der allerede kunne sige "Ra'er" og fortælle, hvad øfgrisen, missekatten og hyphesten sagde.

Holsts kone ville absolut, han skulle opgive politivæsenet – men Holst ville tjene sit brød selv. Han troede, han duede til det. Denne sag her ville bevise det. Dette måtte gå, som han ventede. Han havde dannet sig sin overbevisning ret hastigt, men den var godt undermuret, og tilfældet, der altid havde stået ham bi, havde også her hjulpet ham. I tillid hertil havde han bygget sin plan.

Nu gjaldt det blot om at vente.

Han hørte skridt på gangen, det bankede på døren til hans værelse i den anden ende af gangen – Andersen lod åbenbart, som han sov. Så lød skridtene på trappen og ned ad den.

Klokken slog elleve – halv tolv – tolv. Midnatstimen var inde. Holst sad i mordværelset og tænkte på journalisten – den nervøse unge mand. En rar elskværdig flab, en rask gut, men mon han alligevel ikke ville have gyst lidt ved dette her? Klokken tolv alene i et mørkt værelse, hvor der lige var begået et mord! –

Klokken slog halv et.

Pludselig hørte Holst lette, listende skridt på gangen. I værelsets bund var en niche med et forhæng, der benyttedes som klædeskab. Holst drog sig stille ind bag forhænget. Den lette knirken kom nærmere. Så fjernede lyden sig atter, som om en mand derude gik henad gangen. Den lette knirken kom igen nærmere. Der blev taget et let tag i døren. –

Holst holdt sit åndedræt.

Døren blev lukket op, og skæret fra en blændlygte faldt hen over gulvet i en stribe.

Holst stod stille som en mus.

Han hørte, hvorledes en mand listede sig hen over gulvet, nu stod han i måneskæret, han nærmede sig sengen, bøjede sig ned mod panelet. Det lød, som når en fjæl langsomt løsnes.

Holst greb om håndjernene, som han havde gemt i sin lomme, og med et spring var han fremme i stuen.

Manden på gulvet fo'r sammen ved lyden og udstødte et skingrende skrig i rædsel, men i samme nu var han overmandet. Håndjernene smækkede sammen om hans håndled, og han væltede sig på gulvet –

Holst slog dækket fra lygten, og lyset faldt hen over hotelforpagter Helmers blege, fordrejede træk.

Foran på gulvet ved den næsten frarevne panelliste lå en blodig ragekniv, bestemt til at anbringes i panelet ved sengens hovedgærde.

Betjent Andersen kom til ved skriget, og Holst gik ham muntert i møde.

"Hvad sagde jeg, kollega – en overraskelse. – I morgen vil det rimeligvis vise sig, at denne mand står på fallittens rand.

Kuppet mislykkedes. – Han ville rette mistanken mod karlen og for anden gang anbringe en kniv på et kompromitterende sted.

Journalisten lå på sin seng i arresten og kunne ikke sove. Han var rasende. Det ærgrede ham, at han havde flovet sig overfor Holst; historien var jo ganske ufarlig, men flov, forbistret, nederdrægtig flov. Og han hadede flovhed. Han lå og ønskede, at han i det mindste havde været rovmorder. Tilstå ville han aldrig, de skulle aldrig i evighed få ham til at bekende. Bare han dog havde været rovmorder.

Nøglen raslede i døren, og lyset fra en lygte faldt ind over dørtærsklen.

"Sover De?" lød Holsts klare stemme.

Den unge mand fo'r op. "Er det Dem?"

"Ja," svarede Holst. "Jeg havde jo lovet Dem nyheder til bladet, klokken er ikke ét endnu, og jeg har bestilt telefonen åben hele natten. Altså, hvis De vil med, se så at blive færdig i en fart, så kan vi følges ad."

Journalisten var i et spring oppe.

"Desuden," føjede Holst til, "der er en herre, der vil lægge beslag på Deres logi."

Arrestforvareren trådte frem med den bundne vært.

Den unge mand gloede – "Gæstgiver Helmer –"

"Ja," sagde Holst, "men skynd Dem nu, ellers når vi ikke nyheden! – Det er bedst at holde vagt ved ham der," føjede han til. "Han er mere nervøs end De var, *dear sir*."

Holst og journalisten fulgtes ad til telefonstationen.

"Jeg vil satans nødigt beundre Dem," sagde den unge mand. "De er så storsnudet, men lad gå, fortæl mig så det hele."

Holst fortalte: "Jo, ser De, jeg troede ikke noget øjeblik, at det var Dem; hvorfor ved De. Gårdskarlens rygte var godt, og desuden mordvåbnet – den sløve toldekniv gjorde mig mistroisk. Jeg var aldeles overbevist om, at den var henlagt i mistbænken efter undersøgelsen af én, der ikke kendte obduktionen. – I parentes bemærket, gudskelov at bladene ikke havde hørt om den endnu – borgmesteren gjorde klogt i at skjule den. Jeg tog straks Deres værelse i besiddelse og ved at undersøge lokaliteterne fandt jeg i en revne i panelet denne ragekniv, som De til Deres uheld havde købt. Det var også en grund til, at jeg ikke mistænkte Dem, den var rent tilfældigt gledet ned i revnen ved toiletbordet.

Jeg mistænkte en tredje, der havde forvoldt den larm, som vækkede Dem, og som karlen hørte.

Jeg mistænkte en tredje, der havde henlagt toldekniven i mistbænken, og som jeg nu i nat attraperede i færd med atter at hjælpe på tilfældet ved at anbringe ragekniv nr. 2 i panelet i mordværelset. Idéen har han fået af mig, jeg indgav ham den ved en whisky i hans eget hotel, og gjorde mig umage for at få ham til at gå i fælden. Det lykkedes."

Den unge mand standsede. "De er ikke uden begavelse, hr. Holst."

Holst smilede. "Se så at få nyheden telefoneret –"

De fulgtes ad fra telefonstationen til hotellet. Journalisten pegede på rådhuset, da de gik forbi. "Men han, den sølle gårdskarl?"

"Han sover," sagde Holst. "Desuden skal han jo ikke telefonere. Det er en begunstigelse, som kun indrømmes *the gentlemen of the press*."

"Dem kan jeg lide," sagde journalisten.

"Jeg tror også, vi to kan blive ganske gode venner," svarede Holst. "Blot De vil vænne Dem af med at være nervøs. De må erkende, at havde de rendt rundt som en brølende løve, var dette her aldrig gået. De tilgiver vel anholdelsen?"

"Det bliver jeg vel nødt til," lød svaret.

Så skiltes de. Der var kun *ét* blad, der den næste morgen havde *nyheden*. – Og det var *en god nyhed*.

Mekaniken

Eigil Holst havde et ur, og det var pænt, det var et repetérur, som hans lille krøllede Arvid elskede over alt på jorden. Det kunne sige ding dang – ding dang meget kønnere end klokkespillet på rådhuset.

Og så kunne det lukkes op, så man kunne se det indvendige.

Det gjorde lille Arvid en gang, medens far sov, og så sagde uret ikke mere ding dang, for det var i stykker.

Helt i stykker.

Der var kun en eneste urmager, der kunne reparere det ur, han kendte det og holdt af det, for det var hans bedstefader, der havde lavet det for meget længe siden. Han hed Søller og boede i Grønnegade.

Der gik Holst ned med uret. Søller og Holst var gode venner og gamle bekendte.

Søller var barnefødt i Viborg, hvor Holst var fra, som skoledreng havde Holst tit siddet i Søllers butik bag amtsgården og set på mekanismer, den gang havde Holst egentlig tænkt på at blive polytekniker. Det var han jo ikke blevet. Nå, han var tilfreds med sin stilling i politiet, skønt hans kone ofte snakkede for ham om at opgive den.

Det ville han ikke, han ville gøre nytte, og dette her forstod han nu en gang. Måske det dog alligevel kunne hænde ham, at han udførte noget rigtig stort, noget gavnligt og godt for mange mennesker.

Det tænkte han netop på, som han gik over Søllers tærskel i det gamle hus i Grønnegade med de snurrige, smalle vinduer

og de knirkende, stejle trapper.

"Godaften, mester," sagde Holst, da han trådte ind. "Mester har travlt, hvad?"

Urmager Søller så op. Det var en lille, kroget mand henved de halvfjerds, han så ud, som var han firs, med store hornuglebriller og tyndt, slidt og tjavset gråhår, uredt om et blåblegt og furet ansigt.

"Ikke forstyrre mig," sagde han mut, "ikke forstyrre mig. Kan De ikke se, Holst, at jeg har hele værkstedet fuldt?"

Holst smilede og så sig om. Ganske vidst, der lå en mængde metalhjul og kroge på Søllers lille drejebænk. Men ellers var der ikke meget at se. Søller holdt ikke svende, han arbejdede alene.

"Nå," sagde Holst, "De har vel nok tid til at give Deres bedstefaders gamle repetérværk en omgang. Min søn har behandlet det meget pietetsløst, og nu vil det ikke dikke mer, som han siger – 'far, der er ikke mere dik i dikkeren'."

Søller var en stor børneven – han var enkemand, hans eneste søn opholdt sig i New York, desværre var han ikke helt vellykket, skønt udrustet med gode evner. Men den ensomme urmager var bekendt for sin kærlighed til børn.

Det undrede derfor Holst, at han vrissede og sagde med tydelig misnøje: "Hvorfor skal de unger altid rage ved det, der ikke kommer dem ved. Jeg har ikke tid, hr. Holst – ikke tid før, lad mig se – i dag er det lørdag – søndag, mandag, tirsdag, fra tirsdag. Ikke tid før onsdag. Hr. Holst må undskylde mig. Jeg har ikke tid."

Holst betragtede urmageren. "Det plejer De ellers aldrig, Søller. Jeg kan ikke undvære mit ur så længe. De *må* finde tid.

Jeg er sikkert Deres ældste kunde, Søller, hvad? Når jeg beder Dem?"

Den lille urmager så op. "Ja, vil De give 800 kr. for den reparation, hr. betjent, så skal jeg tænke på Dem."

Det sagde Søller med et meget vigtigt udtryk, og han hvislede *hr. betjent* noget spydigt ud mellem de smalle læber.

Holst blev aldrig vred. Hans ro og selvbeherskelse var hans fornemste egenskab.

"Ho-hov-ho-hov," sagde han. "De handler nok en gros, Søller. Sådan en stor mand kan jeg ikke ulejlige. Farvel, hr. Kgl. Hof."

Søller kiggede op med et lille grin. "Godt ord igen, hr. Holst, godt ord igen, hr. løjtnant, godt ord igen, Deres Velbårenhed, men jeg kan sandfærdigen ikke. Mekaniken her skal være færdig, det gælder 800 kroner, foruden honnøren – honnøren, min far. Lige netop, honnøren."

Holst var ikke nysgerrig.

"Godt," sagde han, "lån mig så et sejerværk så længe og lav så mekaniken færdig."

Søller gik efter et ur, der hang inde i den anden stue.

Imidlertid stod Holst og så på "mekaniken". Det var en underlig kombination af fjedre og små hjul. Et slags slagværk på en tyk mahogniplade, men endnu kun lige påbegyndt.

Søller kom igen.

Han lo. – "De kigger på mekaniken. Ja, siden det er Dem. Det er ellers en hemmelighed, et knusende fint stykke arbejde."

Han strøg sig med hånden hen over panden. "Jeg har selv opfundet det, men aldrig fået lavet noget færdigt."

Han fremtog en lille, støvet model, der stod henne i vinduet, og holdt den op for Holst.

"Der ser De modellen, hr. Holst. Den blev færdig, det år Marius – De erindrer – De ved nok det år, at de tog Marius, fordi han –"

Urmageren brød kort af.

"Det var det sidste arbejde, Marius og jeg arbejdede sammen på. Så var det, han kom i hullet, fik de tre måneder for sine skriverier, og jeg mistede min søn."

Søller gjorde sig hård.

"Skidt knægt var han jo, og loven skal have sin gænge, men hårdt var det. Nu sidder han i Amerika. Fingernem var han, men denne her har han ligegodt ikke kunnet lave, ellers havde han ikke sendt ham amerikaneren eller tyskeren op til mig."

Holst stod med modellen i hånden.

Hvad er det egentlig, Søller, det ser kunstigt ud."

Urmageren så op.

"Vil De love mig ikke at tale om det, eller, jo, det ved jeg jo, at De ikke gør. Så skal De høre. Vil De drikke en øl med, Holst. Jeg er tørstig, så sender jeg tøsen ned i biksen efter en."

Holst sagde aldrig nej, når en agtværdig mand bød ham på en øl. Han skyldte denne vane mange gode oplysninger, og det, der denne gang skete, bevirkede at denne hans sædvane blev uafvigeligt fastslået for hele hans liv.

Øllet kom, og Søller begyndte at snakke. Søller holdt af at snakke med de tre eller fire mennesker, han fuldt ud stolede på, og til dem hørte Holst.

"Jo, ser De, det kan vel være en otte dages tid siden, så kom der en fin herre herop med et brev fra Marius og sagde, at drengen havde bedt ham gå op til hans fader, sagde han, og så bragte han dette brev. Her skal De se."

Søller trak et brev op af lommen på sin fedtede vest og rakte Holst det. Holst lod øjnene glide ned over det, skriften var lidt sjusket, men ganske god. Brevet indeholdt en hel del almindelige vendinger, og egentlig vidnede det ikke om dybe følelser hos brevskriveren. Men på Søller havde det gjort sin virkning, trods alt holdt han af Marius, skønt Marius var en skidt knægt. Holst havde kendt ham som dreng og lejlighedsvis set ham i byen, inden det gik ham galt. Det var fruentimmer og dårlige kammerater. Knægten var doven og svag. Det vigtigste i brevet var en anmodning til faderen om at gøre, hvad overbringeren bad ham om, da denne var en stor mand, der kunne betale for sig. Om hans ærinde stod ikke meget, blot hentydede Marius til Søllers opfindelse, den som urmageren nylig havde talt til Holst om.

Søller ventede roligt, mens Holst gennemlæste brevet, så sagde han med et lille smil:

"Jeg blev varm om hjertet ved det kønne brev, og manden var en pæn mand, en fin mand også. Han bestilte denne her mekanik, og han vil betale den, så skal han også ha'e den.

Holst rakte ham brevet.

"Hvad er det egentlig for en mekanik?" spurgte han og tog atter modellen i sin hånd.

"Jo, ser De," fortalte urmageren, "det er et slags slagværk, som kan trækkes op til at gå i en hel måned, om det skal være, så går det ganske roligt og uforstyrret, til det når et bestemt point, så udløser det en lille hammer og den giver et kort, bestemt slag, så ryger det hele."

Holst studsede. "En helvedesmaskine!"

Søller smilede. "Det kan De godt kalde den. Jeg antager, det er noget, de har for med disse hersens russere og japanere. Det kommer ikke mig ved."

Holst betænkte sig et øjeblik.

"Hør, Søller," sagde han, "ved De hvem De har at gøre med? Dette her kan være farligt."

Søller lo. "Hør nu en gang, højstærede. Forleden dag læste jeg i *Demokraten*, at en meget fin mand på nogle offentlige værker havde ladet lave et lille hundrede helvedesmaskiner til eksport, uden at han så meget som vidste, om de skulle til Nordpolen eller Sydpolen, til hottentotterne eller singhaleserne. Og det var nogle, der spyttede langt og tæt. Kunne han forsvare det, og han har oven i købet siden den tid fået noget meget fint at gå med, så kan en fattig og ærlig urmager vel også nok lave en fredelig mekanik for kontant betaling, til at sende ud af landet."

Holst havde rejst sig. "Det *er* altså en helvedesmaskine, Søller!"

"Det er fanden, er det," sagde mesteren. "Ja, det vil sige, lægger De dynamit eller skydebomuld under hammeren, kan det jo være farlig nok, men lægger De havregryn, gør den ikke fortræd. Jeg skulle slet ikke have talt til Dem om det. Det var oprørende dumt, jeg havde også lovet ham, amerikaneren, at holde tæt. Det er Dem, jeg har snakket til, jeg havde ikke snakket til nogen anden. Men vil De narre mig, så værsåartig. Jeg havde troet Dem til noget bedre, Holst. Men det her får man for sin villighed."

Holst trådte hen til mesteren og lagde sin hånd på hans skulder. "Hør nu, Søller," sagde han, "De kender mig og ved, at jeg er Deres ven. Drejer det sig her kun om en maskine, som

denne amerikaner vil anvende i militære øjemed, til minesprængninger eller sådant, så skal jeg ikke lægge Dem et strå i vejen. Krig er modbydelig, men den er der nu en gang. Menneskene finder nok på ødelæggelsesredskaber uden Deres hjælp, og kan De tjene på dette her, så kan De lige så godt fortjene pengene som nogle tyske geheimemillionærer. Kan De skaffe garanti for, at dette her stykke mekanik, som De kalder det, virkelig kommer ud af landet, så for mig gerne. Anvendelsen ved vi jo ikke noget om. Men – De må garantere mig noget i denne henseende, ellers kan jeg ikke forsvare at lade sagen gå. Et slagværk som dette, bestilt af en ubekendt mand her i landet, når den første den bedste kunne lave det i Amerika eller hvor fyren er fra –"

"Holdt nu lidt," afbrød urmageren. "Det er netop det, den første den bedste ikke kan. Snedigheden ved min mekanik er den, at De kan banke og tumle, losse og lade med denne her lige så tosset, De vil. Ja, De kan såmænd stå og slå her på stiften med en forhammer, om De ellers gider, før værket er løbet ud flytter slaghammeren her sig ikke en linje. Det er netop det, jeg har overvundet, det er det, de andre kludderhase ikke har kunnet komme over. Denne her er spille mig bombesikker imod fald, hvordan pokker De så end kører rundt med apparatet."

Holst blev mere og mere eftertænksom.

"Hvad har De tænkt Dem med den opfindelse?"

"Mine- og tunnelsprængning," sagde Søller bestemt. "Særlig minesprængning til søs. Den kan tåle søvand, det vil sige, den skulle jo helst stå i en kasse. Også slingren og bevægelse. Den er ufejlbarlig."

"Hvorfor har De ikke udnyttet den?" spurgte Holst.

"Kom for sent," sagde urmageren sørgmodigt. "En forbandet franskmand har fået patentet, hans opfindelse ligner min på en prik – forstår sig, vi kender ikke hinanden. Jeg kom for sent. Jeg har prøvet min mekanik i New York, men der er lukket. For sent."

Holst så alvorligt på mesteren. "Altså kan et apparat som dette erhverves i New York?"

"Selvfølgelig for penge," svarede Søller.

"Hvor meget tror De?"

"Å, jeg vil tro en henimod 200 dollars."

"Og De skal have 800 kroner, foruden mandens rejse hertil. Hør, kære Søller, tror De nu ikke selv, der er noget muggent ved den historie?"

Urmageren så dum ud. Så kiggede han op med et selvopgivende blik.

"Vil De ødelægge historien for mig, hr. løjtnant Holst?" sagde han.

"Nej," sagde Holst, "ikke hvis De siger mig navnet på manden."

"Det kan jeg ikke."

"Ved De heller ikke, hvor han bor?"

"Nej."

"Kommer han herop?"

"Det hænder, han kommer af og til og ser til arbejdet, han har lige været her."

"Godt," sagde Holst. "I morgen holder jeg mig hjemme hele dagen, og når manden kommer, telefonerer De efter mig, forstår De, uden at han mærker uråd. Ja, det kan ikke nytte, min gode Søller, at De laver et muggent ansigt, for som jeg

siger, bliver det Fanden tage mig, ellers risikerer De mere end de otte hundrede kroner. Har De forstået mig? Altså, mit ur henter jeg, når manden kommer igen, og De sørger for, at han bliver her de fem minutter, det tager, indtil jeg får cyklet herned. Forstår De?"

Holst gik, og for første gang i sit liv ønskede gamle mester Søller, at Fanden havde taget den kønne, støtte, brune løjtnant, som han havde holdt af, fra han var en dreng.

Holst hørte til de politimænd, der aldrig er ledige. Havde han sat sin fod i et spor, fulgte han det og undte sig ikke ro, før han stod ved målet. Her var noget at tænke på. Marius var en skidt knægt, den mand, han havde anbefalet til faderen, kunne være en forbryder. Den mekanik, den gamle var så stolt af, var en helvedesmaskine, kunne i hvert fald benyttes til det, og Holst gennemgik i sin erindring, hvad han i så henseende havde hørt omtale. Hans tanke standsede ret naturligt ved den sørgeligt berømte historie fra Bremerhaven, hvor en helvedesmaskine indladet af amerikaneren Thomas den 11. december 1875 ved et tilfælde eksploderede i utide og dræbte 100 mennesker. Dens bestemmelse var at virke på overrejsen fra England til Amerika og sende skibet til bunds, for at forbryderen i god mag kunne hæve assurancen for et parti tønder med tørrede ærter, som han havde indladet med samme skib. Planen mislykkedes, og manden dræbte sig selv ved et revolverskud, men levede længe nok til at hele hans forbryderiske virksomhed kunne lægges blot for øvrigheden.

Det lå nær at tænke på denne historie. Søller havde åbenbart ikke tænkt på den. Det var jo en tid, hvor store

ødelæggelsesarbejder med krigens ret sattes i værk. Om Port Arthur kæmpede russere og japanere med djævelsk voldsomhed, og nylig havde russiske kanoner spillet mod fredelige nordsøfiskere. I Rusland bredte frihedsvennernes underjordiske gerning sig, kort sagt, der var brug nok for djævelske ødelæggelsesapparater, og dekorerede samfundsstøtter tjente formuer på dem. Hvem skulle så forhindre en stakkels stræbsom urmager i Grønnegade i at prøve på at tjene et par hundrede kroner på sin kunstfærdighed? Men det, der var mistænkeligt, var dette, at maskinen kunne fåes overalt. Den blev her lavet af en mand, om hvem køberen vidste, at han *forstod* at lave den; den blev dyrere, end om han havde købt den i Amerika, og hvad ville han med den leveret i København? Tirsdag aften skulle den afleveres, onsdag aften forlod *Det forenede Dampskibsselskab*s store nye damper København bestemt til New York.

Ja, det kunne være tåbelige gisninger alt sammen, men det kunne også være en forfærdelig mulighed, der kunne blive vished og bringe en jammer og sorg over Norden, som den, der havde ramt Danmark og Norge, da amerikadamperen gik til bunds ved Rockall midt på sommeren. Og her ville så være en niddingsdåd, der isnede ved den blotte tanke.

Holst ville til bunds i denne sag. – Mekaniken skulle ikke blive afsendt. Søller skulle have sine penge. Det var synd andet, manden trængte, og hans arbejde var løn værd; men inden uhyret blev afskibet, eller hvad der nu skulle ske med det, ville Holst træde til og uskadeliggøre forbryderen – om der overhovedet var nogen forbryder.

Holst sendte melding til sine foresatte, at han måtte holde sig hjemme, og i en stærk spænding afventede han, hvad der ville ske. Han turde ikke henvende sig på dampskibskontoret for ikke at vække opmærksomhed, først når alt andet glippede, ville han gribe til dette yderste skridt.

Henimod tre-tiden den næste dag ringede det på telefonen – det var en urtekræmmer i Grønnegade, der meddelte Holst, at nu var det i orden fra hr. Søller.

Fire minutter efter stod Holst i urmagerens værksted.

Søller tog venligt imod ham og gik ind for at hente uret. På en stol i værkstedet sad en elegant klædt mørkhåret mand iført en skindpels, og med ringe på en hvid soigneret hånd. Han var middelhøj med en kort militærisk knebelsbart og guldlorgnetter. Han lod, som om han slet ikke bemærkede den indtrædende Holst, der på sin side kun kastede et flygtigt blik på ham. Holst følte imidlertid godt, at den fremmedes blik hvilede på ham.

Søller kom med uret, det var endnu ikke helt færdigt, og Holst lod, som om han var meget ked af det.

Urmageren var underligt urolig, han vidste ikke, hvad Holst havde for, men denne gav sig god tid og dadlede ret højrøstet mesteren, fordi han ikke havde holdt sit ord. Han vendte sig om til den fremmede og sagde:

"Synes De ikke, min herre, at det er en skam af en håndværker at holde en kunde for nar, men sådan er de alle."

Den fremmede så ærgerlig ud og stammede et par ord mellem tænderne.

Holst blev ved. "Nej, når de skal have deres betaling, så ved de, hvad det vil sige at være bestemt, ikke sandt, min herre,

sådan er disse håndværkere – ens over hele verden."

Holst var trådt nærmere hen til den fremmede og gestikulerede heftigt, han lod, som om han var meget snakkesalig og absolut ville trække den fremmede ind i samtalen.

Denne nødtes til sidst til at sige et par ord på tysk om, at han ikke forstod dansk. Dette gav Holst anledning til at fortsætte samtalen på tysk. Han udbredte sig så vidt og bredt over emnet, og den fremmede var nødt til at lade nogle almindelige bemærkninger falde om det, hvorved Holst opdagede, at manden talte med engelsk accent.

Han lod, som om dette i høj grad glædede ham og angreb nu den fremmede på godt engelsk, med synlig glæde over at træffe en mand, der hørte til en nation, som han højagtede over alle nationer i verden.

Den fremmede gav stadig korte svar. Det var tydeligt at se, at den meget talende kunne generede ham betydeligt. Men han havde åbenbart noget på hjerte og ventede med utålmodighed på, at den sidst ankomne skulle lade ham ene med mesteren. Holst gav sig god tid og indlod sig på en samtale med den fremmede om London.

Dette tvang denne til at erklære, at han var amerikaner, og nu foretog Holst med packetfart turen over Atlanten til New York, hvor han boltrede sig som en fisk i vandet. Af og til sendte han Søller et blik, der holdt den stakkels urmager i ave.

Så gik døren op, og en lurvet udseende person trådte ind over tærsklen med et ur, som han falbød. Søller så på uret, mens Holst næsten trængte den fremmede op i et hjørne. Det lod til, at denne havde opgivet ævred og ville se at komme af sted.

Han nærmede sig virkelig også sidelæns døren stadig værgende sig mod Holsts ordflom, der uvant som det var for Søller, forstyrrede ham i forhandlingen med den fattigklædte mand, der ville handle om uret.

Men netop som amerikaneren havde nærmet sig døren så meget, at han med få skridt kunne have nået den, gik den op og ind trådte to civilklædte mænd, af hvilke den ene tog opstilling ved døren, mens den anden hurtigt nærmede sig den fattigt klædte mand og erklærede ham for anholdt. Det ur, han havde falbudt, var stjålet, sagde den civilklædte politimand. Hans kollega ved døren anmodede nu de to herrer, Holst og amerikaneren om deres navn og adresse, da de havde været vidne til tyvens forsøg på at afsætte uret.

Søller blev ligbleg – han forstod nu det hele og rystede som et espeløv. Han hørte, at Holst opgav sit eget navn med titel *grosserer* og så ham række politibetjenten et kort.

Amerikaneren ville gå, men politimændene ville ikke tillade det, de forlangte hans navn og adresse.

Han protesterede og blev urolig.

Holst lagde sig imellem. På engelsk undskyldte han sine landsmænd og skældte ud over de ulemper, politivæsenet bragte over fredelige borgere. Han fungerede som tolk mellem amerikaneren og politiet, og enden på det hele blev, at der udviklede sig et højrøstet skænderi mellem Holst og den ene af de civilklædte. Et skænderi, der var lige ved at gå over til håndgribeligheder.

Mens den ene betjent drog af med den anholdte, opfordrede den anden bestemt Holst og den fremmede til at følge med til Antonigades politistation, for at der kunne blive taget rapport

over Holst, hvis optræden havde været stridende mod den ærbødighed, der skyldtes politiet, der ved skilt havde legitimeret sig som sådant.

Søller var ude af sig selv, men turde intet sige. Amerikaneren fandt sig i det uundgåelige, og de tre herrer, Holst, amerikaneren og den civilklædte – en ung kollega af Holst – stod meget snart for overbetjenten på Station 2.

Selvfølgelig var det hele planlagt. Det gjaldt om at konstatere den fremmedes navn og bopæl. Han vred sig som en orm. Holst blev efter lange demonstrationer sluttelig fint behandlet af sin kollega, den uniformerede overbetjent, men da amerikaneren stadig gjorde ophævelser, endte det med, at han måtte påvise sit hotel for en af stationens betjente, mens Holst, der højlydt erklærede, at han ikke ville lade den fremmede i stikken, fulgte med som tolk, fuldkommen forsonet med politiet. Hensigten var nået. Amerikaneren kaldte sig mr. Jefferis, opgav at komme fra Hamburg og havde i otte dage boet på et fint hotel ved Kongens Nytorv.

Man lod ham vide, at han ville blive tilsagt som vidne, men Holst trøstede ham med, at det ville vare otte dage. Amerikaneren, der efter Holst uegennyttige optræden måtte opgive noget af sin tilbageholdenhed, lod herved til at være trøstet, og de to herrer indtog en forfriskning i hotellets restaurant.

Det første skridt var lykkeligt gjort. Mr. Jefferis fra New York havde stiftet bekendtskab med en meget snakkesalig dansk herre og desuden – han stod uden at ane det under opsigt, ethvert af hans skridt blev nøje bevogtet.

Grosserer Holst var en meget elskværdig mand. Kun syntes amerikaneren, at han var alt for påtrængende. Han ville absolut spise til middag sammen med sin nye ven, deres møde havde været tilfældigt, men grossereren syntes så godt om amerikaneren, han elskede amerikanere. Kort sagt, mr. Jefferis kunne ikke slippe. Desuden var grosserer Holst en uskadelig nar, der sludrede uafbrudt, mens mr. Jefferis tav og kun svarede, når han ville svare. Mr. Jefferis ville ikke ved sin hemmelighedsfulde optræden ægge sin nye ven, der syntes ham uskadelig.

Derfor endte det også med, at de to herrer spiste til middag sammen og senere fulgtes til en varieté for at tilbringe en behagelig aften. Amerikaneren smeltede lidt efter lidt, han havde åbenbart været meget alene, og det hjalp på ham, at grossereren, efter den høflighed at dømme, man til sidst havde vist ham på stationen, åbenbart måtte være en anset mand.

Ja, selv en frokostinvitation til om søndagen fandt amerikaneren sig foranlediget til at spendere på sin nye ven. Vel mere for et syns skyld end egentlig fordi han trængte til selskab. Holst var elskværdig og stræbte i det hele for at være vennen til nytte og adspredelse.

Efter frokosten fortalte han ham, at han agtede sig på en forretningsrejse til New York og ville forsøge turen med direkte damper, der afgik på onsdag fra Frihavnen, da skibet var godt og turen billigere end de andre.

Hvor meget kontrol amerikaneren end havde over sig selv, da Holst affyrede denne meddelelse på ham henover bordet ved kaffen, gav det umiskendeligt et sæt i ham, der uvilkårligt jog blodet til Holsts hoved.

Skulle det virkelig være sandt? Hver scene i Holsts legeme spændtes som stål, hver nerve dirrede.

Altså på vagt.

Det var umiskendeligt, at disse ord havde bevirket en hel ændring i amerikanerens opførsel, han drog sig langsomt tilbage, ligesom han søgte at slippe.

Holst talte om *Norges* forlis, om Rockall, om sikkerheden på damperen og om Thingvallalinjens mange uheld, om en uheldig stjerne, der hvilede over den direkte forbindelse mellem København og New York, talte let og næsten pludrende, men følte til tider, hvor den andens nervøsitet steg, til han pludselig erklærede, han ville hjem og sove, han var træt. Holst foreslog med djævelsk ro, at de skulle tage ud at se på damperen, som lå i Frihavnen.

Mr. Jefferis blev ved sit, han ville hjem. Holst lod som intet, og de skiltes.

Den næste dag erfarede Holst gennem sine spioner, at mr. Jefferis havde forlangt sin regning og ville rejse samme aften.

Det var mandag. Tirsdag middag skulle "mekaniken" afleveres, onsdag skulle skibet sejle. Opgav mr. Jefferis sin plan, så fik det være. Han var noteret og opmærksomheden ville blive henledt på ham, hvor han så tog hen. Opgav han den ikke, måtte han nødvendigvis enten selv indfinde sig i Grønnegade hos Søller eller sende urmageren et bud.

Grosserer Holst indfandt sig mandag på hotellet, blev ikke modtaget, kom igen mandag aften og fik at vide, at mr. Jefferis var rejst. Det vidste han. Han vidste også, at mr. Jefferis havde tilbragt natten til mandag i Roskilde, og at han tirsdag morgen var ankommet til København igen. Han var nu temmelig sikker

på, at mr. Jefferis ville komme til at overnatte på et billigt og net, men ikke særlig stærkt søgt hotel på Nytorv natten mellem tirsdag og onsdag, og måske noget længere.

Urmager Søller havde måttet afstå et af sine værelser til en ung herre ved politiet, og Holst havde haft en lang og indgående samtale med den hæderlige urmager. Som sagen havde udviklet sig, turde Holst ikke indestå for, at arbejdet ville blive betalt.

Søller var utrøstelig, men Holst havde givet ham sit ord på, at han ville holde hånden over ham, og det stolede han på.

Tirsdag kom og klokken blev tre. I Grønnegade, i værelset op ad butikken befandt Holst sig tilligemed den unge opdagelsesbetjent. Urmageren havde fuldendt sit arbejde, mekaniken var rede til aflevering. Man ventede kun på køberen.

Han kom ikke.

Klokken blev halv fire, den blev fire. De to politimænd ventede.

Klokken halv fem kom et bybud med et brev. Det indeholdt otte hundredekronesedler og en anmodning om at give overbringeren den færdige maskine vel indpakket til besørgelse.

Holst blev usikker. Hvorfor kom mr. Jefferis ikke selv? Skulle han have anet uråd? Holst eksaminerede personligt bybuddet, der forklarede, at han ved Hovedbanegården var blevet tiltalt af en herre med briller. Den pågældende skildrede han som middelhøj, pelsklædt med rejsehue. Det passede godt nok, men manden var glatraget og bar briller. Det sidste var mistænkeligt. Alt lod imidlertid som om Jefferis ingen

medskyldige havde. Manden havde talt gebrokkent dansk; med Søller, der forstod tysk, havde han altid talt dette sprog, men han forstod noget dansk. Det var utvivlsomt ham.

Bybuddet havde ordre til at bringe kassen med maskinen, der vel vejede en henved 10 pd. til Hovedbanegårdens garderobe og aflevere den der på nr. 14. Kontrolmærket var udleveret forud til herren, der havde sin kuffert stående i garderoben.

Hvad var der herved at gøre? Pengene tilkom med rette urmageren, maskinen var i og for sig uskadelig, så længe den ikke var sat i forbindelse med sprængstof, men den kunne vel ikke være bestemt til at tjene køberen som model til senere fabrikation, en anvendelse, som Holst fra begyndelsen af havde overset, men som unægtelig nu, da det afgørende skridt skulle tages, for hans forsigtige overvejelse fremstillede sig som mulig. Det kunne forsvares at anholde mr. Jefferis, hvis hele optræden havde været særdeles mistænkelig, men det ville da være nødvendigt at undersøge ladningen og befragtningsforholdene ved damperen. Assurancen kunne jo være tegnet i New York eller et hvilket som helst andet sted, og det var næppe sandsynligt, at en person som mr. Jefferis, eller hvad han nu hed, ville lade sig fange uden aldeles bestemte beviser.

På den anden side var sagen nu kommet så vidt, at den ikke kunne overlades til noget tilfælde mere. Havde Holst ret i sin første formodning, så stod hundreder at menneskeliv på spil, og nu måtte der handles.

Holst tog en droske og fulgte bybuddet til Hovedbanegården. Af mr. Jefferis var ikke noget spor at se. Pakken blev afleveret i

garderoben, hvor Holst legitimerede sig og holdt sig skjult i et værelse, der lå bag udleveringslokalet.

Klokken blev seks og halv syv. Den politimand, der havde fulgt mr. Jefferis, havde tabt hans spor efter hans ankomst til København. Han havde heller ikke haft streng ordre til at følge ham, da man vidste, at han ville lade høre fra sig i Grønnegade klokken tre.

Nu kom der bud fra den pågældende, at mr. Jefferis var afsejlet med damper til Malmø ved halv fire-tiden. Han var klædt som dagen forud, bar sin knebelsbart og de gyldne lorgnetter.

Holst svor en lille ed og bestemte sig for at lade maskinen holde tilbage. I det samme trådte en lille pelsklædt herre ind i garderoben og forlangte kufferten og en pakke på nr. 14.

Holst trådte frem og hilste høfligt på den fremmede.

Denne studsede; men Holst nævnede sit navn og sin stilling og anmodede den fremmede om at opgive sit navn.

Den lille mand vendte et gult, intelligent ansigt imod ham og spurgte, om det var skik i danmark, at man forlangte fredelige fremmedes navne opgivet, når de afhentede deres sager i en banegarderobe.

Holst svarede høfligt og bestemt Ja.

Den fremmede rakte ham et kort, hvorpå der stod trykt: *Kaptajn Takikawa, marineattaché, Berlin*.

Den lille herre føjede smilende til: "Min ven, hr. Jefferis, antog Dem for en russisk spion, De er altså dansk politimand. Har De noget imod, at jeg tager mine sager?" Den høflige japaner foreviste nu en behørig påtegnet legitimation *in optima forma*.

Holst lod ham rejse med "mekaniken". Det var vist klogt. Men urmager Søller venter at høre, at den har gjort underværker i Østasien. Det fortalte han i det mindste Holst, da denne bragte ham repetéruret til endelig istandsættelse.

Læserne får nu se, hvad telegrafen melder om "mekaniken".

Skjulte kræfter

Overbetjent Eigil Holst havde travlt. Det drejede sig om en meget omfattende tyveri-assurancesag, hvori et stort firma var indviklet, og foran Holst lå stabler af aktstykker, der voksede stadig. Han havde været nødt til at tage sagen hjem, og arbejdede daglig på den – eller rettere sagt natlig; for han kom aldrig i seng før hen ad to, mens det stod på.

Det var en aften i november, kold og rå, som aftener i november kan være det i det dårligste af dårlige klimaers hjemstavn, de danske øer. Ude tudede vinden melankolsk i telefonharperne på tagene, hvinede om hjørnerne og tog baksetag med de store hjørneruder.

Hussj–suss–suss–!!!

Det var rart at sidde inden døre; ilden flammede i kakkelovnen, og det var dejligt, var det.

Huss–ssss–sss–sss!

Klokken var syv. Holst var alene hjemme, hans kone og søn var taget til Malmø på et kort besøg hos bedstefader. Pigen var i teatret for at se *Magdalene*, der syntes for en kort tid at skulle sprede lys i kvindelige tyenders sjæle.

Holst sled i det og skrev, så blækket spruttede af pennen, men ude lød det stadig hussj–sss–sss–sss!!!

Holst så op. Betjent 917 Halvorsen af Opdagelsespolitiet stod i døren til værelset.

Holst studsede: "Var entredøren åben – så har det asen, pigen, glemt at lukke den; sæt Dem ned Halvorsen – jeg skal straks være der."

Holst skrev videre, han havde bestilt Halvorsen til at komme kl. 7½ i anledning af den omtalte sag, hvis detaljer han havde måttet overgive sin yngre kollega, en rask ung mand, måske lidt for rask til tjenestens alvor.

Holst skrev i nogle minutter, han kiggede af og til op på Halvorsen, der sad stille som en mus på sin stol ved et bord midt i stuen.

Holst skrev.

Trrrling – det var telefonen.

"Holst her," sagde Holst, "hvem kalder? Er det overbetjent Steffensen – godt! Godaften Steffensen. Noget nyt? – Hvad siger De? Halvorsen. – Halvorsen er her. – Hvad siger De? Bad han Dem sige mig, at han ikke kunne komme i aften? Hvad behager? – Jeg siger, Halvorsen er her. – Vent et øjeblik –."

Holst vendte sig om – Halvorsen var der ikke. Han havde måske troet, at det var hemmeligheder. Holst gik ud på gangen og kaldte: "Halvorsen!" – Døren var lukket ud til trappen, han kiggede ind i spisestuen, der var ingen. – Holst blev lidt nervøs, men det lod sig ikke nægte: *Han var absolut alene i lejligheden.*

Holst gik tilbage til sit arbejdsværelse og tog telefonen: "Hallo – Steffensen, er det overbetjent Steffensen – ja, det er mig, Holst, igen. Jeg forstår det ikke, da De ringede mig op, var Halvorsen her i stuen, nu er han gået. Hvad siger De? Umuligt. – *Jamen han var her.* – De har lige forladt ham på Nordvestvej [Note 1)], tre minutter inden De ringede? Hvor er De? I Gyldenløvesgade. Og han stod på hjørnet af Nordvestvej med en dame. Nå, så har jeg drømt!"

Holst fandt det hele meget underligt, men tog mod beskeden. Halvorsen havde bedt overbetjent Steffensen

telefonere til Holst, at han var forhindret i at komme, han havde stået på et gadehjørne med en ung dame – eller en ung pige måske rettere, ikke fem minutter før Steffensen ringede Holst op. Han havde ikke givet grund, kun bedt overbetjenten telefonere til Holst.

Holst ringede af. – Det var besynderligt. Holst boede på Marmorpladsen – det var umuligt, at Halvorsen kunne have været hos ham, og dog havde Holst set ham komme ind. Han havde ganske vist ikke talt. Døren i entreen var lukket. Nu huskede Holst, at han havde lukket den efter pigen, da hun gik ud.

Højst besynderligt. Det var ikke helt frit for at risle lidt ned ad ryggen på Holst. Han havde haft en hallucination, han var overnervøs, det kunne heller ikke gå – han arbejdede for meget.

Men om få dage måtte sagen være færdig – altså løs på den.

Holst skrev, men det ville ikke gå – han rykkede uroligt på stolen, det var, som var der en mand i stuen foruden ham.

Hussj–sss–sss!! susede vinden. Det var satans uhyggeligt.

Og han kunne slet ikke samle sine tanker.

Nu ruskede det i gangdøren og han gik ud.

Der var ingen, men vinden sang hussj–sss–sss!! Holst tændte en cigaret og kastede sig i lænestolen. Det lune, hyggelige værelse forekom ham som en gravhvælving. Lampen brændte ikke klart, kuldegys jog mellem vinduerne. Hvor det var nederdrægtigt!

Pludselig var det som en stærk, altovervældende følelse steg op i Holst, drog ham bort fra hans arbejde, hamrede fire ord med vælde fast i hans bevidsthed, hvert ord gentaget, med eftertrykket skiftende på ordene. – *Halvorsen er i fare, Halvorsen*

er i fare, Halvorsen *er* i fare, Halvorsen er i *fare, fare, fare*. Holst sprang op.

Det var, ligesom lød der bag ham et stærkt angstfuldt skrig, et kort skrig, men et skrig, der rystede ham til marv og ben.

Han stod et øjeblik forvildet – så smilede han: "Det vil altså med andre ord sige, at jeg er blevet idiot – færdig med fyrre, der ikke skal stikkes. Pak sammen, nu vil nerverne ikke mere. Otte dages Smålands-tur i vinterens hjerte." Og Holst smækkede akten til og stod med sammenbidte tænder ved bordet.

"Det er disse fordømte slag på skuldrene, som overkommandoen en gang imellem leverer os stakkels arbejdsmyrer … *Memento mori* – det er forbandet, men vi må lystre – ellers er det mørk arrest."

Holst var ellers aldrig nervøs, dette her var galt – han måtte lystre. Holde op og samle kræfter. Gå ud. Måske gik det over. Det var nerverne, der løb løbsk.

Rent mekanisk klædte han sig om, tog frakke og hat og gik ned ad trappen.

Han stod ude i vinden, der rev og sled i ham. Her befandt han sig bedre, det var ligesom om der var noget at tage tag med, noget legemligt.

Han gik imidlertid ned ad Bredgade mod Kongens Nytorv. Han ville til Kammeret og tale med Steffensen om mere medhjælp. Det var jo noget han havde taget sig på. –

Mens han gik, tænkte han på Halvorsen.

Hjørnet af Nordvestvej – en ung pige. Død og pine. Det måtte være hende, Halvorsen havde talt om, hende han havde truffet hos privatdetektiven, løjtnant v. Schindel, Marie Nielsen, et pigebarn der var indblandet i *sagen*.

Holst standsede med et ryk.

Han havde nået Kongens Nytorv. – Blæsten jog over torvet, piskede højsalig blymajestæten hen over højstsammes krumme ryg og slog i bølgeslag mod Hotel d'Angleterre. Men Holst stod helt stille, langsomt og tydeligt steg en halvglemt historie frem i hans tanker.

Han var altså ikke idiot, ikke slidt op, ikke overnervøs, det hele var gået helt naturligt til.

Der gled en samlethed, en stærk, fø'r ro over Holst, og stejlt og støt mod vinden gik han hen over torvet, nu kendte han sin vej. Det hele var helt naturligt. Betjent 917, Halvorsen, var i fare, lokket i baghold – det var det hele, helt naturligt. Det gjaldt bare om at være mandfolk, og det et rigtigt mandfolk.

Det kunne Holst være.

Løjtnant v. Schindel, privatdetektiv, sad i sit kontor i Studiestræde og læste en uartig fransk bog, da det ringede kort på hans dør.

"Hvem kan det være?" tænkte von Schindel – "skulle det være lille P. F., min ekstra kollega og ven grossereren? Nej, han er for tiden i Hamborg for sin sundhed. – Han anså det selv for sundest at gøre sig usynlig et halvt års tid. "Greven" er jo lovligt undskyldt. Betjent Halvorsen har ulejliget ham for otte dage siden i assurancesvig-historien. Den fordømte Holst har sagen, han har en djævleblændt fin næse, og han er så væmmeligt høflig. Eller måske er det en forretning! – Eller måske Marie – "Grevens" kæreste – hun har jo fået det fæ betjent Halvorsen til at gå i tøjet, han gør haneben til hende, siger hun, er helt skudt,

lidt for sent. "Greven" er jo hugget allerede. Jeg vil dog se, hvem det er."

Privatdetektiven slentrede hen over det tykke persiske tæppe ind over forkontorets linoleum og lukkede op.

"Hr. løjtnant Holst – hvilken ære – vil De ikke træde indenfor – det var dog en sjælden glæde!"

Det var visselig en sjælden glæde.

Lidt blandet. Havde privatdetektiven kunnet myrde Holst nænsomt og skjult, er det rimeligt, han havde gjort det.

Men det var nu en gang ikke hans forretning. Han var ikke forbryder, men privatdetektiv, og det er ikke ganske det samme.

Der er en nuance – en let nuance.

Det blev en ikke helt behagelig, men alligevel yderst venskabelig samtale.

"Kære v. Schindel," sagde Holst i samtalens løb, "jeg har røget mange cerutter i min tid, og jeg har ikke noget imod manillacigarer, men hvis De vil give mig adressen på denne her cigar, så tror jeg, at jeg ligefrem bliver forfalden."

Holst fik adressen. –

"Siden vi er ved adresser," fortsatte Holst og blæste nydelige ringe ud under sit lyse, kønne mundskæg, "vil De måske give mig endnu en adresse." Holst smilede. "Jeg bliver altid i så godt humør ved at tale med Dem, v. Schindel, at jeg fristes til at komme med en vittighed. De har været så god at give mig adressen på en nydelig cigar. Jeg er så ubeskeden også at bede Dem om adressen på en nydelig dame."

v. Schindel smilede lidt nervøst. – Endnu anede han ikke, hvor Holst ville hen, eller hvad han i det hele taget ville.

"En nydelig dame," gentog han uforstående, med et lidet begavet udtryk i sine ellers ret kløgtige øjne, "hvad skulle hun hedde?"

"Marie Nielsen," sagde Holst kort.

v. Schindel blussede.

"Marie Nielsen," gentog han – "men nu er De jo morsom, hr. Holst – en nydelig dame – det er virkelig meget vittigt – hi hi – men jeg aner ikke, hvor De vil hen."

"Det skal De heller ikke bryde Dem om, kære v. Schindel," sagde Holst roligt, "De skal bare give mig hendes adresse, som jeg har brug for, og dermed færdig!"

v. Schindel tænkte over tingene. "Greven", hans gode ven, var arresteret, han havde været impliceret i en ganske overordentlig fræk assurancesvindel – tyveriassurance – som v. Schindel heldigvis stod helt uden for. Marie Nielsen var "Grevens" kæreste, og tilhørte det mindre gode selskab.

Holst kunne vide, at grevens kæreste kendte til sagen. Han kunne vide det af akterne, og nu skulle hun naturligvis anholdes. Det kunne være v. Schindel ligegyldigt forsåvidt, skønt det er aldrig rart for en forretningsmand at vide sine venner og forbindelser i politiets klør. Men v. Schindel var en særdeles forsigtig forretningsmand og stod sig godt med politiet fra den gang han selv var betjent i dets styrke.

Marie Nielsen kunne ikke gøre ham fortræd, og Greven ville ikke gøre det. Men hvad fanden ville Holst med Marie Nielsen?

Alle disse betragtninger kørte med iltogsfart gennem v. Schindels smarte detektivhoved.

"Ja," sagde han, "jeg kan give Dem den unge dames adresse –"

"Jeg har travlt," sagde Holst, "lad mig få den straks."

"Men –" fortsatte v. Schindel.

"Sludder," afbrød Holst. "Tag Deres frakke på og kom med. Det gælder om at handle straks."

Holst havde fået en idé, og den var god.

v. Schindel protesterede.

"Kære hr. privatkollega," sagde Holst noget skarpt, men alligevel velvilligt, "De har jo ikke noget på samvittigheden, vel. Halvorsen har begået den dumhed at indlede bekendtskab med Marie Nielsen, uagtet jeg har varet ham ad. Han og jeg har anholdt 'Greven', og jeg kender særdeles vel Hans Højvelbårenheds forhold til den unge dame. Halvorsen vil ikke tro mig, men De kender det hele, ikke sandt? Nu har Marie Nielsen lokket Halvorsen i en fælde. De må hjælpe mig – det må ske uden skandale, og De kender jo 'firmaet'."

Hussj–uss–suk. –

Der røg en rude på Boulevarden. Det var vistnok Jens Kjeldsens store.

v. Schindel var nervøs.

Han forstod meget godt det hele. Halvorsen havde ladet sig dåre af frk. Marie og nu gjaldt det hans førlighed, måske mere. Greven havde venner, der ikke ville nægte sig noget, når det gjaldt om at kæle lidt for en opdager. Men hvorfor kom Holst til ham? Marie Nielsens adresse ville han have. – v. Schindel kunne ikke nægte Holst den, det gjaldt for ham om at holde sig gode venner med politiet netop nu, mens Greven var under behandling. Greven kunne genere v. Schindel ved åbenmundethed. En enkelt affære havde privatdetektiven haft med Greven, og den var ikke rigtig *ren* i kanten.

Men hvorfor i alverden ville Holst have v. Schindel med i aften?

"Er De færdig, løjtnant?" sagde Holst venligt.

v. Schindel var færdig og de to herrer tog en droske på det gamle Halmtorv. "Nordvestvej 199," sagde v. Schindel.

Det var damens adresse.

Drosken rullede ført af vinden rask forbi Søerne ud mod den øde Åboulevard, hvor blæsten løb om kap med de høje, røde elektriske sporvogne.

Holst tav og tænkte.

v. Schindel tav lige så meget og tænkte mere.

"Kære løjtnant," sagde Holst endelig, "er De i grunden ikke rigtig glad ved at kunne gøre mig en tjeneste?"

"De mener?" spurgte privatmanden lidt mut.

"Jo, ser De," sagde Holst, og v. Schindel kunne ligefrem føle, hvor han smilede, "når De var helt sikker på, at jeg var Deres ven, Deres rigtig gode ven, så ville De leve umådelig meget roligere. De kender jo godt tyveriassurance-sagen, hvor Deres bekendt, ham vi kalder 'Greven', er arresteret. Der er ting, der tyder på, at De ved anden lejlighed har hjulpet en bestjålen til nogle sager – en guldsmed for resten – der ikke har kunnet tie stille med den kostbare tjeneste, De ydede ham. De behøver ikke at blive nervøs, kære løjtnant."

"Jeg!"

"Jo, jeg mærker, De flytter Dem. Det hele er i orden, men hvis jeg var Deres ven, kunne De måske undvære 'Greven', som alligevel kommer til at opholde sig et par måneder på Vridsløse efter alle solemærker at dømme, og som alligevel ikke bliver

videre præsentabel, når han slipper ud. Deres anden ven, hr. grosserer P. F. Frederiksen, er jo rejst til det sydlige udland."

Nogle djævelske planer kimmede frem i v. Schindels hjerne.

Holst blev ved i en køn, sagtmodig tone.

"Halvorsen er gået i en fælde. Ude i Nordvestvej 199 bliver han i aften genstand for et overfald af 'Baronen' og 'Lille Carl', som er Grevens intime venner. Jeg har advaret ham. Han får selv tage følgerne. Bliver han slået ihjel, hvad Gud forbyde, så bliver det en offentlig sag, og så kan jeg ikke skåne selskabet. Nøjes d'hrr. adelsmænd med at give ham en dragt prygl, vil jeg holde sagen hemmelig for Halvorsens egen skyld. Det kan koste ham hans stilling, hvis inspektøren får at vide, at han benytter sin tjeneste til eventyr. Forstår De mig? Jeg ved, at De kender damen og de to herrer. Gå op til dem og bed dem venligst fra mig om at udlevere Halvorsen. Det er ikke farligt for en mand med Deres indflydelse i de kredse, men enfin. Mig gør De en tjeneste dermed."

v. Schindel forstod, at Holst havde kig på ham. Holst vidste, at han havde meget kompromitterende forbindelser; en gang, før eller senere, risikerede han det værste. Det nemmeste ville være at tage Holst med i fælden og så klappe til. v. Schindel havde slået adskillige negre for panden i Congo, dels i krig, dels som sport. Blødagtig var han ikke, heller ikke særlig bange for en mindre blodsudgydelse, men ligefrem mord på hvide mænd smagte ham ikke. Man kommer så let i forlegenhed. Det ville være det klogeste stille at lade den fordømte politispion forsvinde, og det kunne gøres. Men så blev han selv afhængig af "Baronen" og "Lille Carl" og det var et par slemme bisser.

"De skal ikke tænke på det," sagde Holst muntert.

Det gav et sæt i v. Schindel.

"På hvad?"

"På at få mig gjort stille og fredelig." Holst lo. "Det er for indviklet, kære løjtnant, og desuden er jeg jo Deres ven. Jeg går aldrig ud uden et par håndjern og en rar lille buldogrevolver, der gør et nederdrægtigt spektakel. Nej, gå De op til damen og læg et godt ord ind for Halvorsen. De kommer ikke til at fortryde det. Skulle De være tvivlrådig, vil jeg blot fortælle Dem, at jeg vidste adressen, og at overbetjent Steffensen og to kammerater opholder sig i et af husets lokaler. Hvilket kan være Dem ligegyldigt."

Dette sidste var løgn, men som Holst sagde det, pænt og stilfærdigt, lød det uhyre sandsynligt. Og det var meget rimeligt, det kunne ligefrem være sandt.

v. Schindel var slet ikke glad.

"Er De vis på alt det?" spurgte han, for resten med et fast tonefald, for han var ikke ilde i en vanskelig situation. "Hvorfor spiller De så den komedie?"

"Det har jeg jo sagt, kære ven," sagde Holst, "for at redde Halvorsen. Det kunne koste ham hans stilling!"

"Hvorfra ved De det?"

Nu fortalte Holst, hvad der var sket hjemme hos ham, og det troede v. Schindel ikke, skønt det var den rene sandhed. Sådan går det ofte.

Holst trak på skuldrene: "Siger ikke Hamlet, at der er flere ting mellem himmel og jord end vi kan begribe? Det er en kendsgerning, at et menneske, især i nød, kan rette sin tanke så fast mod en anden, at denne, skønt langt borte, kan se ham, der er i fare, stå for sig. Det er en slags åndelig telegrafi uden tråd,

bevist ved masser af pålidelige tilfælde. Det er hændet mig. Lad nu vognen holde her ved Skyttegade, og gå så op til frk. Marie og læg et godt ord ind for Halvorsen."

Vognen holdt.

v. Schindel stod på gaden under lygteskinnet, bleg og tvivlrådig.

"Løjtnant Holst," sagde han, "jeg så hellere, at De gik med."

Holst lo. "Nu er De bange. Der kan være noget i det. De herrer er vist på dette tidspunkt noget muntre og De kunne risikere en lidt for livlig modtagelse. Men alligevel, De skal gå alene. De ser, at jeg stoler på Dem. Jeg venter her. Altså gå, kære løjtnant og bild Dem ind, De skal ud og skyde hereroer. Kommer De godt fra dette her, er De min ven."

"Det er vist Dem, der er bange," sagde v. Schindel med et tvungent smil.

Holst smilede: "Jeg vil indrømme, at jeg havde mere grund til det end De, for jeg kender ikke selskabet så godt som De – men alligevel, jeg er sjældent bange. Jeg venter her."

v. Schindel gik.

Holst stillede sig i læ af en gadedør. Vinden tudede og susede i trætoppe og husgavle. Skyerne jog forbi månen i vanvittig hast og stjernerne glimtede om kap med gaslygterne.

Patruljebetjentens brede skikkelse viste sig på hjørnet. Han kiggede ned ad gaden og gik roligt videre med sit embedsmæssige trip trap i de tunge støvler.

Holst lod ham gå. Det var hans hensigt at holde historien skjult. Halvorsen var ung, lidt uforsigtig, han havde uvenner i etaten og dette kunne koste ham hans stilling. Værre var det, at han virkelig var i fare, hvis varslet havde talt sandt, men herom

tvivlede Holst slet ikke. Halvorsen havde arresteret "Greven", hvis borgerlige navn var Valdemar Jensen, en berygtet bondefanger, og pigebarnet havde sikkert besluttet at tage hævn. Halvorsens lette sind var kendt og det var sikkert, at der ville vanke prygl. Om der ville vanke mere, var usikkert.

Tiden gik, og v. Schindel blev borte. Holst havde fattet den plan med v. Schindel efter en indskydelse. Han vidste, at privatdetektiven havde højst kompromitterende bekendte, men for en mand, hvis næringsvej det var at udspejde ægtefæller og bringe stjålne sager igen ad godvillighedens vej, var dette jo en forretningsmæssig nødvendighed. Holst mistænkte v. Schindel, men vidste intet positivt. Derfor benyttede han ham. Men fyren gav sig god tid.

Fem minutter var gået.

Holst følte efter revolveren i sin jakkelomme og gik langsomt hen imod huset. Det var et højt gråt sted, som de andre i den triste gade. Klokken var ikke otte endnu. Næsten alle vinduer var oplyste. Damen boede på kvisten. Der var det mørkt oppe, men hun boede måske ud til gården. Holst stod et øjeblik tvivlrådig på trappen.

Så lød der med ét et skingrende skrig – det kom oppe fra taget af huset, syntes Holst.

Rask sprang han ud på gaden. – Der kom folk til vinduerne.

Vinden jog hen over tagene, men skriget lød ikke mere. –

Det måtte have været en mand. –

Holst sprang hen til døren og tog trappen i spring. Dette her gjaldt livet.

På anden sal tumlede en mand imod ham, gasblusset var ikke tændt, og Holst greb mandens arm. Det var v. Schindel.

Privatdetektiven kendte straks Holst, uvilkårligt blot på grebet om armen.

"Det gælder livet," sagde han. "De er fulde."

"Og Halvorsen?" kom det lynsnart fra Holst.

"De har bundet ham og slæbt ham op på taget."

"Guds død, mand!" – Holst sprang tre trin op i et spring, så vendte han sig mod v. Schindel og hvæsede: "Spring hen til brandtelegrafen og alarmer brandvæsenet. Der står et alarmsignal på Åboulevarden."

v. Schindel tumlede ned ad trappen. –

Nu havde Holst nået kvisten. I en åben dør stod et blegt pigebarn med uredt hår og ganske forvildede ansigtstræk. Holst samlede sig og trådte hen imod hende.

"Hvor er Halvorsen?" spurgte han koldt og fuldkommen roligt.

"På taget," hviskede hun, "oppe på taget, de slår ham ihjel."

Det var øjensynligt, at de to venner af huset var gået for vidt i deres iver for at være damen til tjeneste.

"De ville ikke udlevere ham, det er ikke min skyld – å, du forbarmende Gud, de myrder ham. – Jeg sagde, de skulle lade ham gå med hr. v. Schindel, men de ville ikke. Å Gud!"

"Stille," hviskede Holst. "De skaffer os jo hele huset på halsen!" – Holst nærede endnu det håb, at de to herrer efter god dansk sæd ville betænke sig, inden de gik til yderligheder, men det var en fortvivlet situation. Oppe på taget hørtes hastige fodtrin og slæben.

Holst trådte hen til stigen, lugen var åben.

Månen var nu helt skyfri – den lyste klart over det flade tag og Holst så de to mænd stå bøjede over en bundet, kneblet

mand.

Han rev revolveren frem af jakkelommen og sagde klart, men meget roligt: "Der er seks skud i denne her. Den første, der rører sig, skyder jeg ned."

De to herrer blev synligt mere ædru – de knælede nu hver på sin side af den bundne mand.

Holsts hjerne hamrede. Kunne han nu stole på v. Schindel? Nej – nej – nej – den kryster ville naturligvis lade ham i stikken og hytte sit eget skind. Blodet susede for hans øren.

Godt, så døde de to der på stedet.

Der gik nogle sekunder, lange som minutter.

Der gik nogle minutter, lange som timer.

Så sagde Holst roligt: "Bær den mand hen til mig. Forstår I … Nu tæller jeg til tre, og så skyder jeg en af jer."

"En – to – – – –"

De to herrer tog fat og slæbte den bundne mand hen imod lugen. –

"Ret så," sagde Holst, "lad det gå lidt villigt."

Nu var de ganske tæt ved ham.

Holst talte som en præst på prædikestolen, værdigt, tydeligt og langsomt.

"Tak skal I have, børn, se nu at komme afsted." I det samme lød ringen og tuden nede på gaden, v. Schindel *havde* alarmeret brandvæsenet.

De to herrer jog for blæsten hen over taget, mens Holst med en kniv skar Halvorsens bånd itu og befriede sin kollega.

"Asen," hviskede han.

Halvorsen var stiv af rædsel.

Det ringede og hujede på gaden, og foran huset gjorde sprøjterne holdt.

"Rask," hvislede Holst.

Kort efter stod han og Halvorsen på gangen. Pigebarnet lå på knæ foran døren til værelset og tudede om kap med blæsten.

"Tak De Deres Gud, at det gik," sagde Holst, idet han lukkede døren. "Jeg skal huske Dem for den historie, min gode Marie Nielsen. For i aften skal De slippe."

Det drønede af tunge trin på trappen, huset var i oprør, højrøstet tale lød fra alle etager. Mødre med børn på armen kom til syne i dørene. Alt var vild forvirring. Holst stod rolig og venlig foran frk. Marie Nielsens dør.

Sprøjteføreren brasede på ham: "Hvor er ilden?"

"Jeg beder Dem meget undskylde," sagde Holst. – "Jeg er overbetjent Holst af Opdagelsespolitiet, jeg skulle arrestere en mand. Jeg og min kollega Halvorsen – manden flygtede op på taget og så løb anmelderen – det fæ, der stod ved signalapparatet – hen og kaldte på brandvæsenet. Hvor er han?"

v. Schindel havde hurtigt gjort sig usynlig.

Ved parolen fik Holst en reprimande på grund af manglende konduite over for brandvæsenet efter samme væsens officielle indberetning.

Men Halvorsen beholdt sin plads, Holst indskrænkede sig til at skrive historien op til kommende lejlighed. Det kunne desuden ikke nytte at gøre den til genstand for rapport; for det københavnske politi tror nu en gang ikke på *skjulte kræfter*, og det var dem, der havde sat det hele i bevægelse.

Note 1:

Nordvestvej: Ca. det nuværende Rantzausgade. *Red.anm.*

En romantisk historie

Politiinspektøren var ærgerlig. "Holst," sagde han, efter at den unge overbetjent på telefonisk opfordring havde indfundet sig hos ham, "her har vi igen en af disse forbistrede rømningshistorier, der blot spilder tid og koster penge. Kassereren ved Sparebankens filial på Vesterbro er stukket af med et halvt hundrede tusind kroner. Det må være sket onsdag aften. Skærtorsdag og langfredag er banken lukket. I morges, da de lukkede op, savnede de kassereren og selvfølgelig et klækkeligt beløb i kassen. Fyren har to dages forspring, nu henved halvtredje. Det er en ung, løs og ledig fyr. Fritz Heller hedder han, Fanden vide, hvor han nu er.

Tømmerhandleren fra Lyngby stak af og fandtes ikke i London, nu må han løses hjem fra Sydamerika. Det klogeste var måske slet ikke at sætte efter denne her, og vente til han dukker op, men så har vi hele koblet på halsen.

Mine to polygloter er ude, og af min rejsestab har jeg kun dem, som jeg nødigt vil undvære, – jeg kan imidlertid ikke skønne andet, end at De må afsted. Sydpå."

Holst bøjede sig let: "Er der noget materiale?"

"Intet. Det hele kom naturligvis som et tordenslag. Det gør sådan noget altid. Første direktør har været her og er lige gået. Slubberten var naturligvis et eksemplarisk, ungt menneske. Svirede slet ikke, boede hos sin moder på Kastelsvejen, punktlighed og orden selv. Selvfølgelig. Forsynlig har han også været."

"Er der noget i vejen med bogføringen?"

"Direktøren mener nej – på nær den sidste indbetaling, som han har stukket i lommen, det er et beløb, som man vidste ville komme. Det er en selvfølge, at der er sløseri med i spillet. Man har ikke kontrolleret ham. – Vupti, færdig."

"Mente man, det var planlagt forud?"

"Det synes således. Direktøren tror, han er blevet gal lige med et, det siger han naturligvis for at pynte på forsømmeligheden. Nå, efter hans meddelelse ser det underligt ud, at fyren sådan lige med et er stukket af. Der er absolut intet at sige på hans vandel. Det gentog han tyve gange."

"Forlovet?"

Inspektøren smilede: "De mener, *où est la femme?* Ja, naturligvis er der en kvinde med i spillet. Fyren er kun 27 år. Men hverken direktøren eller nogen af personalet kender hende. Heller var sær, han omgikkes ingen af sine kolleger. Han studerede italiensk og spansk."

"Men moderen?" spurgte Holst beskedent.

"Selvfølgelig. Moderen ved heller ikke noget. Hun græder bare for sit dejlige drengebarn. Den stakkels kone, hun er præstedatter og enke. Manden var skibsfører og er forlist, mens drengen var spæd. Ingen fader til at lede opdragelsen … Mors dreng naturligvis. I det hele en satans historie. Ellers plejer der at være en lille pipfugl fra en sangerindebod eller sådant; men det skal der ikke være her. De har ganske ret, *où est la femme*?"

"Når er han rejst?" spurgte Holst.

"Vi formoder med aften-iltoget onsdag aften. Han kan have vidst besked om pengene fra tirsdag middag. Ældre kan planen ikke være. Han sagde ikke noget videre til moderen, men gik klokken 6 onsdag aften. Det var aftalen, at de skulle tage til

Helsingør torsdag, for at besøge en tante. Næste morgen fandt moderen en billet, der bad hende undskylde ham. Ikke mere. Hensynsfuld har han ikke været."

"Hun må altså have været vant til, at han var sent ude om aftenen."

"Hun siger nej. Klokken 11 var han altid hjemme pænt og ordentligt."

Holst rystede på hovedet: "Altså må det her have drejet sig om en pige af bedre ..."

Inspektøren afbrød: "De mener, vi skal holde revue over stadens bedre unge piger og se, hvem der mangler."

Holst smilede: "Bare man kunne."

Inspektøren rejste sig: "Ja Holst, sagen er Deres. Se at få ud af den, hvad De kan, og rejs så med Guds hjælp ud i det store ubekendte."

Frk. HILDA HANSEN.
Vesterbrogade 12.
København.

Hamburg Alsterhaus. Vent rolig efter helligdagene og tag en London billet. I London lørdag-onsdag næstkommende. Southampton 20. Damper Amerika. Min plan er reusseret. Rejsen i orden. Kom onsdag morgen Edison logihus London Effie Road. South-Kensington. Det øvrige der.

Fritz.

Det var et telegram, der lå foran Holst på bordet. Han sad i en hyggelig og velmøbleret dagligstue hos grosserer Emil Hansen på Vesterbrogade 12 og lige over for ham sad en ung pige. – Frk. Hilda Hansen.

Frk. Hansen var 22 år, høj, slank med et blegt, ovalt ansigt og store, mørke øjne. Hun var klædt i den særegne reformdragt, som flere unge damer af det højere bourgeoisi ynder at bruge. Hende klædte den, slank som hun var. Hendes ansigt var vel blegt, men fuldkommen roligt og uudgrundeligt.

Holst sad lige over for hende, alvorlig, høflig, ligefrem deltagende, men fast besluttet på at lodde dybden i hendes blik.

"Det glæder mig, frk. Hansen," sagde han, "at De frivilligt kom frem med telegrammet. Det ville have gjort mig ondt, om jeg havde måttet skride til en anholdelse. Så havde Deres navn været i alle stadens småblade. Nu er det muligt, at det helt vil kunne forties. *Muligt* siger jeg, hvis De åbent og ærligt vil fortælle alt."

Hendes blik var så underlig tomt – hendes tanker var langt borte.

Da Holst tav, fo'r hun sammen.

Holst rømmede sig.

"De erkender altså at dette telegram er fra Fritz Heller?"

Hun bøjede hovedet.

"Og De modtog det torsdag morgen?"

"Ja."

"Når det er sandt, hvad De siger, at den unge mand ikke er Deres forlovede, hvorfor meddelte De så ikke Deres fader dette?"

"Fordi jeg holder af Fritz … Heller," tilføjede hun.

"Altså dog Deres forlovede?"

"Nej," sagde hun fast. "Jeg har sagt ham, at jeg ikke ville være hans forlovede. Han kunne ikke forsørge mig, og jeg ønsker ikke at forlove mig."

Holst talte i en noget let tone, idet han lod blikket svæve hen over hendes dragt.

"De hører måske til den mere moderne retning af unge damer, der ..."

Hun afbrød ham, hendes kinder flammede let: "Jeg antager ikke, Deres stilling berettiger Dem til at fornærme mig."

Holst bøjede sig: "Jeg fornærmer aldrig nogen, mindst en dame. Men De nægtede at give mig telegrammet, da jeg for ti minutter siden spurgte Dem, om De havde modtaget brev fra Fritz Heller. Jeg måtte true Dem med en fuldstændig lovlig anholdelse for at få det frem. De sagde selv, at Deres forældre intet ved om denne sag. De har skjult dette telegram, uagtet De måtte vide at det dølger en forbrydelse, og De tilstår nu, at De holder af den unge mand, som er en forbryder. De må altså kunne forstå, at jeg har ret til at mistro Dem –"

Hun sad igen og stirrede ud i luften med et underligt tomt blik.

"De ved altså intet som helst ud over det, der står i telegrammet?"

"Nej," sagde hun bestemt. "Intet."

"Og De forstår, at det er nødvendigt at træffe sikkerhedsforanstaltninger mod at De benytter Deres viden til at forhindre anholdelse i udlandet?"

"Jeg skal altså i fængsel?" spurgte hun usikkert.

Holst rystede let på hovedet: "Under forudsætning af, at Deres fader, som er en anset mand, vil indestå for, at De holdes indespærret her i huset til Heller er anholdt i London, eller hvor han måtte antræffes, er det måske ikke nødvendigt."

Holst så op. Den unge pige var endnu dødbleg. Men hun tav.

Holst fortsatte: "De forstår altså, at den eneste forudsætning for, at jeg kan forskåne Dem for anholdelse og offentlig skandale er den, at hvad De her siger er sandhed og fuld sandhed, og at Deres fader indestår for Deres forbliven her og fuldstændige afspærring fra alt tyende?"

Hun bevægede hovedet umærkeligt.

Nøgler raslede i døren til entréen, og husets herre kom ind. Det var en bred og myndig skikkelse af den rigtige grosserertype.

Holst rejste sig og bukkede.

Grossereren var stærkt echaufferet. Holst havde ladet ham hidkalde telefonisk, ligesom han stod i begreb med at gå på Børsen. Han forstod intet.

Holst satte ham ind i sagen, og han sank ned i en stol noget rød i hovedet og ude af stand til at tale.

Holst så skeptisk på fader og datter. Det undrede ham, at den unge pige slet ikke syntes at bryde sig om det, der gik for sig. Hendes blik var endnu som før stirrende, tomt, langt borte.

Grossereren var mand for at beherske sig. Det var også tydeligt, at datteren var ham åndeligt overlegen. Hans blik var bedrøvet, ikke vredt, og han talte ikke.

Der blev en pause.

Så talte grossereren. "Ja, hr. overbetjent," sagde han, "min datters hjerteanliggender har været hendes ejendom. Hun har

ikke talt til mig om denne – denne unge mand. Jeg kender hende og ved, at hun – at – at min ære er hendes. Hun har kastet sine øjne på en uværdig. Jeg beder Dem være forsikret om, at min datter ikke har været i ledtog med en – en bedrager."

Holst bukkede.

"Hvis hr. grossereren kan indestå mig for, at den unge dame forbliver her og ikke fjerner sig fra huset eller sætter sig i forbindelse med nogen, før jeg atter indfinder mig, skal jeg søge udvirket, at anholdelse kan undgås."

Grossereren blev bleg: "Anholdelse, har Hilda da gjort noget ulovligt?"

"Det ved jeg ikke," sagde Holst venligt. – "Det havde været den unge dames pligt at anmelde …"

"Nej," faldt grossereren ind, "det er ingen pligt at …"

Holst trak på skuldrene: "Jeg sagde jo, hr. grosserer, at jeg ikke vidste om Deres frk. datter har begået noget ulovligt. Men i hvert fald har hun erkendt, at hun … holder af den unge mand … Nå, hvis telegrammet er sandhed, vil anholdelsen kunne finde sted i London i dag, og så vil der vel næppe være årsag til at ulejlige Dem siden."

"Men hvis det ikke sker?" spurgte den unge pige nervøst og hastigt.

Der tændtes et glimt i Holsts øjne – det slukkedes straks. Han så roligt på den unge pige. Hendes før så tomme blik var i dette øjeblik skarpt og lyst, og de to røde pletter på hendes kinder tændtes igen.

Det var første gang, siden hun havde afleveret telegrammet.

Holst vendte sig mod grossereren og sagde i en bedrøvet, men fast tone: "Jeg er bange for at ansvaret bliver for stort. Jeg

nødes til at anholde Deres frk. datter." Den unge pige knyttede hænderne, og hendes kinder blev helt dybtrøde.

Grossereren blegnede.

"Hr. overbetjent, jeg er ikke nogen rig mand, men mit navn er godt. Hvor stort er beløbet, det drejer sig om?"

"50.000 kroner," sagde Holst.

Grossereren stammede lidt, så sagde han med rystende stemme: "Godt, jeg giver Dem min underskrift på, at jeg vil tilsvare beløbet, hvis den omstændighed, at min datter forbliver fri, forspilder Dem sagen."

Holst kastede et blik på den unge pige. Hendes ansigt var ubevægeligt. Hun tænkte.

Så gik han til telefonen og ringede inspektøren op. Efter nogen talen frem og tilbage tog man imod tilbuddet – foreløbig. Holst affattede en kautionserklæring, der skulle være foreløbig, til yderligere sikkerhed kunne stilles. Grossereren underskrev den, Holst stak den til sig.

"Jeg stoler på Dem, hr. grosserer," sagde Holst og bukkede. Da han gik, kastede han et blik på den unge pige. Hendes ansigtsudtryk var roligt og næsten hårdt. Hun bøjede hovedet svagt for hans hilsen. Så gik han. –

O.B. 319, Clausen, talte godt engelsk. Han havde været en lille tur i Amerika og var en rask, forslagen gut. – Altid rejsefærdig ligesom en berømt samtidig monark.

Klokken 3 om eftermiddagen sad han hos Holst i lejligheden på Marmorpladsen og studerede telegrammet.

Det var afsendt fra Hamburg torsdag morgen. – Altså efter at rømningsmanden klokken 9 var kommet dertil over Gedser

eller Korsør-Kiel. Alsterhaus passede godt, det var der et hotel, der hed. Klokken 2:47 kunne han være rejst videre over Vliessingen til London og ville så ankomme til London fredag morgen. Det var imidlertid rimeligt, at han ventede et svar i Hamburg og i så fald ville han være i London fredag aften eller lørdag, som der stod i telegrammet.

Frk. Hilda Hansen havde ikke svaret. Hun havde sagt, at hun ikke ville rejse, men det kunne være usandhed. Nu kom hun i hvert fald ikke afsted. Adressen i London kunne kontrolleres pr. telegram til Scotland Yard, og forbryderen, hvis han var ankommet, anholdes straks. I så fald var det unødigt at sende en mand til London. Holst havde telegraferet, det var jo nu lørdag eftermiddag. Der gik ganske rigtigt onsdag aften en damper fra Southampton til Amerika. Men her var det heldigst om en dansk politimand var til stede, hvis London glippede. Det kunne særdeles godt nås.

Holst skulle have rejst, men ville ikke rejse som sagerne lå. – Han havde selv henledet inspektørens opmærksomhed på O.B. 319 Clausen. Han havde sine grunde til ikke at forlade byen.

Den unge, smukke pige med de mørke forunderlige øjne stod endnu for hans blik.

Clausen granskede rejseruter, oprømt ved udsigten til en rejse med gode diæter. Holst tænkte. Det var et underligt sammentræf, der havde røbet ham, hvem den unge pige var, hvis interesse i den foreliggende sag han og inspektøren straks havde forudsat. Sporet var måske godt gemt, men en gang fundet måtte det lede til det rette.

Ved ransagningen i den bortrømtes bolig havde han, i en skrivebordsskuffe, fundet et portræt af den unge pige. Det lå

mellem nogle papirer – godt gemt – således at det måtte formodes, at den unge mand i skyndingen ikke havde kunnet finde det. Det bestyrkede Holsts antagelse af at hele planen kunne være pludselig. Og netop derfor kunne der være en mulighed for at den unge pige endnu var i byen. –

Ingen af bankens funktionærer havde kendt hende. Den gamle frue anede ikke, hvem billedet forestillede, hun vidste intet om sønnens kærlighedseventyr. Fotografens navn var klippet bort, billedet havde været tilpasset til en lille oval ramme, der stod på bordet og nu var tom. Holst havde bragt det til en bekendt fotograf og denne havde af papiret og en vis ejendommelighed i udførelsen gættet på en kendt kollega, hvis arbejde havde de forefundne ejendommeligheder. Han havde gættet rigtigt, og der havde Holst fundet navnet.

Allerede klokken 1½ om lørdagen havde han stået i lejligheden på Vesterbrogade og efter en kort kamp fået telegrammet frem.

Nu sad han tankefuld og stirrede på det.

Klokken var 6. Det ringede. Der stod et telegrambud udenfor. Det var svaret fra Scotland Yard.

Endnu ingen dansk mand i Edisons logihus, Effie Road, South-Kensington. I øvrigt var stedet et logihus, som hyppigt blev benyttet af danske. –

"Skal jeg rejse?" spurgte Clausen – han selv ville hellere end gerne.

Holst grundede.

"Det bliver vel det bedste –"

Klokken 7:15 gik Gedser-iltoget, klokken 8 Korsør-toget. Clausen valgte det sidste tog og sagde farvel til Holst. – Klokken

ringede til afgang og togføreren satte fløjten for munden, – Clausen lænede sig velbehageligt tilbage i en af togets harmonikavogne, mens han "europarejsende" stirrede overlegent hen over de forsamlede afskedstagende på perronen.

Hvad var det?

Lige i det øjeblik toget satte sig i bevægelse, sprang en ung rejseklædt herre op ad trappen til harmonikavognen. Han bar en let brun rejsekuffert og en plaid, og mens det endnu rykkede i bogievognen og toget gled langsomt ud under banegårdens hvælving, så Clausen med undren den unge herre træde ind i kupéen til ham og hilse med et smil.

Det var Holst.

"Hvad er den af?" spurgte Clausen lidt ærgerlig, "er jeg ikke betroet til at rejse alene?"

Holst smilede: "Å jo, men kun fra Hamburg af. Så langt følges vi. Jeg skal også på rejse."

Clausen lignede et spørgsmålstegn.

"Jeg skal nemlig fortælle Dem, Clausen, at frk. Hilda Hansen er flygtet. Rimeligvis med Gedser-toget kl. 7:15."

"Og De lod hende ikke stoppe i Gedser?"

"Nej," sagde Holst alvorligt. "Det tør jeg ikke."

Clausen så lidt dum ud.

Holst tændte en cigar. – "Jeg ville ikke berøve Dem fornøjelsen ved London-turen, men jeg vil forberede Dem på, at sporet er falsk."

Clausen måbede: "Falsk? Skulle hele den lire være falsk?"

Holst foldede telegrammet ud og slog på det med et kort lille smæld, så det sagde rutsch i papiret.

"Ser De, kære Clausen, dette her er en romantisk historie, og det er det, der gør den indviklet."

Så dampede de af mod Korsør.

Da iltoget fra Rostock klokken 9 morgen rullede ind på Lübecker Bahnhof i Hamburg stod ved udgangen til den gamle forfaldne banegård en herre, klædt i en lang brun ulster med rejsehue. Han bar et mørkebrunt fuldskæg og et par sorte briller og lignede mest af alt en tysk professor på rejse.

Det var Eigil Holst.

Han spejdede mod det kommende tog, og som han ventede det, skete det: En ung velklædt dame steg hurtigt ud ad døren til en anden klasses kupé og ilede mod udgangen. –

Han fjernede sig lidt og så, at hendes billet kun gjaldt Hamburg. Hun tog en droske og kørte til Venloer-banegården.

Han fulgte hende. Det gik jo alt, som han havde ventet, og han vidste jo, hvorhen rejsen bar.

Hun var kendeligt nervøs, dog lagde hun ikke mærke til Holst. Han lod hende roligt følge sin vej, og da toget fra Venloerbahnhof gled ud mod Elb-øen og forbi Harburg for over Bremen at stævne mod Køln, var både frk. Hilda Hansen og overbetjent Holst blandt de ikke ret talrige rejsende.

Hun sad i en anden klasses damekupé.

Han i en anden klasses rygekupé.

Han kendte hende, men hun kendte ikke ham.

Så fordelen var på hans side – forsåvidt.

Et par generende tyske handelsrejsende prøvede forgæves på at lokke Holst ind i en almindelig samtale. Han var utilgængelig og tavs, han havde noget at grunde over, og var i største tvivl

om, hvorledes han skulle forholde sig over for sin medrejsende i damekupéen ved siden af.

Han vidste, at der på hendes billet stod Havre – for en sikkerheds skyld havde han været i nærheden, da hun tog den. Men det var kun for en sikkerheds skyld. Han blev slet ikke overrasket, da hun med let rysten i stemmen forlangte en billet til Havre. Det var kun, hvad han havde ventet.

Han vidste også, hvad hun ville i Havre, og hvem hun der skulle træffe.

Det var mindre mærkeligt. Og alligevel var Holst tankefuld, mens toget gled forbi Bremen, Osnabrück og Münster ned gennem kuldistriktet til staden med den berømte domkirke … og så fremdeles.

Da toget forlod Liège var Holst nået til ende med sine overvejelser. Det var klokken 9 aften og han tog plads i den samme kupé som damen. Til alt held var det en blandet kupé, der havde ikke været plads i damekupéen. Der var ingen andre i kupéen. Damen havde åbenbart ikke ønsket at tage sovekupé og dagstiden var særdeles belejlig for Holsts foretagende. Klokken 4 om morgenen ville toget være i Paris og først klokken 8 gik tog til Havre, en fire-fem timers tur.

Men Holst syntes det var sikrest at tage fat nu klokken 9 på en neutral passende tid.

Den tyske professor med brillerne og skægget var forsvundet – overbetjent Holst sad i sit hjørne af kupéen og gjorde rede til angreb.

Hilda Hansens tanker var langt borte. Tilfældigt vendte hun hovedet og lod blikket glide hen over sine medrejsende. Det gav

et sæt i hende, men hun tog sig i det og lænede sig roligt tilbage.

Holst lod hende få tid, han mærkede godt, hvorledes hun skottede til ham.

Så lettede han på hatten og sagde høfligt med et venligt smil:

"Jo, frk. Hansen, det er ganske rigtigt mig, overbetjent Eigil Holst af Københavns Politi. Ligesom frøkenen skal jeg til Havre."

Hun var ved at besvime – men med et kraftigt tag samlede hun sig.

"Det gælder livet," sagde hun kort.

"Det ved jeg," sagde Holst roligt. – "Derfor sagde jeg Dem, jeg rejser som De til Havre, *med* Dem, hvis De vil det, ikke *efter* Dem."

Hun forstod ham ikke. Hendes hænder var knyttede, men hun sad urokkelig stille. Kampen var *for* ulige.

Hun sagde ikke et ord.

"Lad mig først spørge Dem, frøken," sagde Holst venligt, "om det er Deres hensigt at ruinere Deres fader. De ved, at han vil miste 50.000 kr., fordi De rømte imod Deres givne løfte?"

"Jeg har intet lovet."

Holst fortsatte. "De mener måske, at Deres kærestes liv er mere værd end Deres faders penge. Og deri har De vel ret efter den gængse pris på menneskeliv."

"Hvorfra ved De dette?" spurgte hun hæst.

"Jeg ved alt, frk. Hansen," sagde Holst, "og hvad jeg ikke ved, supplerer jeg med gætning. De rejser til Havre for i Hotel Billons at træffe Fritz Heller. De ønsker at frelse hans liv og at tilbagelevere de stjålne penge til Deres rette ejer. Ikke sandt?

Hvorledes dette skal ske, ved De ikke; derfor er det et held, at De har truffet mig, der ved det. Ser De, frøken, De kunne ikke have fundet bedre rejseselskab. De skal ikke være bedrøvet. Her er min hånd, frøken, mit ord har De."

Hun tøvede lidt, så rakte hun ham hånden.

Holst smilede.

"De ved måske ikke, frk. Hansen, at jeg selv har fundet mit livs lykke på en tur Europa rundt efter en forbryder. Jeg er lidt sentimental som alle brave danske, politimænd ikke undtaget, og da jeg, som De ved, kan læse indenad, har jeg digtet videre på den roman, jeg forefandt. Jeg har digtet rigtigt. I nat rejser vi to sammen til Paris og i morgen videre til Havre. Deres kæreste har begået en ungdommelig letsindighed – af en farlig natur – og tager jeg ikke fejl, er grunden den, at han således ville tvinge Dem. Ikke sandt?"

Hun bøjede hovedet.

"Godt – så har De Deres skyld. Man skal ikke sætte sin elskede på for hård en prøve. Nu bliver De alligevel nødt til at tage ham, selv om han ingen penge har. Og hvad der er værre, De og han kommer til at bryde Dem vej i udlandet. Hjemmet er foreløbig lukket for ham."

"Men straffen," sagde hun sagte.

"Å hvad – vi er ikke blodtørstige, det gælder om at få fat på pengene, så er retfærdigheden sket fyldest. Jeg tror desværre, De er den eneste i Danmark, der ønsker hr. Heller tilbage – eller heldigvis. Jeg skal ordne det fornødne. Han har vel ikke brugt meget af det tilvendte beløb. Vi er ikke smålige."

"Jeg har lidt penge," sagde hun hastigt.

"Udmærket," lo Holst, "De er måske, når alt kommer til alt, så praktisk, at De kunne have undværet mig. For ikke sandt, De ville ikke have ladet Deres fader i stikken?"

Hun rødmede: "De har ikke ret til at fornærme mig – eller," føjede hun til, "er det måske, fordi jeg alligevel holder …"

"Ingenlunde," sagde Holst. "Jeg dømmer ikke. Jeg kunne have tænkt mig en smukkere udvej for en ung elsker end at fjerne sig med sin principals penge. Men han har vel troet, at det ikke kunne nytte at byde Dem mindre."

Hun kunne ikke se, om Holst spøgte eller var alvorlig. Der var kommet en vis befriende fred over hende, hendes nerver ligefrem svingede i velvære.

Natten gik, og de to rejste sammen som gode venner. Det var hende om at gøre at stille Fritz Heller i det gunstigst mulige lys, og disse bestræbelser klædte hende, syntes Holst. Hun fortalte, hvorledes Heller havde bestormet hende for at ægte ham, hvorledes hun havde vægret sig endog ved ægteskab, og hvorledes han efter det fortvivlede kup havde søgt at bevæge hende til at flygte. Først da det var sket, og da han sendte det forfærdelige telegram, fattede hun sin plan at følge ham. Hun sagde ikke, om hun nogensinde havde bestemt at beholde pengene, og Holst var for delikat til at spørge hende om det.

Klokken 12½ den næste formiddag nåede de Havre.

Klokken 2 spiste Holst frokost med parret, og klokken 5 eftermiddag var sagen i orden.

Da Holst rejste, trykkede Hilda Hansen hans hånd og sagde med let skælven: "Jeg er alligevel af dem, der gifter sig straks."

"Held og lykke til det," sagde Holst. – "Og den 20. rejser De begge til Rio?"

"Måske," sagde hun.

Politiinspektøren var meget fornøjet. Det var et pænt stykke arbejde, og han tilgav den flothed, der havde ladet Holst unde O.B. 319 Clausen en rejse til London. Banken betalte en smuk dusør, og inspektøren ønskede Holst til lykke.

"Holst," sagde han, "De er blevet berømt ved det 'skovsøen gemte', De er ikke alene en fortræffelig politimand, men De er født lyriker, og jeg skal love Dem, at De i fremtiden skal få alle afdelingens lyriske sager, hvis Deres smukke og elskværdige frue da ikke nedlægger protest imod det – for den retter jeg mig efter."

"Jeg har min hustrus tillid," sagde Holst smilende.

"Det tror jeg gerne," sagde inspektøren, "min har De også. –"

Fru Ulla Holst interesserede sig ikke meget for sin mands tjenesteforretninger. Denne gang gjorde hun dog en undtagelse.

"Jeg forstår ikke, Eigil" sagde hun, "hvorledes du, der dog ikke er nogen Sherlock Holmes, har kunnet regne denne historie så nøje ud. Du forstår dig jo ikke en gang rigtigt på kvinder."

"Måske," sagde Holst beskedent. "Men ser du, jeg havde min tvivl med det telegram. Jeg ytrede den straks, og den unge pige blev helt ude af sig selv. Jeg vidste, hun ville sætte alt ind på at slippe afsted. Desuden var telegrammet upraktisk og tåbeligt affattet. Det slog mig, at det kunne være således affattet, for at lede os på vildspor. Hun udleverede det uden synderlig kamp, ligesom om det var en ligegyldig sag, og hendes tanker var langt

borte. Jeg læste det derfor med ikke ringe eftertanke. Her er det. Du vil se, at jeg har sat et blåt blyantsmærke under alle begyndelsesbogstaverne i dets ord. Det var nu den måde, vor Julia og hendes Romeo plejede at korrespondere på. Læs telegrammet efter den opgivne elskovs-kode."

Fru Ulla Holst læste, og nu forstod hun både romanen og sin mands alvidenhed. Rigtigt læst lød telegrammet:

"Havre Hotel Billons 20 Damper Rio kom ellers død."

Ganske fornuftigt gjort

Hun var meget smuk – i grunden var hun mere end det, hun var fuldkommen skøn. Højst 26 år, mørk, slank, klædt med udsøgt "europæisk" smag, fordringsløst men ægte lige til det inderste. Hun vendte sig mod Holst, da han trådte ind og hendes kjole raslede med silkeforets lette knitren. Den grå rejsedragt sad som støbt om den fine skikkelse, næsten som gydt om den, endnu ikke stivnet. Hendes ansigt blussede, lidt for stærkt, og hendes sorte øjne glippede nervøst.

Holst bukkede for inspektøren, hans blik strejfede lige netop hende, men han så meget i et glimt.

Inspektøren bad ham tage plads, det lod, som om han var noget i forlegenhed. Han sad i sin skrivebordsstol lige over for damen, urolig som altid, nervøs, legende med en bogkniv, som han slap for at purre i sit tynde rødblonde hår.

Holst tog plads og så på damen.

"Løjtnant Holst, min medhjælper," præsenterede inspektøren på fransk. Holst bøjede sig let.

Så talte inspektøren dansk – han var ikke helt skrap til det franske:

"En løjerlig historie, Holst," sagde han. "Jeg ved min salighed ikke, hvad vi skal gøre. Denne dame kalder sig grevinde Wolkonski og siger, at hun er fra Rusland. Papirerne passer."

Inspektøren slog et let slag i bordet med nogle dokumenter, der lå foran ham.

"Grevinde Wolkonski fra Volhynien, nærmere fra Shitomir i nærheden af Kiev. Hun er enke, hendes mand er død i et russisk

fængsel, var søofficer impliceret i Odessa-affæren – siger hun. Hendes eneste søn er også død, kort efter faderen – siger hun. Nu bor hun på gennemrejse på Hotel Føniks. Hun kom i forgårs. Hun er rig, siger hun, fuldstændig uafhængig. Men – og nu kommer det: hun påstår at hendes mands broder, altså også en grev Wolkonski, forfølger hende og vil myrde hende, fordi hun efter hans mening har forrådt sin mand til de russiske myndigheder. Derom fortæller hun en lang historie, der passende kunne stå i "Hjemmets Noveller". *Kurz um.* Hun vil have at jeg skal beskytte hende, nydelig er hun som De ser, men jeg kan min salighed ikke stille noget op med dette her."

"Jeg sætter hr. Holst ind i sagen," sagde inspektøren på fransk til damen.

Hun bøjede hovedet og så på Holst, som søgte hun hans hjælp spejdende og bedende i samme blik. Hun var meget smuk!

"Det er meget rigtigt," fortsatte inspektøren, "at der bor en grev Wolkonski på Føniks, han kom fra Malmø for et par timer siden og spurgte efter grevinden. Da portieren sendte bud op til hende, var hun ude, men så snart hun kom hjem og hørte at greven var der, tog pokker ved hende, herop. Nu har jeg siddet her og forklaret hende, at jeg virkelig ikke kan hjælpe hende. Hun var lige ved at falde om halsen på mig, hvad der jo kunne have været meget behageligt, men hjælpe hende kan jeg skam ikke. Anholde manden kan vi ikke, vi ved jo slet ikke noget; beholde hende kan vi heller ikke og hun tør Gud straffe mig ikke en gang gå ned i drosken igen. Jeg har lovet hende at sende en mand ned på hotellet. Det må De altså gøre, se at få fat i russeren og hør, hvordan det forholder sig. Vi kan jo sende bud

op i gesandtskabet med hendes papirer, men jeg kan ikke beholde hende. De må tage hende med, forstår De, og så forresten klare Dem som De kan og som De plejer, hvilket vil sige ganske fornuftigt."

Holst sagde ikke noget, men bukkede, idet han rejste sig.

"Vil De gå med den herre," sagde inspektøren – han sagde: *"Voulez vous aller avec ce monsieur,"* hvad der ikke lød kønt.

Damen protesterede – hun ville ikke gå.

"Madame," sagde Holst, "De kan være aldeles rolig; når De følger med mig, kan intet ondt vederfares Dem." Det sagde han på pænt fransk og lignede i det samme en moderne udgave af krigsguden. Han var meget kønnere end inspektøren og talte betydelig bedre fransk. Damen betragtede ham. Alt, hvad der var i Holst af evne til at vække tillid, strålede ud i hans overflade.

En pæn mand var han.

Hun tog hans hånd lidt frygtsomt og så på ham med et par dybe, mørke, bedende øjne, der ville have ærgret fru Ulla Holst.

Holst mærkede bare lidt kriblen i mundvigene – et let anfald af rørelse. Hun så nemlig meget ulykkelig ud.

Inspektøren var utålmodig.

Så besluttede damen sig til at følge med Holst; og da de passerede Kammeret rakte hele styrken hals, så det knagede i deres nakkehvirvler.

Inspektøren holdt en kort, men utydelig tale til sig selv og bed negle.

Det gjorde han nemlig.

Holst og damen rullede ned ad Vimmelskaftet. Hun må åbenbart have set, at hun havde været i denne gade før. Hun var nemlig meget urolig.

"Monsieur 'Olst," sagde hun. "De må ikke køre mig til hotellet, han dræber mig. Han har svoret at dræbe mig, og han gør det – koste hvad koste vil. Jeg er uskyldig – men – han er en forbryder, en meget stor forbryder, han har dræbt min lille Ivan – hører De, myrdet min lille Ivan." Hun var fuldstændig ude af sig selv og fortalte en lang historie, der varede til hjørnet af Pilestræde. Det var en underlig historie med Dimitri Ivanovitch og Nicolai og politiet og admiral Skrydlov, løjtnant Schmidt osv.

Men til Hotel Fønix ville hun ikke, og på hjørnet af Ny Østergade ville hun ud af drosken. Mon hun skulle være gal, tænkte Holst. Men hun så rigtig fornuftig ud. Eksalteret var hun, bange – denne Dimitri Ivanovitch ville skyde hende, det var hun aldeles overbevist om.

Holst fik ikke sagt mange ord, han rakte sig ud af drosken og bad kusken køre ad St. Kongensgade til Marmorpladsen. Det var i det mindste foreløbig en udvej. Så forklarede han hende sin hensigt, hvad der beroligede hende noget. Hun fortsatte beretningen om Odessa, løjtnant Schmidt og flere admiraler.

Hendes stemme var dyb og klangfuld; når hun var rolig, var hendes ansigt præget af en vis styrke, men det var åbenbart, at hun var bange og det syntes utroligt, at hendes angst skulle være ubegrundet.

Hvis hun da ikke var forstyrret i hovedet.

Vognen holdt foran Holsts hus og han ledsagede damen op ad trappen og ringede på.

Fru Holst var hjemme – det var frokosttid, og Holst afleverede den russiske dame med nogle oplysende bemærkninger.

"Enten er hun gal, og så skal jeg sørge for at vi får en doktor sat ud på hende, eller også er hun virkelig i forlegenhed, og så må vi se, om vi kan gøre noget for hende. Tal fransk med hende og se, om du kan få mening i hende. Jeg kommer igen om en halv time."

Der stod fru Holst med damen. Det var første gang, hendes mand havde budt hende den slags. Men alligevel syntes hun næsten, at skulle der her være en af familien, der skulle holde tête-à-tête med en så vidunderlig smuk person, var det nok så godt, det blev *hende*.

Damen fik kaffe – blev bænket og begyndte at fortælle, lidt mere ordnet, lidt mere forsigtigt. Hun genvandt åbenbart helt herredømmet over sig selv. Ulla Holst var så fin, så blond, så rolig og i den mærkelige situation, hvori den russiske dame befandt sig, faldt det hende slet ikke underligt, alt det, hun fik at høre.

Hun hørte altså på den lange historie, mens Holst kørte til Hotel Fønix og spurgte efter grev Dimitri Ivanovitch Wolkonski.

Han var på sit værelse og Holst blev vist derop.

Greven var en høj mand, med et militært udseende, lidt nærsynet, meget mørk, absolut ikke tiltalende. Egentlig en tatar med den berømte fernis, ordsproget taler om. Men beleven, og så talte han pænt fransk.

"Hr. greve Wolkonski," spurgte Holst – hvilket manden indrømmede. –

"Jeg kommer fra politidirektøren her i staden," sagde Holst videre, "idet en dame, der har taget ophold her på hotellet, har henvendt sig til politiet og søgt beskyttelse mod hr. greven, som hun påstår tragter hende efter livet."

Holst smilede høfligt og trak på skuldrene. "Den pågældende dame var meget eksalteret –"

"Hvor er hun?" afbrød russeren og kastede et skarpt blik på Holst.

Holst holdt ikke af de øjne.

"Vi anså hende for sindsforvirret og beholdt hende i vor varetægt," sagde Holst; "hendes fortælling var så forvirret og usandsynlig, at vi ikke kunne forklare den ved andet end – end en sindslidelse."

Russeren sagde ikke noget.

Holst fortsatte: "Jeg ville sætte pris på, om hr. greven ville oplyse mig om, hvorledes det forholder sig. Vi tænkte først på at henvende os i gesandtskabet ..."

"Det er ikke nødvendigt," afbrød russeren meget hurtigt, "aldeles ikke nødvendigt. Min svigerinde er – er – ikke sindssyg, – aldeles ikke sådan rent gal. Men min broders ulykkelige skæbne har betaget hende evnen til at beherske sig. Så er hendes eneste barn død. I mit hus desværre, og hun har fået en fiks idé. Det er sagen – som De ser. Jeg har fulgt hendes spor herhen. Hun realiserede sin ejendom i Rusland, hun havde formue – er meget rig og forvænt. – I Stockholm har jeg fundet hendes spor, hendes dispositioner er forrykte. Det gælder også for mig betydelige summer. *Enfin.* Jeg må tale med hende, – se at bringe hende til fornuft. Hvor er hun?"

Holst betragtede russeren nøje. Han talte stødvis, kort, lidt ophidset syntes Holst. Men det kunne jo være sandt alt sammen, og damen var også mærkelig.

Holst var ikke helt vis på, hvad han skulle gøre.

"Kunne hr. greven ikke følge mig til gesandtskabet, det er jo muligt, at vi ved konference med excellencen og gesandtskabslægen kunne få det ordnet således, at hr. greven fik Deres vilje. Vi kan absolut ikke foretage noget i denne sag uden gennem autoriteterne."

Russeren bed sig i læben.

"De ved, hr. politikommissær, at forholdene i mit fædreland er fortvivlede. Min broder var stærkt kompromitteret i en marinerevolte. Han døde i fængsel. Jeg selv – gudbevares, jeg har ikke gjort mig skyldig i nogen forbrydelse, men jeg hverken kan eller vil forhandle med selvherskermagtens repræsentant her på stedet. Så forstår De mig. Deres land er et frit land; hvilke politiske uoverensstemmelser der kan være selvherskerregeringen og mig imellem er jo Dem ligegyldigt, ikke sandt? Men jeg vil ikke tale med gesandten eller overhovedet have noget med vor legation at skaffe."

Holst besindede sig. –

"Det er uheldigt," sagde han, "men jeg forstår Dem. Selvfølgelig har jeg aldeles intet officielt at foretage mod Dem. Vi går ikke andres ærinde i politiske sager, jeg har desuden ikke nogen ordre og ønsker ikke at gøre noget skridt på egen hånd. Deres svigerinde sigter Dem for at stræbe hende efter livet, og til en sådan løs sigtelse kan vi ikke tage hensyn. Imidlertid må jeg dog forberede Dem på, at vi nødsages til at henvende os til

gesandtskabet, og det er jo muligt, at denne henvendelse vil ændre vort forhold over for Dem."

"Vil De anholde mig?" spurgte russeren kort.

"Absolut nej," lød Holsts svar, "jeg har ikke mindste årsag eller beføjelse dertil. Venter De imidlertid ubehageligheder, vil jeg råde Dem til at rejse straks. Vi nødes til at henvende os til gesandtskabet og – ja, jeg ved intet – men det er jo altid muligt … Ved Deres afrejse undgår De alle ubehageligheder."

"Jeg rejser ikke uden min svigerinde," svarede russeren kort.

Holst tav.

"Hvor er hun?"

"Hun opholder sig på Politikammeret," svarede Holst. "Hvis hr. greven vil begive sig derhen, vil De kunne træffe hende der."

"Og i mellemtiden vil De henvende Dem til gesandtskabet."

"Formodentlig har min chef allerede gjort det," svarede Holst. Russerens ansigt huede ham stadig mindre og mindre.

"Godt. – Jeg følger Dem til politichefen med det samme. Når min svigerinde ser mig og får talt med mig, er det muligt, at hun kommer til fornuft, hvis ikke –"

Han trak på skuldrene.

Holst var i grunden utilfreds. Nu fik inspektøren russeren på halsen. Der var næppe noget at gøre; hvis den skumle karl virkelig havde udestående med zaren, var det knap af den art, at der kunne gøres ham noget her i landet. Bladene passede på, og regeringen ville næppe gå mange skridt for at være det nuværende Rusland til tjeneste. Værst var det for grevinden, hvis hendes svoger virkelig – – men det var utænkeligt. Han lignede ikke en forrykt nihilist, der gik med skydebomuld i vestelommen, og ærlig talt – hun var mere eksalteret end han.

Desuden var han jo foreløbig i sikkerhed, og når galt skulle være, kunne Holst hjælpe hende ud af landet, mens greven forhandlede med politidirektøren, som jo dog måtte høres i en så celeber sag. Så kunne de fortsætte begivenhederne i Malmø eller Berlin – det var ikke "indom Holsts distrikt".

Denne russer holdt han imidlertid ikke af.

For at vinde tid optog han imidlertid en lang rapport, der indeholdt grevens redegørelse for årsagen til, at han eftersøgte sin svigerinde og lød helt plausibel. Hun var flygtet efter en overilet realisation af ejendommen, hvortil han var delvis ejendomsberettiget eller arveberettiget, hun var nervøs og eksalteret. Hans politiske stilling umuliggjorde ham at søge de russiske myndigheders bistand, han appellerede til politiets hjælp, eventuelt til lægekyndig bistand og lovede personlig at fremstille sig for politidirektøren endnu samme dag.

Med dette papir gik Holst hjem.

Ulla Holst var blevet rigtig gode venner med grevinden. Ulla Holst havde et godt hjerte, og grevindens historie var meget egnet til at forene to gode hjerter. Grevinde Helena Wolkonski var datter af en litauisk godsejer, ganske ung er hun blevet gift med en søofficer grev Nicolai Wolkonski, med hvem hun i seks år havde levet et lykkeligt liv. Så var hendes mand, der var ansat ved Marinedepartementet i Odessa, blevet forfalden til drik og spil. Også ægteskabelig utroskab var kommet til, og hjemmet var blevet forstyrret. Greven sluttede sig til de misfornøjede i etaten og truede hustru og barns eksistens. I sin fortvivlelse havde den unge kone henvendt sig til hans foresatte, og – nægtes kunne det ikke – forrådt ham og hans broder, der var

ivrig misfornøjet og stærkt impliceret i den revolutionære bevægelse. Grev Wolkonski, der forresten var legemlig nedbrudt, var blevet arresteret og kort efter død i fængslet. Broderen havde reddet sig ved flugt, men samtidig bortført hendes søn, en dreng på 7 år. Kort efter havde han opfordret hende til at komme til sig i Wien, hvorhen han var flygtet. Hun stod ene uden slægtninge og havde realiseret sine ejendomme. Formuen var endnu betydelig. I Wien havde hun erfaret at hendes dreng var død, og – påstod hun – en gammel kvinde, der havde fulgt hendes svoger, havde advaret hende mod svogerens hævn. Han skulle have svoret at ville dræbe hende som løn forskyldt for det forræderi, hun havde begået.

Sådan var det!

Hun var flygtet og han havde fulgt hende. I Rusland turde hun ikke være af frygt for de revolutionære, så var hun draget til Stockholm og der havde han fundet hendes spor. Nu var hun på flugt mod syden –

Ulla Holst troede fuldt og fast på historien og Holst kunne ikke modbevise den. Imidlertid var der ikke noget at gøre. Han afgav en kort beretning om sit møde med greven og rådede grevinden til skyndsomt at forlade landet. Hun kunne aldeles ingen beviser føre for sin sigtelse mod svogeren. Barnet var død af lungebetændelse i Wien, at svogeren var årsag dertil kunne jo være muligt, men som barnets værge ville det være vanskeligt at gøre ham noget og bevise noget mod ham var umuligt.

Ulla Holst var oprørt over politiets hårdhed, men Holst måtte forklare hende, at her virkelig ikke var noget at gøre.

"Og hvis han myrder hende?" spurgte hun.

"Ja, så må vi anholde ham," sagde Holst. "Men lad os håbe han ikke gør det."

"Og det kalder du politi?"

Holst trak på skuldrene. – "Vi kan ikke sætte folk fast for ting, som de måske muligvis kunne falde på at begå."

Det forstår Ulla ikke – men damer forstår heller ikke alt, særligt ikke politivæsen. Grevinde Wolkonski blev meget fortvivlet. Dog ytrede hendes fortvivlelse sig ikke ved noget heftigt udbrud. Holst forklarede hende, at politiet ikke kunne tage hende i forvaring, da hun jo ikke havde begået noget ulovligt, og ikke heller sikre sig hendes svoger, da han jo var i det samme tilfælde. Derimod var han villig til at hjælpe hende ud af landet.

"For at jages til døden som et vildt dyr" – var alt hvad hun sagde.

Imidlertid blev hun roligere. Det var næsten, som om hun havde fattet en plan. Hun takkede fru Holst hjerteligt for alt godt, kyssede Holsts dreng og græd, mens hun klappede hans krøller.

Holst lod hente en vogn, hun brød sig ikke om hans ledsagelse og kørte bort.

Ulla var meget vred og Holst var egentlig urolig. Han ilede til Kammeret for dog at holde lidt udkig med russeren.

Klokken 3 blev der meldt på Antonistrædes politistation, at en elegant klædt udenlandsk dame var blevet anholdt i en juvelbutik på Købmagergade under forsøget på at stjæle en diamantring. Holst var på Kammeret. Russeren havde endnu ikke indfundet sig. Holst havde sagt ham, at politidirektøren

næppe ville være at træffe før klokken 3½, da der var parole klokken 3.

Der kom en droske og Holst stod i vinduet, da den rullede ind i den skumle rådhusgård. En civilklædt opdager stod ud af drosken, en gråklædt dame fulgte efter.

Det var grevinde Helena Wolkonski – anholdt for forsøgt tyveri!

Holst begyndte så småt at tro på hende.

Da hun blev ført ind i Kammeret gik han hende i møde. Hun hilste på ham med et vemodigt smil: "Nu er De nødt til at tage Dem af mig," sagde hun.

Holst bukkede.

I det samme strejfede hans blik gården, hvor russerens skikkelse viste sig i portåbningen. Lynsnart fik han grevinden bragt ind i inspektørens kontor, med et par hurtige ord til den forbavsede stationsopdager. –

Kort efter trådte grev Wolkonski ind og spurgte på tysk efter politidirektøren.

Man bad ham tage plads.

Holst trak sig tilbage i et af kontorerne for at lægge en plan. Når grevinde Wolkonski for at opnå at blive taget i politiets varetægt havde indladt sig på en så fortvivlet handling som et butikstyveri, måtte det være alvor med hendes frygt. Det var desuden uforsvarligt under den omstændighed at lade hende i stikken. Hun kunne jo falde på at foretage sig de mest fortvivlede handlinger. Desuden var hun jo nu anholdt, man kunne lade hende indlægge til observation, det ville kriminalretten sikkert gøre, og i mellemtiden kunne man måske ad officiel vej få i det mindste nogen oplysning i denne

indviklede sag. Derude sad nu greven. Han ville sikkert blive konfronteret med hende.

Det rislede Holst koldt ned ad ryggen. – Det var en øjeblikkelig indskydelse, en vanvittig, idiotisk, forrykt tanke – men hvis – hvis nu den russer var en fanatisk revolutionær, en hævner – herregud, det var jo et stykke importeret Rusland alt dette, og i Rusland, som man kender fra bladene, er alt muligt. Ganske vist har en københavnsk politibetjent ikke ret til at tro på bladene, han har ikke ret til at tro, at romaner kan leves, han har at være tjenstligt snusfornuftig. Men – Rusland er alligevel Rusland og det kan ikke være løgn alt sammen. Hvis nu grev Wolkonski for selve politidirektørens øjne trak en pistol op af lommen og skød sin svigerinde eller – hvis han tog en bombe frem, en bombe, der kunne sprænge hele lokalet med den elskværdige chef og det hele i luften.

Selvfølgelig er det ganske urimeligt, idiotisk, vanvittigt, forrykt, København anno 1905 vanvid! Men den tanke var inde i hovedet på Holst og hamrede med djævleforhammere, så han var lige ved at blive gal.

Han kunne ikke være bekendt at sige det til nogen. Inspektøren ville tro, at han var blevet forrykt. Det var han jo også. Det var en tvangstanke, en forbistret tvangstanke, som han ikke kunne blive fri for. Om ti minutter var parolen forbi. Så kom den celebre sag for. Konfrontation af greven og grevinden, nu en tyvekvind, grebet på fersk fod. – Et knald – et glimt. Og måske selve politidirektøren på vej opad mod de lysende himmellegemer!!

Altså gjorde løjtnant Eigil Holst, overbetjent ved Københavns politi, på eget an- og tilsvar følgende, der kendetegnede ham

ikke som en fornuftig, adstadig, dannet politimand, men som en mand med fantasi.

Han hidkaldte en af Kammerets yngste og mest slavisk disciplinerede betjente, begav sig hen til vinduet, hvor grev Wolkonski sad korrekt og ventede på en bænk, anholdt højtideligt grev Wolkonski som impliceret i et af en kvinde, der kaldte sig hans svigerinde, på Købmagergade forsøgt butikstyveri, lod den studsende greve føre ind i et umiddelbart ved Kammeret beliggende værelse, lod ham trods nogen og i grunden ret betydelig modstand visitere og forefandt i hans højre bukselomme en lille amerikansk revolver med seks skarpe skud.

Punktum!

Herefter aflagde Holst en smuk rapport til sin højeste chef, der medførte, at solen gik ned over en celle på Nytorv, hvori grev Dimitri Ivanovitch Wolkonski sad, misfornøjet, med bøjet hoved, efter et meget mistænkeligt grundlovsforhør, og lad os samtidig tilføje, at solen stod op over samme celle og så grev Dimitri Ivanovitch Wolkonski hængende i sin sele død på en gasarm. –

Det er som bekendt adskilligt lettere at komme i retfærdighedens klør end at slippe ud af samme. Grevinde Wolkonski havde haft megen ulejlighed med at få politiet til at tage sig af hende. Hun havde prøvet et radikalt middel. Nu var det lykkedes hende – men nu sad hun der også. Politidirektøren turde ikke slippe hende løs. Tyveriet var åbenbart og hendes forklaring, hvor sandsynlig den end lød, navnlig bestyrket ved Holsts udtalelser og et fund af meget betydelige værdier i

hendes værge bestående af kreditiver og smykker, var dog en nærmere undersøgelse værd.

Hun blev anholdt, det skar Holst i hjertet, og Ulla Holst var mere end respektstridig i sin omtale af sin mands foresatte. Natten tilbragte hun i en celle, ikke fjernt fra det sted, hvor hendes fjende gik i døden. Næste dag blev hun løsladt, grev Wolkonskis selvmord talte for stærkt til gunst for hende.

Alt det, der stod i bladene om denne historie, var ikke usandhed, men det, som det i virkeligheden kom an på, læses kun i denne sandfærdige historie. Gesandtskabet satte sig i bevægelse og de indhentede endog meget detaljerede oplysninger. Grevinde Wolkonski *havde* forrådt sin mand. Heltinde var hun ikke og kunne aldrig blive det.

Men dejlig var hun, og nu havde hun fred i sindet. Grev Dimitri Wolkonski var nok revolutionær og som sådan på forhånd berettiget til en del sympati hos gode, fredelige, danske borgere, der vel ikke kan tåle at se en slagter stikke en kalv, men alligevel med deres fulde hjerter er med bombemanden og barrikadehelten i det mørke Rusland. I øvrigt er den samme Dimitri Wolkonski en af de mest rendyrkede banditter, Ruslands sol har skinnet på. Hans samvittighed var så betynget af nederdrægtighed, at det var mærkværdigt, at gasarmen i cellen på Nytorv ikke var knækket under ham.

Dette må tjene til nogen undskyldning for den smukke grevinde og til forklaring af, at den mand, en gang i retfærdighedens hånd, gjorde regnskabet op, hvad enten det stemmede eller ej.

Holst var nu aldeles overbevist om, at der ikke havde været den fjerneste fare for grevinden; at politidirektøren aldeles ikke

havde stået for en luftfart var jo allerede bevist derved, at greven ikke var ladet med sprængstoffer, og det må i det hele taget – som også en knastør kriminalretsassessor bemærkede – anses for yderst tvivlsomt, om Holst havde været berettiget til at anholde og visitere greven.

Grevinde Helena blev en tid i byen og var ofte Holsts gæst. Ulla Holst satte pris på hende og ville slet ikke gå ind på, at hun havde båret sig forkert ad med den store sag. Ulla Holst var jo også en politimands kone og derfor modstander af en bevægelse, der væsentligt bestod i at pulverisere politiofficianter. Da grevinden endelig brød op og rejste, ledsaget af Ullas bedste ønsker, udtrykte den unge kone sin anskuelse om sagen for sin mand:

"Det kan godt være, Eigil, at du slet ikke havde lov til at visitere den russer, og at det er, som du siger, en væmmelig forrykt, idiotisk idé, du fik den dag oppe på Kammeret, men når jeg skal sige min mening om det, så synes jeg i grunden det var *ganske fornuftigt gjort.*"

Et brev fra den anden verden

Der er ikke noget så ærgerligt, som når en skrivebordsskuffe ikke vil gå i. Man kan dunke og banke, til sveden springer frem i panden og knoerne værker, men ikke ud af stedet går skuffen; den er som kilet fast og man tømmer sin energi ud i spandevis uden resultat.

Sådan gik det Holst en oktoberaften, mens han sad midt i arbejdet, som enhver husfader stundom må øve: at gøre orden i sit skrivebord.

Damer har den sørgelige vane at ville gøre orden i deres mænds skrivebordsskuffer, fornuftige mænd tillader det ikke, men de sætter sig heller ikke op imod princippet. De gør det selv under en art lettere inspektion af husets herskerinde.

Således Holst.

Men den højre skuffe ville ikke gå i. Efter en lang frugtesløs kamp rev han den ud og besluttede sig til at begynde forfra med at liste den ind.

Ulla Holst mente, at der måtte være noget derinde, der bandt, og med et lys undersøgte de i forening det hule rum, hvori skuffen gled.

Ganske rigtigt! Dybt inde lå noget papir, der blev halet ud med en ildtang. Det var et brev og en konvolut. – Men det var ikke Holst, der havde skrevet brevet. Det var en fast sirlig herrehånd og konvolutten bar udskrift:

Hr. Vice-Herredshøfding A. Psilander
Kalendegatan

Malmø.

Holst tog brevet, Ulla ville læse det, men Holst syntes, det var en indiskretion.

"Man skal aldrig læse andre folks breve," sagde han. "Dette brev har ligget i skrivebordsskuffen, da vi købte det for et halvt årstid siden på auktionen på Nørregade. Er det ikke nået frem endnu, så er det vel alligevel rimeligst, at vi besørger det. En udgift af ti øre kan vi overkomme."

Ulla blev ærgerlig. "Du ved jo ikke en gang, om brevet passer til konvolutten."

"Du har som altid ret," sagde Holst. "Vi vil læse overskriften."

Der stod: *Kære Arvid*.

Det er ikke nok, mente Ulla.

Så gav Holst efter og vendte brevet for også at læse underskriften.

Det gav et sæt i ham – *Birger Edgreen!*

"Birger Edgreen," sagde han og drejede brevet i hånden for at læse det.

"Nu læser du det jo alligevel," sagde Ulla smilende.

Holst så op: "Birger Edgreen var den svenske docent, der skød sig i et pensionat i Frederiksborggade forrige efterår. Jeg var selv til stede ved ligsynsforretningen, en ung, køn svensker, husker jeg, – det var en historie, der vakte opsigt, den unge mand levede stærkt og var meget munter; ingen forstod, hvorfor han gjorde det, men han efterlod et brev til en ven i Malmø – lad mig se – jo, det var en herredshøvding – det var denne Psilander – forstår du, nu vil jeg læse brevet."

"Læs det højt," sagde Ulla –

"Som du vil," sagde Holst – "manden er jo død og begravet for et år siden, dette er *et brev fra en anden verden* – formodentlig en kasseret koncept til det efterladte brev."

Holst læste:

"Kære Arvid!

Du vil blive noget forundret, når du får dette brev og sige, at jeg er blevet gal. Måske du har ret, men så er galenskab herlig. Jeg ved, hvad jeg gør og jeg gør det med al min vilje. Jeg rejser til Australien – og jeg rejser ikke *alene*. Jeg har truffet min skæbne og min skæbne er en kvinde. Jeg elsker hende og siger dig ikke mere end, at hun er svensk og hedder Ingeborg. Komplet dejlig, kun 20 år og honningblond. Hun har været sangerinde, forstår du, nu elsker hun mig; hun skal begynde et nyt liv, langt borte skal der begyndes. Intet holder mig tilbage, forældreløs og egentlig venneløs er jeg – videnskaberne foragter jeg, fordi vi alligevel aldrig kommer ud over grænserne, hvor det egentlige begynder, det utilgængelige land, vor fod ikke kan betræde. Leve livet du, med en kvinde man elsker, danne en ny tilværelse i kærlighed du! Det er livet, og det liv vil jeg leve!

Du, den adstadige jurist med kone og tre velopdragne børn vil ikke forstå det, og derfor vil jeg ikke gøre forsøg på at forklare dig det. Glem mig, bild dig ind, at jeg er død, gået over til en bedre verden, det er jeg jo egentlig også. Mindet om din tåbelige ven, der søgte de vises sten og fandt en lyshåret pige, vil måske styrke din selvfølelse i dit nyttige, dådrige liv; mindet om dig vil ikke kalde mig

tilbage til den dumme dårlige verden, jeg forlod. Jeg vil leve og elske. Altså adjø med dig – adjø med det hele.

Mine penge – det vil sige, hvad jeg endnu har tilbage af min arv – det er en slump – har jeg gjort transportable, jeg tager dem med mig, i hvert fald herfra. Hverken med Lund, Malmø eller København vil jeg have nogen slags forbindelse. Jeg har altid skjult mine formuesomstændigheder godt. Jeg har så meget, jeg behøver, og i det nye land kommer nye tider. Skulle det knibe, ved du, at jeg er en habil kemiker, og de elskendes Gud vil våge over vore dårskaber.

Slet Birger Edgreens navn af listen over dine venner, tænk ikke på ham, forsvar ham til nød, når andre angriber ham. Han løb bort med en sangerinde! Det vil sige: han elskede og blev lykkelig!

Lev vel, Arvid, om skæbnen atter skulle føre os sammen, vil du erfare, at jeg gjorde dette med velberåd hu, og kendte du Ingeborg, ville du forstå mig. Du kender ikke Ingeborg, derfor forstår du det ikke. Adjø med dig bror, og bliv lykkelig som jeg.

Din

Birger Edgreen."

Sådan lød brevet – det var skrevet på svensk.

Holst sad med det i hånden og så lige ud for sig. Ulla tav.

"Dette her må være en mystifikation," sagde Holst, "et forsøg på at føre vennen bag lyset, som Edgreen har opgivet i det afgørende øjeblik. Jeg husker tydeligt, at det brev, vi fandt, var kort, men indeholdt de få ord, at brevskriveren ville dø, da hans

livs drøm var bristet eller sådant overspændt sludder. Historien vakte opsigt – jo – der var også et pigebarn indblandet deri – en sangerinde. – Jeg husker, hvor småbladene boltrede sig i historien. Men snurrigt er dette alligevel. – Nå – han er jo død og borte."

Ulla sagde ikke noget.

Skuffen kom ind, den blev listet ind med lempe, men historien kunne Holst ikke lade være at tænke på.

Skrivebordet var købt på en auktion, det stammede altså fra det pensionat, hvor den svenske docent havde boet. Deri var intet mærkeligt. At brevet var lagt i skuffen oven på en dynge papir, og, da skuffen så blev lukket, gledet ned i rummet bag den, var heller ikke mærkeligt, men tonen i det var ikke en selvmorders. Nå, det kunne jo være komediespil. Edgreen havde måske tænkt på at forsvinde og ikke villet efterlade spor. Folk er undertiden uhyggeligt berørt ved tanken om eftersøgning –, dette kunne være et forsøg på at lede vild. Så havde Edgreen til sidst alligevel valgt pistolskuddet i sin seng og skrevet et andet brev.

De fandt ham nemlig liggende i hans seng med et hul i tindingen og en revolver gledet ned på gulvet ved siden af sengen.

Holst og Ulla talte stille om dette. Det var aften og de gik til ro, men Holst lå vågen og tænkte på brevet – han besluttede næste dag at undersøge akterne.

Forhørene over ligfundet var korte og knappe. Edgreen studerede i København, han var docent i kemi, dygtig og vel begavet, men letsindig. Ret en ægte glad svensker af dem, der

gæster København og søger glæder vesterpå, når lysene tændes. Pigebarnet havde været i forhør, hun var sangerinde på Vesterbro, intet særligt var bekendt om hende. Hun havde været særdeles fejret af herrer og måtte erkende, at Edgreen ikke havde været hendes eneste tilbeder. Hun troede selv, at årsagen til hans død var fortvivlelse over *hendes* utroskab. Nå – hertil var jo intet at sige.

Edgreens kærlighedshistorie tog sig i forhørsprotokollen alt andet end romantisk ud, og pigebarnet var jo i sin gode ret til at gøre, hvad *hun* ville. Hun påstod, at hun ikke havde været sammen med Edgreen den dag og angav som sin kavaler den pågældende aften en tysk herre, et tilfældigt bekendtskab, som var rejst fra byen dagen efter.

Edgreens brev lød således, adresseret til Hr. Vice-Herredshøfding A. Psilander, Malmø.

> "Kære Arvid.
> Jeg er træt af at leve, derfor dør jeg. Beklag mig ikke. Jeg har elsket og levet og nu er min pung tom og kvinderne forlader mig. Gammel historie den.
>
> Din
>
> *Birger Edgreen.*"

Holst blev ikke meget klogere ved det. Hans første hypotese var så sandsynlig, at han i grunden havde mest lyst til at slå sig til tåls med den. Men der var noget i de to breve, der æggede hans nysgerrighed. Det sidste lød naturligst, det første var skruet, søgt og affekteret. Edgreen talte om sine store midler. Af forhørene fremgik, at han bortset fra en net garderobe ikke

havde værdisager og slet ikke penge. Der var tyve kroner i hans portemonnæ, det var alt. Boet var insolvent.

Holst gik til skifteretten og undersøgte protokollerne. Han studsede. Blandt de anmeldte fordringer var en fra en kuffertfabrikant på bestilte kufferter til et betydeligt beløb og fra en skrædder på et fuldstændigt rejseudstyr. I listen over den afdødes bøger fandtes ikke mange studieværker, men mærkeligt nok en moderne beskrivelse af det sydlige Australien og et par rejsehæfter, udgivet af transatlantiske dampskibsselskaber. Det ville altså sige, at rejsen havde været en realitet – *kunne* have været en realitet – og den måtte forudsætte penge! Men af penge og kapitaler var der ikke spor!

Holst gjorde et uddrag af protokollen og gik til det etablissement på Vesterbro, hvor den unge dame havde optrådt.

Direktøren erindrede hende godt. Hun havde gjort lykke under navnet "Stella Gloria". Svenskeren erindrede direktøren også – det var en ypperlig kunde i etablissementet, man beklagede hans sørgelige udgang, men forstod det. "Det hænder ofte, som De ved, hr. Holst," sagde direktøren og trak på sine fede skuldre.

"Pigebarnet blev kort efter borgerligt viet til en italiener, der optrådte i cirkus – en musiker, tror jeg, og er nu over alle bjerge." –

Holst hørte på dette og blev betænkelig.

Nu ville han vide besked med de to breve, og hans første gang var til pensionatet.

Værtinden hed fru Petersen og var fed og ækel. En væmmelig københavnsk pensionatsdame med "fortid", sminket, opstadset

og forsynet med to rækker matgrå forlorne tænder, der klaprede i munden på hende.

Hun kendte ikke Holst igen, og han sagde ikke, hvem han var. Han så på værelset og ledte samtalen hen på svenskeren og selvmordet.

"Guj – ja," sagde damen og så højtidelig ud. "Det nydelige unge menneske!" – *"Nyjelie onge menske"* lød det på hendes sprog. "Jeg troede, han var så rig, og så havde han ikke en skilling, jeg fik 20 kr. til godes hos ham – eller egentlig 80 kroner, for han betalte i månedsvis og skød sig midt i en måned. Guj – ja, det var det pigebarn, der tog pengene fra ham. Hun var her tidlig og sildig. Jeg skal sige, hr. Edgreen boede i det værelse med egen indgang fra trappen, det ville han helst og det var rarest, så generede han ikke de andre herrer, der skulle studere, for det er ellers mest studerende herrer, der bor hos mig …"

Holst afbrød damens talestrøm.

"Kendte De det pågældende pigebarn?"

"Guj nej, hun sang jo ude på Vesterbro, men hun snød hr. Edgreen med den italiener, hun siden rejste med. De blev nok gifte sågar, siger Petra."

"Petra?" spurgte Holst.

Petra var pensionatets stuepige, en gnistrende sort københavner-tøs med et par frække øjne og et par kernefaste røde arme, som hun gik og viftede med.

Petra blev hidkaldt. Det var en klog ung dame, der havde set en del og kunne berette dette og meget mere.

Om hr. Edgreen ville hun ikke tale, men Holst syntes, han kunne mærke, hun havde sin egen mening om historien.

Fru Petersen oplyste, at hr. Edgreen var forfærdelig flot med drikkepenge; Petra havde, lige før han skød sig, fået 30 kr. af ham, uden at han nogensinde havde gjort kur til hende.

Petra så dydig og vred ud og damen bekræftede, at Petra var en pæn pige.

Holst besluttede at gemme Petra til en anden lejlighed. Så gik han, og om eftermiddagen tog han til Malmø.

Herredshøvding Psilander boede i Kalendegatan i Malmø i et gammelt hus nær kirken. Det var en stiv, alvorlig herre godt oppe i trediverne, men med et udseende, som var han et halvt hundrede år. Holst kendte ham ikke, men forestillede sig selv for ham.

Herredshøvdingen bad ham tage plads.

Holst gav ham brevet og fortalte, hvorledes han havde fundet det.

Herredshøvdingen læste det og sagde i en meget rolig tone: "Det vil altså sige, at fruentimmeret har slået Birger ihjel og er rejst med hans penge, formodentlig i kompagni med en anden. Det forstår jeg. Det *andet* forstod jeg ikke."

Dette sagde han meget roligt, som den naturligste sag af verden.

Holst rykkede lidt i sædet.

"Det har man nu da ikke lov til at sige."

"De ikke, hr. løjtnant," sagde svenskeren, "men jeg, som har kendt Birger, fra vi begge var skoledrenge i Lund. Jeg sagde til min hustru straks: Birger har ikke skudt sig. Birger – å, men hr. løjtnanten kendte jo ikke Birger Edgreen. Vild og gal, men en herlig dreng – en guddommelig, glad, lys pokkers-karl.

Så er han altså alligevel blevet myrdet. Jeg gratulerer Københavns politi til opdagelsen og er overtydet om, at hr. løjtnanten vil finde forbryderen. –"

Holst smilede: "De slutter nu igen lidt vel rask, for en jurist endda usædvanligt rask, hr. herredshøvding." Og Holst fortalte nu ganske sindigt sin hypotese –

Juristen hørte på ham og sagde meget roligt: "Ikke dumt regnet ud. – Men pengene? Gubben Edgreen efterlod sig mindst 50.000 kroner. Han døde året før Birger, og vel er København et Sodoma, men 50.000 kr. kan han ikke bruge på en sangerinde i knap et års tid. Idiot var Birger Edgreen ikke og han hadede al opsigt – fint menneske var han."

Holst grundede lidt på det.

"Undskyld, hr. herredshøvding, hvorfor har De ikke tidligere sagt dette? Vi sendte jo en kopi af brevet og der blev optaget rapport over sagen her i Malmø. Når De virkelig tror, at der foreligger et mord, hvorfor tav De så?"

"Det skal jeg sige," sagde herredshøvdingen. "Birgers brev til mig lød jo meget naturligt, jeg har aldrig set originalen, men i øjeblikket måtte jeg jo alligevel tro, at han havde skudt sig. Der var ingen anledning for mig til at tage til København. Vi var nok barndomsvenner, men vi sås meget sjældent, og hvorfor han skrev til mig, forstår jeg ikke, han kunne have skrevet til ti andre kammerater fra gamle dage. At han havde så mange penge, har jeg først erfaret for ganske nylig, tilfældigt ved at beskæftige mig med en klient, der stod i forbindelse med gubben Edgreen. Jeg ønskede ikke at rode op i den historie. Nogle slægtninge i Småland, der skulle arve, er i forvejen

hovedrige folk, og jeg er for fornuftig en mand til at stå frem med en hypotese, som kun er en hypotese.

Lad de døde hvile i fred. Det er en anden sag med politiet. Det er jo deres næringsvej at forulempe både døde og levende. For den såkaldte juridiske retfærdighed giver jeg ikke en pibe tobak. Jeg glæder mig, hver gang en forbryder slipper fra det – når jeg da ikke *ex officio* på en klients vegne skal nappe ham i opløbet."

Holst ordnede sit stof. Svenskeren var lidt overlegen syntes han. Lidt drilsk og spottende, men det var muligt, at han havde ret. Det vigtigste var spørgsmålet om pengene. Penge er altid et vigtigt spørgsmål, her var det afgørende. Havde Edgreen virkelig realiseret sine papirer og bestemt sig til at drage til Australien med en sangerinde; var det tænkeligt, at pigebarnet, der tog med sin *amant du cœur*, havde myrdet docenten og sat sig i besiddelse af pengene?

De var jo to om det. Værelset lå afsides, det kunne lade sig gøre. Revolveren var af en meget lille kaliber, der kun kunne give et svagt knald. Der var slet ikke noget i vejen for, at der kunne foreligge et mord.

I hvert fald måtte sagen tages op til undersøgelse, og godt var det, at den hele episode var glemt i mylderet og døgnets nyt. Undersøgelsen kunne ledes stille og varsomt, uden at et ord trængte ud i pressen.

Det måtte således være.

Holst bad herredshøvdingen om at ulejlige sig til København og fremstille sig for politiinspektøren. Svenskeren gjorde det højst ugerne – han hadede politiet, sagde han, – men han gjorde det.

Det *første* brev blev ham forelagt, han så på det.

"Ja," sagde han, "den håndskrift kan være Birgers, den er snarere efterskrevet. Jeg ville lade en skriftekspert undersøge den, og så ville jeg i fremtiden – uden i nogen måde at ville give det høje danske politi råd, som det ikke behøver at følge – udbede mig adressatens mundtlige erklæring om den slags breve, selv om man skulle sende dem over Sundet."

Politiinspektøren bed sig i læben og mærkede sig dette.

Brevene blev begge sendt til en skriftekspert, der erklærede, at de *ikke* var skrevet af den samme mand, og at det andet brev var et bevidst falsum. Han afgav erklæringen uden at kende sagens historie eller brevenes indbyrdes rækkefølge.

Nå, skriftesperter er der jo ikke megen vederhæftighed ved!

Holst fik alligevel sagen. Det var i ordets egentligste forstand hans egen sag.

Man gik nu ud fra, at Edgreen var myrdet af sin elskerinde eller hendes ven, at han havde haft til hensigt at rejse bort med pigebarnet og derfor realiseret sine papirer, at han havde skrevet det brev, Holst fandt i skrivebordet, som havde stået i hans værelse og tilhørt værtinden, men af hende var blevet solgt, fordi en pensionær havde henledet hendes opmærksomhed på, at det var særdeles værdifuldt. Holst holdt af mahogni, Chr. VIII., og havde derfor købt det. Holsts opgave var nu at konstatere, om Edgreen havde realiseret værdier, og dernæst at opspore parret, hvis spor slap op i magistratens protokol over personer, der for borgmesteren havde indgået borgerligt ægteskab.

Protokollen udviste Ingeborg Wirén af Trelleborg og Antonio Monti af Verona, begge musikere. Forloverne var bekendte af

parret fra varietéscenen. Datoen for ægteforeningen var november, samme år som Edgreen døde.

Her slap sporene op. –

Nogen egentlig vanskelighed ved at finde dem kunne der vel ikke være, hvis de blot selv stolede på, at den forbrydelse, som man antog, de havde begået, var forblevet uopdaget. Og alt talte for, at de nærede den forvisning. Forhørene havde jo slået fast, at Edgreen var død for sin egen hånd, italieneren havde vel nok været i landet, men var rejst bort, han var sikkert den tyske herre, protokollen talte om, og en måned senere havde man ikke tænkt på ham. At sangerinden havde flere venner, var jo netop en god grund for Edgreen, der holdt af hende og mente hende det alvorligt, til at tage livet af sig.

De to efterlevende kunne roligt gå ud fra, at sagen var sluttet, og ingen ville spørge mere om den. At en sangerinde og en kunstner havde tjent midler, var jo en naturlig sag, og Holst var overbevist om, at de to forbrydere, hvis de var forbrydere, sad roligt et steds nede i Italien og levede af deres midler.

Det var naturligvis ikke sikkert, men det var ønskeligt. Muligt var det, at det let vundne guld let var ødt, at italieneren havde spillet det bort eller på anden måde sat det til. Men så var der jo så mange muligheder.

Det nemmeste var at skrive til Verona og forhøre, om der fandtes nogen mand af navnet Antonio Monti. Italienerne er folk, der drager ud og arbejder, altid med det ene for øje at kunne vende hjem til Italien, – det eneste land, hvor det er værd at leve – og intet bestille. En fattig cirkus-musiker, der har gjort et stort kup, ville bære sig således ad. Han ville glemme

Danmark og forbrydelsen og leve så sorgløst, han kunne, i sit kære Italien.

Og pigebarnet!

Ja, det gjaldt jo først og fremmest om at finde ham.

Men skulle Holst rejse til Verona eller skulle han skrive officielt om sagen? Det sidste var voveligt. Politiske forbrydelser kan påregne stor interesse hos sydlandsk politi, en affære som denne ville næppe interessere myndighederne meget.

Men på den anden side var det voveligt at belaste den danske offentlige kasse med en udgift, når det gjaldt en forbrydelse, der var begået af udlændinge mod en udlænding, selv om gerningsstedet var København.

Enden på det blev alligevel, at Holst rejste til Verona.

Af alle Norditaliens byer er Verona den, man ser mest af ved første blik. Ad banen over Innsbruck, Franzenfese, glider man ned på sletten langs floden Etsch; banen slår en stor bue uden om byen om de gamle volde og mure, der ligger for de rejsende som en åben, overskuelig række af gamle huse og kirker, et sted, hvorhen man kunne drage på en bryllupsrejse og genopleve sin kærligheds første dage. I Verona spilledes den store engelske dramatikers skønneste kærlighedsskuespil – Romeo og Julia blandt tragedien og trende lystige skuespil blandt komedierne.

I Verona var det tænkeligt, at Antonio Monti og Ingeborg Wirén tilbragte deres ægteskabs første år!

Holst tog ind på et hotel og straks den næste dag gik han i gang med arbejdet. Navnet Monti var ikke noget sjældent navn. Der fandtes i byen Verona adskillige af dette navn, ingen

musikere, men flere købmænd og nogle arbejdsmænd, ja sågar et par advokater. Holst valgte i flæng og sad snart hos advokat Emilio Monti på det gamle torv i et tarveligt værelse, hvor ingen syntes at vente, men hvor klienten af etikettehensyn ikke indlodes straks.

Advokat Monti var en lille sortsmudset mand, ret tarvelig, men meget veltalende. Hans fransk var forståeligt, men han blev henrykt, da Holst kunne tale italiensk.

Holst fortalte, at han havde den opgave at finde en musiker ved navn Antonio Monti, hvem en københavnsk rigmand havde ønsket at opspore for at forny et bekendtskab fra sit ophold i denne by. Det gjaldt en sum penge og Holst ville gerne benytte advokatens bistand og betale for den.

Advokaten kendte ikke Antonio Monti, men som sagt, navnet var ikke sjældent og det var et held, at Holst vidste, at den pågældende var gift med en nordisk dame. Det lettede altid undersøgelsen. Hvis Holst ville opgive sit navn og adresse, skulle advokaten gå i gang med arbejdet.

Det tog tre dage. – Holst ventede tålmodigt, han havde lagt sin plan og ville ikke gribe ind før i det rette øjeblik. Han havde medbragt en arrestordre og en behørigt verificeret udskrift af det passerede. Det ville næppe volde vanskeligheder at bringe det lokale politi til at gribe ind.

Da han fik advokatens bud om, at denne havde opsnuset Antonio Monti, begav han sig hen på advokatens kontor og traf der en elegant klædt, lyshåret dame, der blev forestillet som madame Monti.

Hun bad undskylde, at hendes mand ikke mødte personlig, han var bortrejst på et par dage til Milano, men hun besad sin

mands fulde fortrolighed og kunne godt ordne sagen, hvis den fremmede herre ville det således.

Holst betragtede hende nøje – det var utvivlsomt den tidligere svenske sangerinde; hendes væsen var net, hendes dragt yderst elegant og hun talte meget utvungent og var vant til at beskæftige sig med forretninger og mænd.

"Skal vi tale dansk," sagde Holst, "eller svensk, hvis De vil?" Holst talte fortræffeligt svensk, det havde han lært af sin kone.

Hun bøjede hovedet med et smil.

"De husker sikkert docent Birger Edgreen," sagde Holst.

"Ja," sagde hun roligt, "stakkels Birger, der skød sig i København." Der var ikke spor af usikkerhed i hendes tonefald eller spor af uro i hendes blik.

"Det har vist sig," sagde Holst, "at docent Edgreen, der, som De erindrer, var ugift, har efterladt sig et testamente hos slægtninge i Sverige, hvori han indsætter Dem til sin universalarving. Jeg er befuldmægtiget til at ordne sagen med Deres mand eller med Dem og beder Dem ledsage mig til konsulatet for at træffe de fornødne foranstaltninger."

Hun tøvede. Holst syntes, hun blev urolig, men hendes bevægelse var i hvert fald højst ubetydelig.

"Det overrasker mig," sagde hun, – "efter det, der kom op den gang, havde hr. Edgreen jo sat sin formue overstyr."

"Tværtimod," sagde Holst. "Han havde realiseret sine værdier for at rejse bort med en ung dame, og da hun formodentlig ikke har villet følge ham – hun har vel haft sine grunde – har han søgt at rejse langt bort alene. Hans testamente var afsendt til Sverige, før han opdagede, at hun ikke ville følge ham. Familien

ville ikke opfylde det, men nu har man fået samvittighedsnag, og nu er det i orden." –

Alt dette sagde Holst meget roligt, hun måtte jo vide, at det var løgn, men i hvert fald erfarede hun nu, at man vidste, hvilken hensigt Edgreen havde haft, da han realiserede sine værdier.

"Alt dette kender jeg ikke," sagde hun; "men da jeg ikke fulgte hr. Edgreen, har jeg ikke krav på at arve ham – jeg ønsker det ikke af hensyn til min mand. Jeg beder Dem ikke berøre denne sag mere. – Jeg er glad ved, at De traf mig og ikke min mand."

Holst kom tilfældigvis til at se ud ad vinduet. Nede på pladsen stod en lille, mørk mand, spejdende uroligt mod huset, hvor advokatens skilt angav hans bopæl. Holst besluttede sig til at handle. – Hun løj altså. Manden havde ikke haft mod til at knytte forbindelser med København, hun havde vovet det, sikker i sin tro på, at der ikke kunne være fare forbundet med at høre, hvad det var.

Holst kunne se, at hun nu bitterligt fortrød sin uforsigtighed.

"Ja, frue," sagde han på svensk. "Hvorfor skjule det for Dem? Deres forbrydelse er kommet for en dag – den døde har sendt os et brev fra den anden verden og De er nu arresteret for mord." –

Hun blev dødbleg, – og rejste sig for at gå hen til vinduet.

Holst trådte imellem – men smidig som et ungt vilddyr sled hun sig løs, og inden Holst nåede frem til hende, havde hun vovet springet ud fra det åbne vindue.

Holst fo'r ned ad trappen – dernede lå hun nu blødende på brostenene, mens mængden stimlede sammen om hende. I det øjeblik Holst trådte ud ad døren, så han den lille italiener bøjet

over hende, hun havde forslået benene og forstuvet en hånd, hun kunne ikke røre sig. – Holst ville gribe italieneren, men han snoede sig ud af hans greb og forsvandt i stimlen.

Politiet blev tilkaldt, fru Monti blev kørt til hospitalet. Hun forblev der for at ombytte hospitalsværelset med fængselscellen. Hun førtes til København, tilstod sig skyldig i mord på den rige svensker, hun havde selv myrdet ham for at få hans penge, – bedøvet ham med dråber i et glas vin, skudt ham i hans seng. Alt alene, sagde hun, det stod hun fast ved.

Antonio Monti var forsvundet, hans spor var slettet af jorden, og om hans meddelagtighed i dramaet oplystes intet.

Der *vil* heller ikke blive oplyst noget om det; for Ingeborg Monti døde i fængslet i København, og nogle ligegyldige svenskere arvede 30.000 kr., som de ikke trængte til.

Herredshøvding Psilander ordnede affæren for dem, men da han skiltes fra Holst, spurgte han i en tør, sarkastisk tone:

"Synes hr. løjtnanten så i grunden, at der er stort udrettet med den historie … Edgreen er og bliver død og sikkert lykkeligere nu, end om han havde flakket rundt med en kvinde, der ikke elskede ham. Og hun selv var vel lykkelig ved sin italiener –!"

Holst talte med Ulla om det – hun fandt, det var godt og rigtigt, at det hele var blevet opdaget, men hun ville ikke se det skrivebord mere. Det blev solgt ved auktion igen. Måske sidder en af denne fortællings læsere og læser denne sandfærdige historie ved netop det samme skrivebord.

Glem så ikke at se efter i rummene, om der skulle være flere breve fra den anden verden.

Det røde automobil

Holst stod i kancellirådens have i Buderup ved Skørping og kiggede op mod himlen. Jo, vejret holdt nok. Det var en dejlig tindrende sommermorgen med dug i blomster og blade, med fuglesang i krat og træer, og det hele var bare i færd med at vågne, strække sig og være morgenvenligt.

Klokken var nemlig kun 5 og det er jo lidt tidligt for en københavner, når han er stået op. Holst havde tilbragt et par gode sommerdage hos kancelliråd Jockumsen på dennes villa i Skørping, Nu skulle han hjem til sliddet i hovedstaden, og for at få frisk luft i lungerne ville han trille hjem på hjul. Ulla og drengen skulle blive hos kancellirådens måneden ud.

Holst stod og rakte sig på plænen foran den sirlige lille villa. Ulla stod i vinduet på kvisten og krøllede sig. Hun måtte undertiden tage jernet til hjælp – herregud, hvem tager ikke mod en håndsrækning. Holst skulle have lidt mad. Så skulle han afsted på cykel til Hobro, hvor han havde ærinde, og så videre til Aarhus og derfra med damper til Kalundborg osv. I parentes bemærket den mest anbefalelsesværdige rute til Jylland, når blot de benyttede vikingeskibe kunne blive erstattet af transportmidler, der lå opdagelsernes århundrede noget fjernere og opfindelsernes noget nærmere. –

"Eigil," udbrød Ulla – "se blot!"

Og henover landevejen fo'r et stort, rødt automobil, det gav et vræl fra sig, som det fo'r forbi, slingrede lidt i en drejning af vejen og rejste støvet i en vældig sky.

Holst fik lige set at der var tre personer i det. En chauffør på forsædet og inden i en herre, klædt i støvkappe og noget, der måtte være en dame med slør om hovedet. Damen sad nærmest Holst til højre i vognen.

Da den lille Holst kom ud af fjerene for at se på uhyret var det borte og støvet stod som en fæstningsvold bag det.

Så meldte kancellirådinden kaffe, og Holst skyndte sig til måltidet.

Rold Skov er en af de få *rigtige* skove i Danmark.

I gamle dage var den fuld af røvere, og derom er der meget at læse både hos Blicher og i mange andre gamle bøger. Skoven ligger lige midt mellem Aalborg og Hobro, og er i mange henseender mærkelig. Køn er den også, som kun danske skove kan være det, med ligelig blanding af eg, bøg, gran, med moser og søer, omgivne af krat med blomstrende lyng og andet meget mere dejligt.

Landevejen fra Aalborg til Hobro går midt igennem skoven, og ad den trillede Holst på sin cykel den samme svale sommermorgen sydefter imod Hobro. Vejen er ret jævn, bred og god, tør var den også, det havde kun regnet lidt den sommer, og Holst gled fremad, mens han tænkte på de kære, der blev tilbage i villaen og forresten lod tankerne flyve som bier flyver af kuberne ved sommertid. Han var snart midtvejs, et godt stykke inde i den egentlige Rold Skov, den sydligste del af det store skovkompleks syd for Skørping.

Vejen var her lidt bakket, den gik på en dæmning over en mose og over en stenkiste, hvorunder der flyder en bæk, der rinder ud i Lindenborg Å eller Rold Å, som den også kaldes.

Holst standsede med et ryk. Fyrretyve alen foran ham så han på skrænten af vejen væltet med fire kluntede hjul i vejret det store røde automobil.

Der lå det som en stor rød farveklat slængt hen på må og få i underskovens grønne. Det lå med alle fire i vejret – *mausetodt*, og der var ingen liv at se.

Mon de alle tre skulle have knækket halsen?

Holst satte farten op, og få sekunder efter stod han på vejen ved det væltede automobil.

Resultatet af hans undersøgelse var følgende: automobilet var væltet i svinget ud over skråningen, men det var faldet stille over på siden og øjensynlig væltet, mens det kørte fod for fod, intet var knækket eller bøjet, det lå stille over på siden, efter omstændighederne meget mageligt. Af passagererne var kun damen til stede.

Også hun var stille.

Hun lå lidt udenfor vognen nede på skråningen opad mod skoven, og da Holst trådte hen til hende, bemærkede han, at blodet flød ned ad hendes slør på venstre side af hovedet. Han bøjede sig over hende. Hun var død –, og hun var død af et stykke bly, der fra en pistolmunding var trængt nogle tommer ind i hendes hoved fra egnen omkring tindingen.

Det så ud som et mord.

Hun kunne ikke fortælle noget, og de to andre passagerer var ikke at øjne.

Holst stod rådvild et øjeblik bøjet over den døde. Så undersøgte han hendes ansigt, idet han tog sløret helt til side. Hun så ud til at være omkring de 30 år, taget lidt rundt, med et

bredt, vulgært ansigt, der var tilsølet af blod. Hun var lille af vækst, ret svær, og klæderne var udsøgt elegante og gode.

Mere end velstand tydede det hele på.

Holst løftede liget op, og nu bemærkede han, at ærmet på støvkappen lidt neden for højre albue, var gennemtrængt af vand – ligesom dyppet i vand. Hånden og det øvrige af ærmet var derimod helt tørt. Holst studsede, for på den plet, hvor liget lå, var jorden helt tør, kun med ganske svage stænk af dug i denne korte skovbund. Der stod graner netop i det sving.

Det kunne Holst ikke forstå. Og hun, den døde, kunne jo intet forklare. Holst lagde liget forsigtigt tilbage på grønsværet og rejste sig for at spejde over vejen.

Det var stille, og inde i buskene lød muntre fuglestemmer, mens solen tittede mellem bøgene på østsiden af vejen. Den måtte kunne have fortalt Holst noget, om den havde villet.

Men solen er klog, den siger ikke, hvad den ser.

Holm spejdede.

Tyve alen længere nord på, der hvor bækken under stenkisten skar vejen, lå der midt på denne en lille genstand, der blinkede. Holst var kørt den forbi, fordi hans blik var hæftet på automobilet og hans tanker rettet på dets passagerer.

Holst ilede derhen. Det var en pistol – en Browning revolver af ret stort kaliber. Der sad fem skud og en affyret patron i den. Holst stak den til sig. Det var forklaringen på skudsåret i den fremmede kvindes hoved.

Her måtte det altså være sket.

Men hvor var de to andre passagerer?

Holst så sig om, endnu ingen at se på vejen, og der var vel en halv mil til landsbyen Rold, syd for skoven; nordpå var de ikke

gået, så havde han mødt dem.

Hvad var det?

Nede i grøften ved vejen under en bunke træ ved bækken lå der én. – det var chaufføren, og hans hoved var knust med et slag af en todtenschläger eller et andet stumpt instrument.

Heller ikke i ham var der et pust af liv.

Han var faldet på sin hals, ligesom slængt ud over vejkanten, det sted i møde, hvor han tilfældigvis ville havne. Han lå som en henslængt bylt. Underlig slapt og blødt.

Knust hoved – død øjeblikkelig. Dødsstivhed afbrudt ved et fald over vejkanten af det henslængte legeme.

Det var hvad Holst i en fart kunne regne ud.

Han fortsatte undersøgelsen på stedet. Lidt længere nordpå, hvor bækken flød, lå nogle hvide glinsende sten; han bøjede sig uvilkårligt og tog en af dem op. Den var plettet med blod.

Den og et par af de andre lige i kanten af bækken, hvor vandet rislede fredeligt pludrende.

Så hørtes rumlen af en vogn sydfra, den standsede i vejsvinget, og Holst var hurtigt oppe på den hvidgrå, støvede vej.

Henne ved automobilet stod tre mænd. Det var to danske arbejdsmænd – skovarbejdere, der øjensynlig var kørt ud for at hente skovning – og en lille slank tysker, der gestikulerede ivrigt og søgte at gøre sig forståelig.

Holst trådte hen til dem.

Tyskeren lod til at være henrykt over at træffe en mand, der forstod og talte hans sprog, og Holst fik hele historien.

Det var greve Henckersdorff fra Westphalen, der var på bryllupsrejse med sin hustru, en amerikaners datter fra Chicago.

De havde tilbragt nogen tid i Sverige ved Trollhättan, og i Göteborg havde de fået et telegram, der kaldte dem hurtigt til Bremen for at afsejle til New York. De havde overnattet i Aalborg, og var tidligt om morgenen kørt sydpå. Så var det, det forfærdelige var sket midt i Rold Skov. Der var gået et lille brud eller sådant på et tændrør, og chaufføren var stået af for at erstatte det. Manden var italiener og havde fulgt parret fra Milano, hvor automobilet var købt.

Pludselig havde han taget revolveren frem og affyret et skud mod greven. Det havde imidlertid ramt grevinden, og greven havde så hurtigt som lynet knust hovedet på banditten med en todtenschläger, der hang foran sædet parat til brug. Grevinden åndede endnu, og for hurtigt at få lægehjælp, havde greven efter at have ladet liget af manden ligge i grøften, hvor det var faldet, besteget forsædet og sat vognen i bevægelse. Ved vejknæet var den imidlertid, da han var uøvet chauffør, gledet ud over vejkanten og væltet ned i grøften, hvor den lå.

Grevinden var blevet slængt ud over vognkanten, og hun var så død.

Greven havde ikke kunnet rokke vognen og var ilet afsted for at tilkalde hjælp. Han kunne ikke tænke sig andet, end at chaufføren på det øde sted havde villet myrde ham og grevinden, tilvende sig deres smykker og betydelige rejsekasse, for dernæst at begive sig sydpå med automobilet.

Grevinden var datter af en mangemillionær John A. Waistcoat i Chicago.

Holst påhørte forklaringen og lod greven gentage den. Den lød ret plausibel, men den tilfredsstillede ham ikke helt. Han forklarede på dansk de to skovarbejdere, hvem han var. De gloede lidt op og ned ad den københavnske opdagelsesbetjent, men tog i øvrigt situationen med jysk sindighed. De regnede nærmest ud, hvilken ekstraindtægt episoden kunne bringe dem.

Holst spurgte efter den nærmeste vej til Bælum og Terndrup, hvor jurisdiktionens øvrighed havde sæde. Så gav han dem ordre til at lægge donkraft under vognen, og det lykkedes de fire mænd efter tre kvarters anstrengt arbejde at bakse vognen op på vejen. Der kom i denne tid ingen vejfarende forbi.

Holst forstod sig på automobiler, og det lykkedes ham at konstatere at vognen intet fejlede. Så lod han de to lig anbringe i vognen og gav den ene mand ordre til at sætte sig op på det lille sæde i vognen. Den anden skulle køre til Terndrup og melde sig hos herredsfogden.

Greven stod og så på disse forberedelser. Han blev lidt forundret, da Holst meddelte ham, at de måtte køre nordpå; men Holsts bestemte optræden afskar diskusionen og efter at Holsts cykel var blevet anbragt på arbejdsvognen gik det nordefter og derpå østeri ad vejen til Bælum. Holst sad ved rattet og benyttede tiden til at udspørge greven.

Denne var meget lidt meddelsom, og udover det, Holst allerede havde fået at vide, oplyste han meget lidt. Det slog Holst, at han ikke var særlig fortvivlet over sin unge hustrus død, der var overhovedet noget ved manden, som Holst ikke kunne lide. Besynderligt var det også, hvor uvillig greven var til at besvare Holsts spørgsmål om hans hjemsted, stilling og

livsførelse. Holst fandt ikke tidspunktet belejligt til at meddele greven, at han befandt sig i selskab med en politimand.

Han underkastede blot det forefaldne en grundig overvejelse, og besluttede sig til, så snart han var kommet til Terndrup, at foretage et par undersøgelser på egen hånd.

Herredsfogeden i Terndrup var en midaldrende, stille mand, han havde siddet en række år i embedet, der ikke gav ham særlig meget at bestille. Af naturen var han venlig og beskeden og noget religiøs. Barnløs enkemand var han tillige. Han hørte på Holsts fortælling og benyttede ham som tolk, da han vel forstod tysk, men talte sproget dårligt. Han var på forhånd stemt for at acceptere grevens forklaring og slutte forhøret efter de foretagne lægeundersøgelser. Det var altid ubehageligt at have internationale sager, og greven havde legitimeret sig tilstrækkeligt med pas og øvrige papirer.

Holst udbad sig en samtale med herredsfogeden på tomandshånd, og forhøret blev i denne anledning udsat. Distriktslægen havde fuldendt ligsynet og var i færd med at udarbejde sit visum repertum.

Holst sad i herredsfogedens gammeldags møblerede studereværelse i en rar højrygget lænestol, mens husets herre gik op og ned ad gulvet og røg temmelig stærkt på sin lange weichselrørspibe.

"Jeg kan lige så godt sige det straks," sagde Holst. "Jeg tror, denne mand lyver. Der er ganske vist intet i og for sig utroligt i den historie, han fortæller; men den minder mig om en gammel kriminalhistorie, jeg har hørt før, og den endte med, at den person af de tre medvirkende, der overlevede episoden,

køretøjets ejer, som her grev Henckersdorff, ved det offentliges foranstaltning blev et hoved kortere."

Herredsfogeden standsede og pustede en svær røgsky fra sig. "De mener da ikke, mand, at greven har myrdet sin kone og chaufføren?"

"Jo," sagde Holst, "det er min mening, og jeg skal korteligt sige herredsfogeden, hvorfor jeg tror det. Den fremstilling, greven har givet af begivenheden, passer ikke til de undersøgelser, jeg har anstillet.

Greven har forklaret, at chaufføren stod på højre side af vognen og reparerede tændrøret. Derefter skød han med en revolver, der bærer grevens initialer, fra højre side ind mod greven og ramte grevinden, der sad til venstre for greven. Jeg skal hertil bemærke, at da jeg så vognen i Skørping i morges, sad grevinden til højre for greven."

"De kan have byttet plads," indskød herredsfogeden.

"Det er muligt, skønt ikke sandsynligt," fortsatte Holst. "Men vigtigere er det, at skuddet er affyret fra venstre side af vognen og trængt ind i grevindens venstre kind. Hun har, da hun er blevet såret, forsøgt at slippe ud af vognen og er da faldet ned over vejkanten, ned ved bækken, hvor hendes kappe er blevet vædet af bækkens vand og stenene ved bækken blevet vædet af hendes blod. Det lader sig konstatere på stedet, som herredsfogeden vil se, når vi kommer derud, og om dette intermezzo har greven slet ikke talt."

Herredsfogeden tyggede eftertænksomt på pibespidsen, men sagde ikke noget.

"Hertil kommer," fortsatte Holst, "at chaufføren er blevet dræbt med et slag, der har ramt ham, mens han vendte ryggen

til – således stiller det sig i hvert fald for mig – og dernæst er hans fingre tilsølede og indsmurte i olie og fedtsubstanser, mens håndtaget på revolveren er ganske tørt og umuligt kan have hvilet i hans hånd.

Jeg må derfor henstille til hr. herredsfogeden, at De straks anholder greven og lader ham underkaste en visitation, der måske kan bringe mere til veje. Jeg er overbevist om, at han har dræbt både konen og chaufføren og villet undfly med vognen, men ved tilfældig kejtethed er blevet stoppet i farten. Til overflod har jeg under kørslen hertil konstateret, at han særdeles godt forstår sig på at køre et automobil, og at han lyver, når han for Dem og mig har påstået det modsatte. Jeg fik ideen, da vi kørte hertil og satte ham på prøve ved visse kejtede manøvrer, som han straks opdagede, og instinktivt ville rette."

Herredsfogeden tænkte over sagen, og enden på overvejelsen blev, at greve Guido v. Henckersdorff, født i Oppendorf i Westphalen, nu bosat i Chicago, blev belagt med arrest og indsat i Ting- og Arresthuset i Terndrup som sigtet for at have gjort sig skyldig i mord på sin hustru, Mary Ann v. Henckersdorff og chaufføren Titio Goldoni. Af mistænkeligt fandt man ved den ved hans arrestation foranstaltede visitation på hans person kun to telegrammer. Det ene, dateret nogle dage forud, var fra Chicago og lød således: "Mr. Waistcoat suddenly dead. Armstrong." Det andet var dateret Göteborg, dagen forud, lød således: "Wir sehen uns in Havre Mittwoch. Küsse, Lieschen."

Det sidste telegram var afleveret Poste Restante i Aalborg, begge var adresserede til greven.

Hvad Holst tog sig af, det gjorde han grundigt og solidt. Det var oprindelig kun det ubetydelige indicium, at den dræbte grevindes ærme havde været vædet af bækkens vand, og at der fandtes blodspor på de hvide kalksten ved bækken, der havde vakt hans mistanke. Men på dette spinkle grundlag voksede en række indicier op, der krævede fuldstændiggørelse, særlige undersøgelser og rejser, og bragte et materiale til veje, der kunne have fyldt en hel roman. Mens greven sad tænderskærende i Terndrup arrest uden at være foreholdt noget af det, der kunne berettige de skridt, der var foretaget mod ham og uden at forstå arrestationen, voksede under Holsts kyndige hånd materialet mod ham og blev fra formodning til fældende vished. Holst blev stillet til herredsfogedens disposition, og arbejdet mellem de stille, besindige embedsmænd og den ivrige unge politimand skred meget hurtigt fremad mod et resultat, der overtraf deres forventninger.

Og da grev Guido v. Henckersdorff endelig efter en måneds forløb stilledes for det afgørende forhør, var der om ham oplyst følgende:

Han var født i Oppendorf i Westphalen den 17. oktober 1865, hans fader var ritmester og forarmet godsejer. Selv havde han gjort tjeneste som løjtnant i kavaleriet, men var blevet afskediget efter dom på grund af en vekselaffære. Derefter var han først i halvfemserne udvandret til Amerika og havde efter mange omskiftelser fået plads på en rideskole i Chicago. Det var i denne stilling at han havde lært Mary Ann Waistcoat at kende og den rige, unge amerikanerinde havde forelsket sig i den elegante ridelærer. De var blevet gift mod hendes faders

ønske. Hun var eneste barn, og faderen var enkemand. Hun havde sat sin vilje igennem, og hun, der var meget lidt smuk, havde tiltrådt sin bryllupsrejse med sin fornemme husbond. De havde gennemrejst Frankrig og Italien, og der havde de anskaffet sig automobilet med chaufføren Titio Goldoni, der overalt, hvor han havde tjent, havde det bedste vidnesbyrd og efterlod enke og børn i en lille landsby på Posletten.

Greven havde allerede på sin bryllupsrejse givet sin unge hustru adskillig grund til klage, og det var kommet til heftige scener imellem dem. Det kunne konstateres, at hun havde truet med skilsmisse og med at ophæve et reciprokt testamente, der var blevet oprettet imellem dem. Rent galt var det blevet i Göteborg, hvor greven havde truffet en tidligere bekendt, en cirkusdame ved navn Elisabeth Krauss, der havde optrådt som skolerytterske ved en cirkus i New York, hvor greven i sin amerikanske *Sturm- und Drang*periode havde gjort staldtjeneste. – Den unge dame var blevet standset på sin rejse til Havre, og da hun ikke turde benægte, at hun havde truffet aftale med grev Henckersdorff om at træffe ham og rejse med ham til New York, blev hun efter diplomatiske forhandlinger med de svenske myndigheder udleveret og indsat i arresten i Terndrup, hvor den verdensberejste dame næppe nogensinde havde ventet at blive stillet ansigt til ansigt med jordisk retfærdighed. Grevindens fader var død, mens parret opholdt sig i Göteborg, datteren var eneste arving og – da det reciprokke testamente endnu stod ved magt, var grev Henckersdorff sin hustrus eneste arving og arving til papa Waistcoats millioner.

Denne korteligt resumerede forhistorie var mere end graverende for den fængslede adelsmand, og hvad der ellers

kunne erfares om ham, stillede ham ingenlunde i et bedre lys. Men selve det, der fremgik af undersøgelserne vedrørende det røde automobil, var endnu mere fældende.

Og dog fastholdt greven på ethvert punkt den fremstilling, han straks havde givet af det passerede. Han havde ikke omtalt sin svigerfaders død, det kom jo ikke de fremmede ved, han benægtede at have anstillet sig som ukyndig i at køre automobil og han hævdede bestemt, at chaufføren efter det dræbende slag var tumlet ned i vejgrøften, mens hans hustru var segnet døende tilbage i sædet. Hvad mademoiselle Krauss angik, så indrømmede han, at han kendte hende, men hævdede, at han fra Bremen, hvor billetter allerede var bestilte telegrafisk til ham og grevinden på en amerikabåd, ville sende hende meddelelse om sin afrejse. Han benægtede bestemt, at der forelå aftale mellem ham og cirkusdamen af nogen art, og selv da han konfronteredes med hende, beholdt han sin rolige, kølige optræden og sin gennemførte benægtelse.

Distriktslægens og stiftsfysicis undersøgelser bekræftede i et og alt Holsts hypotese, og det dokumenteredes, at skuddet var affyret fra så kort afstand, at det kunne anses for givet, at der var skudt inde fra vognen.

Men om tilståelse var der ikke tale.

Holst gik ned i arresten ved aftenstid for at foretage et sidste forsøg på at overvinde grevens modstand. Han holdt personlig ikke af disse udenretlige forhør, men der var ikke andet at gøre.

Greven var tilknappet og kølig, Holst ganske rolig og høflig.

"Hr. greve," sagde han efter nogen talen frem og tilbage, "jeg vil ikke skjule for Dem, at Deres sager står meget slet. Alt taler imod Dem, og De vil sikkert blive dømt på indicierne, der er

optårnede imod Dem. Deres dom vil være døden, og jeg nærer ingen tvivl om, at den vil blive eksekveret, her foreligger alle betingelser derfor. En åben tilståelse er det eneste, der kan redde Deres hals – dømt bliver De i hvert fald."

Greven smilede. – "De anser mig for et barn, hr. politiofficiant. Jeg har set adskilligt mere af verden end De nogensinde får at se og har været i adskillige situationer, der krævede betydelig omtanke. Mod uheld lader sig ikke kæmpe, det ved jeg – men så stor en tåbe, at jeg skulle udlevere mig selv til bødlen – det er jeg ikke. Selv om jeg havde myrdet min kone, ville jeg aldrig tilstå, og nu, da jeg ikke har myrdet hende, er der så meget mindre grund dertil. De kan altså spare Dem alle forsøg på at overliste mig. Jeg beder Dem blot lade mig i fred. Vil man dømme mig, får man gøre det, man har magt til det. Desuden er min kones amerikanske slægtninge stærkt interesseret i min domfældelse, og Deres domstol lader sig vel også købe."

Holst bevarede sin kølige ro. "I Danmark er retfærdighed aldrig tilfals. Jeg skal yderligere sige Dem, at jeg er parat til at modtage enhver forklaring af Dem, der diskulperer Dem. Er De uskyldig, skal De blive løsladt, om så alle verdens Carnegier og Goulder havde interesse i Deres domfældelse. Men sagen er den, at Deres blotte benægtelse ikke er nok, fordi Deres forklaring er urigtig. Læg vel mærke til mine ord. Det, der fælder Dem, er ikke alt det, der taler imod dem, det er blot to punkter. Det første, at chaufføren ikke har holdt pistolen i sin hånd. Det andet, at Deres hustru har ligget i sit blod tæt ved bækken, der har vædet hendes ærme."

Det gav et sæt i greven.

"Kan De bevise det?" spurgte han hæst.

"Ja," sagde Holst, "det er konstateret af mig. Og De må erkende, at det forholder sig rigtigt. Altså: *det* dækker Deres udflugter ikke. Goldoni har ikke skudt Deres hustru, og hun har været ude af vognen før den væltede."

Der blev en lang tavshed.

Så sagde greven pludselig med skarp betoning på hvert ord: "Min hustru har dræbt sig selv."

"Skudt sig i venstre tinding med højre hånd?" sagde Holst tvivlende.

"De vil let kunne få konstateret, at min hustru var kejthåndet. Vi kom i skænderi, og hun greb pistolen fra forsædet og skød sig. Hun ramte ikke rigtigt straks og da vognen standsede med et ryk, gjorde hun sig fri af mit greb og nåede ud over vogndøren hen til vejkanten, hvor hun ganske rigtigt faldt som De siger, ned på stenene ved bækken."

"Det kan jeg ikke benægte," sagde Holst, "det ville være et ypperligt standpunkt for Dem at indtage, hvis det også gjorde rede for det slag, der har knust hovedet på chaufføren."

"Det var selvforsvar," sagde greven. – "Titio var min hustru hengiven som en hund og hadede mig; den varmblodige italiener fo'r løs på mig for at kvæle mig; han må have troet, at jeg havde myrdet min hustru. Jeg greb til todtenschlägeren og ramte ham oven i hans bøjede hoved. Jeg slog for hårdt, og det gør mig ondt, men jeg havde ikke tid til at overlægge følgerne og tænkte desuden mest på min kone."

Holst tav.

Greven betragtede ham smilende. – "De vil i det mindste indrømme, hr. politiofficiant, at det efter den forklaring vil

falde svært at dømme mig til døden. Jeg er villig til at gentage det til protokollen, når De ønsker det."

"Hvorfor har De ikke fortalt dette før?" spurgte Holst.

"Fordi De, hr. politiofficiant, har foreholdt mig Deres værdifulde opdagelser. Jeg opfandt min første historie, fordi den gav mindst anledning til skandale og var sikrest for mig selv. Jeg siger nu sandheden, tilstår et drab, om end i nødværge, fordi jeg ser, at den første forklaring er uholdbar. Det vil ikke falde svært for min defensor at oplyse, at jeg gentagende gange har forhindret min hustru i selvmordsforsøg – hun var så jaloux, det skind. – Og ærlig talt, De tror næppe selv på, at man nu vil have så travlt med at hugge hovedet af mig. – Vel?"

"Og cirkusdamen?" spurgte Holst.

"Har jeg bestilt til Havre for at slippe fra hende. – Hun keder mig!"

Holst tyggede på det. Han måtte erkende, at grevens forklaring kunne være sand, hans løgne var forståelige og anledningen til, at han fremkom med den sidste forklaring, var rimelig. Han fortrød ikke, at han havde talt om de fældende indicier, han ville jo blot have vished. –

Han vendte sig for at gå.

Greven stod smilende med korslagte arme og betragtede ham.

For Satan – mon den mand løj. –

Holst gik, han havde en lang samtale med herredsfogeden, der blev noget betænkelig ved sagen, og greven blev taget i forhør igen. Her afgav han den samme forklaring, der omhyggeligt blev protokolleret.

Men ikke troet, hverken af herredsfogeden eller Holst.

Ved Hellum–Hindsted herreders ekstrarets dom blev greve Guido v. Henckersdorff af herredsfogeden og tiltagne meddomsmænd dømt efter straffelovens §190 til at have sit liv forbrudt som skyldig i overlagt mord på sin hustru og drab på chaufføren Goldoni. – Viborg Overret stadfæstede dommen, men ved Højesteret fik sagen et helt andet udfald. Den hæderværdige ret dømte, at man ikke kunne forkaste arrestantens forklaring, der lagdes til grund for dommen, og greven blev kun straffet med en ringe straf for at have overskredet grænserne for nødværgeretten. –

Hans defension, der blev foretaget af en ung højesteretssagfører, var et mønster på et forsvar, der indbragte sin mand en betydelig anpart i afdøde John A. Waistcoats millioner. – Frk. Lieschen Kraus fik en betydelig erstatning for uforskyldt varetægtsarrest.

Men var denne dom rigtig for dens øjne, som vidste, hvad der virkelig var sket? Retfærdig var den og fuldt forsvarlig. –

Holst tvivlede. – Og læserne, tvivler de også …?

Den eneste, der kunne vide besked, havde grund til at tie – det eneste vidne var tavst, det var "det røde automobil".

Og kunne det da ikke tale?

Måske!!

Knald eller fald

"Dette her er en meget vanskelig sag, overbetjent Holst," sagde politiinspektøren til sin mest betroede opdagelsesbetjent, som han havde ladet kalde ved særligt bud en sommereftermiddag. "Sæt Dem ned og hør.

Her foreligger en anmeldelse fra direktøren i Colonialbanken på overretssagfører Halling, De kender ham nok, en søn af departementchef Halling, en bekendt og egentlig ret vel anset ung sagfører; vil De læse anmeldelsen igennem og sige mig, hvad De tror om den?"

Overbetjent Holst tog anmeldelsen og læste følgende:

> Til Opdagelsespolitiets chef,
> Nærværende anmeldelse beder jeg behandlet med den allerstørste forsigtighed af hensyn til den betydelige fare for min personlige sikkerhed, det i den omtalte forhold rummer. Sagens tilgang er følgende. I går eftermiddags indfandt sig på mit kontor overretssagfører Einar Halling, med hvem banken i en kortere årrække har stået i forretningsforbindelse, der under de stærke byggeår endog har været meget betydelig. Under de vanskelige tider for byggeriet har vi trukket vor kredit tilbage, men overretssagfører Halling har dog stået opført i vore bøger for ret betydelige beløb, som vi ikke har anset det for opportunt at indtale.
>
> Da jeg formodede, at overretssagførerens besøg gjaldt afviklingen af disse forhold, modtog jeg ham til

konference i mit privatkontor, der ved en korridor er adskilt fra bankens egentlige lokaler. Hr. Halling lod til at være en del ophidset, han gav mig at forstå, at han for at klare sine forhold til en ret pågående klient havde øjeblikkelig brug for et beløb af 20.000 kr., og at han under den mod sagførerne ved den sidste tids begivenheder vakte mistillid ikke kunne klare sig, hvis han ikke opfyldte sin klients fordring.

Jeg påhørte hans forklaring, der ikke var særlig detaljeret, jeg fik det indtryk, at det drejede sig om letsindigt, ja vel endog kriminelt forbrug af betroede midler, uden at Halling dog på dette punkt indlod sig på nærmere forklaring. Jeg har tidligere haft nogen sympati for den unge mand, men hans forretningsførelse har ikke været af den art, at banken kan forsvare at støtte ham; hans husførelse har været meget ødsel, og hans hustru, en datter af en bekendt herværende klædesgrosserer, har kostet ham mange penge, selv om svigerfaderen, der anses for en velstående mand, vel nok har kunnet spæde noget til. Jeg afslog kort men høfligt Hallings anmodning og henviste til hans forpligtelser og de knappe tider.

Så skete der noget uventet. Overretssagfører Halling fremtog af sin lomme en kort Browningrevolver og løftede den imod mig med den bemærkning, at det gjaldt for ham knald eller fald, og at han, hvis jeg nægtede ham lånet, ville skyde mig og derefter sig selv.

Det var mig umuligt at tilkalde hjælp, og kundens determinerede optræden borgede mig for, at den fremsatte trussel var alvorligt ment. Jeg anstillede hurtigt

den betragtning, at jeg måtte efterkomme hans ønske og forbeholde mig mine skridt, til jeg var uden for hans våbens rækkevidde. Jeg lod derfor, som om jeg havde truffet mit valg og tog i øvrigt sagen efter min natur meget roligt. Jeg sagde ham, at jeg naturligvis hellere ofrede bankens penge end mit eget liv og spurgte ham, hvorledes han havde tænkt sig denne besynderlige lånesag ordnet. Han lod til at have tænkt sagen nøje igennem. Der var selvfølgelig ikke tale om, at jeg kunne få lov til at tilkalde personale, jeg skulle ledsage ham til banklokalet og stå ved hans side, indtil det hele var ordnet og pengene udbetalt. Så snart jeg gjorde mine til at skride ind mod ham eller fjerne mig fra ham, ville han give ild; så snart jeg blot begyndte på at omtale hans trusler, ville han jage mig kuglen gennem hovedet.

Der var ikke andet for mig at gøre end at bekvemme mig til den lidet hyggelige ekspedition. Han meddelte mig i den roligste tone af verden, at det ikke kunne nytte mig det ringeste at lade ham få pengene med den hensigt senere at gøre anmeldelse til politiet, da jeg i så fald ville møde den samme skæbne blot på en anden måde og et andet sted. Han indlod sig ikke på nærmere forklaring af disse trusler, men også de lod til at være alvorligt ment. Jeg valgte af hensyn til min personlige sikkerhed, og da jeg er en lille svag mand, mens Halling er stor og kraftig, at opfylde hans forlangende. Han fik lånet udbetalt mod fuld behørig kvittering. Jeg stod selv ved siden af ham, og jeg tilstår, at den hele historie har angrebet mig stærkt. Jeg har ikke personligt begivet mig til Deres Velbårenhed,

ligesom jeg beder Dem ikke sende nogen politifunktionær til banken eller til min personlige bopæl i Vedbæk. Jeg har en følelse af, at mine skridt bevogtes, og jeg er overbevist om, at Halling, så snart han erfarer, hvad det er jeg har foretaget mig, vil gøre alvor af sine trusler, der er mig så meget mere uhyggelige, som jeg slet ikke aner, fra hvilket hold han vil ramme mig og derfor ikke kan tage mig i agt for ham eller hans medskyldige. For at han har sådanne, derom nærer jeg ingen tvivl, og selve dette sidste forhold er endda af en så delikat og indviklet natur, at jeg ikke en gang tør betro papiret mine formodninger.

Det eneste, jeg kan gøre, er at bede politiet om beskyttelse, men samtidig beder jeg indtrængende om, at man i hele denne sag vil gå så diskret frem, at jeg ikke udsættes for den fare, der hviler med den uhyggeligste tyngsel på mig og gør mig det umuligt at samle mine tanker til mit daglige arbejde. Forhandlinger om denne sag bedes ført ved korrespondance med hr. grosserer Vitus B. Jensen poste restante københavn; sådanne breve vil jeg lade afhente. I håb om, at Deres Velbårenhed vil kunne finde en udvej, tegner jeg,

med agtelse ærbødigst

Hother Clausen,
Direktør i Colonialbanken.

"Nå, Holst," sagde politiinspektøren og fæstede sine små skarpe øjne på Holst. "Hvad mener så De?"

Holst foldede papiret sammen. "Tja –" sagde han – "der er vel ingen grund til at tro, at anmeldelsen er falsk."

Inspektøren rystede på hovedet. "Bankdirektør Clausen er ganske vist ikke en af finansverdenens største, men han er en i alle måder pålidelig mand, der ikke kan have nogen som helst grund til at rette en så alvorlig sigtelse mod en navngiven mand. Og Halling er ikke helt fordelagtigt bekendt. Han har sviret en del som yngre, hans levevis er meget udfordrende, konen er meget ødsel, og det er meget tænkeligt, at han har indladt sig på transaktioner, der ville kunne danne grundlag for kriminelle klager fra hans klienters side. Dette er jo desværre et ikke helt sjældent fænomen i sagførerkredse i vore dage. Jeg må altså sige, at jeg på forhånd er meget tilbøjelig til at tro, at der foreligger en gennemført pengeafpresning af en meget uhyggelig art, og at den har været ledsaget af trusler, der selv om de ved første øjekast synes mindre farlige, i virkeligheden godt kan være af den natur, at bankdirektøren svæver i fare, hvis, vi, hvad der ville være naturligt, ad den lige vej skrider ind imod Halling."

Holst nikkede. "Hvad hr. inspektøren der siger, falder fuldstændigt sammen med mine førstehåndsantagelser. Jeg er blot ked af, at bankdirektøren ikke nærmere har antydet karakteren af de forhold, som han kalder delikate og indviklede."

"Ja," afbrød inspektøren. "Det er netop på dette punkt, jeg tror, vi skal begynde. Det gælder om at få noget at vide om, hvad Halling eller hans medskyldige kan foretage sig i det øjeblik, vi skrider ind imod ham."

"Inspektøren mener altså," spurgte Holst, "at vi på grundlag af denne anmeldelse kan skride til en anholdelse af Halling?"

"Selvfølgelig først efter en konference med bankdirektøren, men ulykken er, at vi ikke let kan få denne konference i stand, når vi – og det synes jeg ikke, jeg tør påtage mig ansvaret for – ikke vil gå lige på."

Holst smilede let. "Nej, hvis der skulle hænde bankdirektøren noget menneskeligt, ville han jo have ret til at beklage sig, selv om det naturligvis ville falde ham meget vanskeligt at fremsætte sine beklagelser."

"Det er en kedelig sag," sagde inspektøren, "en meget kedelig sag. Jeg beder Dem om at gøre Deres bedste. Få fuld besked af bankdirektøren ad den vej, De anser for den mest passende, og lad os så holde vågent øje med Halling. Det er fordømt, at vort personale er så lille, men jeg skulle alligevel ikke tro, at han kunne opdage, at han blev bevogtet, når der blot sørges for, at mandskabet holder sin mund. Jeg ville foreslå, at vi låner et par mænd fra Valby eller Løgten. Dem er der vel ingen udsigt til, at Halling kender. Forresten letter det bevogtningen noget, at manden ligesom bankdirektøren bor i Vedbæk. Derude er friere observationsfelt, og det er min absolutte mening, at vi ikke bør blande birkets politi ind i sagen på det nuværende uklare standpunkt.

Det øvrige overlader jeg til Dem."

Og dermed sluttedes audiensen for denne sinde.

Bankdirektør Clausen telefonerede to dage efter ind til sin bank, at han ikke kom, da han ikke befandt sig vel. Samme dag, det var en torsdag, skulle overretssagfører Halling give personligt møde i Sø- og Handelsretten for at procedere mundtligt i en ret vidtløftig sag, der havde varet længe.

Bankdirektøren sad i sit herreværelse på villaen, da han modtog besøg af en elegant klædt udenlandsk udseende herre, der havde ladet sig anmelde ved poste restante brev som forlangt. Direktøren var gift, havde tre børn. Han havde ikke fortalt sin kone det mindste om det, der var hændet. Han levede et meget pænt familieliv, men der var nogen gemytsuoverensstemmelse mellem ham og konen, ikke fuld fortrolighed heller. Den dag var han alene hjemme, konen var taget til byen og børnene var i skole, ligeledes i byen. Han modtog den fremmede med nogen ængstelse, der dog veg pladsen for tryghed, da den besøgende navngav sig som overbetjent Eigil Holst af Københavns Politi. Bankdirektøren gentog udførligt sin anmeldelse, mens Holst opmærksomt hørte til. Der var ikke noget udover det, der allerede forelå skriftligt.

Da bankdirektøren havde endt sin beretning spurgte Holst ham, hvad han sigtede til med de delikate forhold, han havde antydet i sin anmeldelse.

"Ja," lød svaret, "det er slet ikke behageligt for mig at skulle komme ind herpå, men jeg indser nok, at det ikke lader sig forbigå. Sagen er den, at min kone og jeg ikke egentlig rigtig kan siges at leve, som ægtefolk skal. Jeg skal ikke komme ind på dette. Jeg erkender, at der er fejl på begge sider. Det er en meget pinlig sag, men jeg holder meget af mine børn, der er i alderen fra 8 til 12 år, og børnene holder af deres moder, som, det erkender jeg, er en fortræffelig moder og husmoder. Jeg skal endda villig indrømme, at den aller største skyld ligger hos mig selv, uden at jeg derfor tror, at det er nødvendigt at angive det mere detaljeret. Men kort sagt, min hustru er netop i denne tid

stærkt forbitret på mig. Jeg kan nævne, at hun længe har haft planer om at træde fjendtligt op imod mig. I den allersidste tid har hun imidlertid ændret sin optræden noget, er blevet ligesom mindre aggressiv, og jeg kan ikke frigøre mig selv for en uforklarlig frygt for, at det er gennem hende, at man vil ramme mig, hvis der fra Deres side skrides ind imod Halling. De kan forstå, at den tilståelse er mer end pinlig – ja rent ud sagt uudholdelig. Jeg bliver gal, hvis dette her ikke klares."

Holst nikkede: "De kan ikke lade Dem indlægge på en sindssygeanstalt?"

Bankdirektøren fo'r op. "Hvad tror De så, der skulle blive af min bank i disse farlige tider?"

"Å," sagde Holst, – "man kunne jo forklare offentligheden det hele – det var i grunden slet ikke den dårligste udvej. – På Middelfart ville De være fuldstændig sikker for en tid, og det skulle gå underligt til, om ikke vi ved en energisk undersøgelse skulle kunne klarlægge alt og fjerne enhver fare."

Bankdirektøren så skarpt på Holst.

"Har De talt med min kone?"

Holst forstod ikke dette udbrud, – men det bed sig fast. Han betragtede bankdirektøren nøje. Manden så medtaget ud, men det var i grunden ikke mere end rimeligt.

"Hvor falder det Dem ind," sagde han så i en let tone. "De kan stole på, at jeg i denne sag har optrådt med den allerstørste forsigtighed. Jeg måtte tale med Dem, jeg måtte erfare, hvad De mente med de delikate forhold. Derom har De kun givet mig delvis besked. Jeg nødes til at spørge Dem, om De tror, at der består nogen forbindelse mellem Deres hustru og overretssagfører Halling."

"Nej," sagde bankdirektøren hurtigt. – "Ikke nogen egentlig forbindelse. Han bor derovre ikke fem minutters vej herfra. Vi har aldrig omgåedes videre, skønt vi kender hinanden ret godt. Min kone kender lidt til fru Halling, hun er meget excentrisk, meget smuk forresten. De ved en datter af firmaet Kaas & Højmarks chef – hun er født Jørgensen. Men som sagt, nogen egentlig omgang har der aldrig været tale om."

Holst spurgte: "Har De meddelt Deres hustru det der er sket – nej, det har De under disse omstændigheder selvfølgelig ikke. Har De meddelt Deres personale noget derom? Heller ikke?"

"Nej, svarede bankdirektøren. "Jeg kunne ikke godt omtale sagen, da jeg jo derved udsatte mig for, at den blev bekendt, og at Halling gjorde alvor af sine trusler. Jeg kan forsikre Dem for, at disse dage har været ganske forfærdelige for mig."

Holst betragtede bankdirektøren, der virkelig også så noget angrebet ud. Så fortsatte han: "Det bliver aldeles nødvendigt, at jeg ser det dokument, som Halling har afgivet i banken. Jeg må i hvert fald have konstateret, at lånet foreligger."

Bankdirektøren så vist på ham: "De tvivler da ikke om mit ord?"

Holst bøjede sig: "Ingenlunde – men forstår De, forinden vi kan gøre noget som helst imod Halling, må vi vide med sikkerhed, at han har gjort sig skyldig i den forbrydelse, De påsigter ham. Det første moment er lånet. Ikke sandt?"

Bankdirektøren nikkede: "Selvfølgelig har De ret. Papirerne foreligger i banken, og jeg skal sørge for at De bliver tilstillet Dem – skal det være *in originali*?"

"Helst," svarede Holst.

"Det skal ske. – Men siden De nu er inde på tvivl, så ville det være mig kært om De uforbeholdent sagde mig, mig, om De kræver andre beviser. For, som sagt, jeg har ingen andre. Havde der været vidner, var det hele jo umuliggjort. Jeg har ikke det allermindste imod at lade sagen falde, skønt det ville harme mig at være nødt dertil – og, hvorfor skjule det, jeg bliver først rolig, når den mand er uskadeliggjort. De må indrømme mig, at han er i stand til hvad som helst."

"Hr. bankdirektør," sagde Holst alvorligt, "politiet er ikke en institution, der optræder eller lader være med at optræde efter eget forgodtbefindende. Her foreligger en farlig og alvorlig forbrydelse, der engang anmeldt må forfølges og straffes strengt. Det naturligste var straks at lade overretssagfører Halling arrestere, men hvis De virkelig kan tilvejebringe nogen sandsynlighed for at et sådant skridt ville medføre fare for Dem, skal man naturligvis være forsigtig. – Det påhviler jo blandt andet også politiet at værne om borgernes sikkerhed."

"Jeg beder Dem indstændigt om ikke at foretage noget, forinden De ser, fra hvilket hold faren truer mig," sagde bankdirektøren indtrængende.

"Ja," fortsatte Holst, "lad os så betragte sagen fra denne side. At Halling har aftvunget Dem lånet med pistolen i hånd er amerikansk, men forståeligt; det er hændt før. Jeg forstår så udmærket godt, at De har ladet Dem true, faren var så overhængende og tillige egentlig uafværgelig. De fleste ville have handlet som De. At De ikke har meddelt Deres personale noget, og at De overfor os har valgt den hemmeligste vej, er lige så forståeligt. Så længe Halling er på fri fod, er faren der, men ikke så overhængende som da De i Deres kontor stod lige over

for hans revolvers munding. Men den anden del af truslen, den fremtidige, som jeg nu kalder den, synes mig unægtelig at være betydeligt mindre farlig."

Bankdirektøren afbrød: "De må huske på, hr. Holst, at Halling er en skarpsindig jurist. Hans handling kan vel synes desperat, men den er sikkert forklaret ved hans situation. Den ville imidlertid være sindssvag, hvis han ikke havde sikret sig mod, at jeg samme øjeblik, han var udenfor døren, havde tilkaldt politiet. Det må De dog indrømme mig."

"Nej," sagde Holst, "De har ikke helt ret her. Som De bemærkede, Halling er en skarpsindig jurist, han kan ikke være uvidende om, at bevisbyrden for Deres sigtelse påhviler Dem. Han er en mand i en ret anset stilling, hidtil uangrebet. Hvis vi virkelig arresterede ham, og han koldblodigt nægtede det hele, ville jo selve situationen skabe en formodning for, at der ikke fra hans side forelå noget ulovligt. De lod Dem jo ikke overfor personalet mærke med, at lånet var aftvunget. Den hele ekspedition foregik vel ret naturligt, ellers ville Deres folk jo have mærket uråd. Som De selv siger, Halling har andre lån i banken – ikke sandt – det vil falde Dem vanskeligt at bevise Deres sigtelse."

"Det kan der være noget i," sagde bankdirektøren tøvende – "det har jeg ikke tænkt på før."

Holst betragtede manden skarpt. Der lå i den måde, hvorpå disse ord blev ytrede, en meget alvorlig bekræftelse af sigtelsens sandhed. Holst havde virkelig på et givet tidspunkt haft sine ret alvorlige tvivl. Nu veg hans tvivl. Det var jo helt naturligt, at bankdirektøren, der havde oplevet det hele optrin, aldrig ville falde på, at nogen kunne betvivle det.

Holst fortsatte: "Jeg er ikke blind for, at der i hele Hallings økonomiske situation, der selvfølgelig, hvis sigtelse rejses imod ham, vil blive taget op til alvorlig undersøgelse, kan ligge en række indicier, der i forbindelse med Deres bestemte sigtelse og sagens øvrige momenter, måske vil kunne fælde ham. Men her, hvor man står overfor en jurist, og hvor pressen naturligvis straks vil gribe ind, er det slet ikke givet, at Kriminalretten, der jo dog ikke altid finder den varmeste påskønnelse i pressen, vil kunne klare sagen til Deres tilfredshed."

"Hvad vil De så gøre?" spurgte bankdirektøren lidt hjælpeløst.

"Vi er endnu ikke helt færdige," afbrød Holst. "Visse små sidespring afbrød min tankerække. Jeg må komme tilbage til truslerne og faren derved. Som før sagt, i øjeblikket var faren overvældende. Nu forekommer det mig ikke, at den er stor, hvis der overhovedet er nogen fare. Halling selv kan vi uskadeliggøre. Nødes vi til at slippe ham ud, er sagen jo fra hans side 'klaret', og det vil ikke være sandsynligt at han skulle ødelægge sine chancer ved hævn. Blodig hævn er overhovedet ikke et fænomen, der optræder i de nordiske overklasser. Sin sikkerhed vil han søge i sigtelsens ubevislighed og den anden del af hans trusler er sikkert helt ufarlige."

"Bare jeg turde tro det," sagde bankdirektøren og rystede på hovedet.

Holst vedblev: "De måtte forudsætte medskyldige – men sig mig, hvem skulle disse egentlig være? De talte om Deres hustru. Jeg forstod ikke rigtigt, hvad De mente. Men det kan dog vel ikke være Deres hensigt at påstå, at Deres hustru skulle være Hallings medskyldige?"

"Det er det, jeg ikke ved," sagde bankdirektøren ganske uforbeholdent.

"Vil det sige, at De står på en sådan fod med Deres kone, at De tror, hun ville myrde Dem, hvis De lod Halling arrestere?"

"Ikke det – ikke det," afbrød bankdirektøren.

"Hvad så?" spurgte Holst lidt ærgerlig.

"Ærligt talt," sagde bankdirektøren, "for det er jo min pligt at være fuldt åbenhjertig imod Dem: Jeg er nervøs – jeg er blevet meget nervøs i de sidste dage. Hvis Halling blev arresteret, ville min kone tage hans parti og rent ud sagt – hun ville påstå, jeg var gal og lade mig spærre inde. – Nu ved De det. Jeg er ikke gal." –

Hvis Holst ikke havde været en meget velopdragen mand, ville han i dette øjeblik have fløjtet. Han fløjtede ikke.

"Det vil altså sige, at der alligevel består en vis forbindelse mellem Deres hustru og Halling, der kan medføre at hun tager hans parti?"

"Netop."

Holst rejste sig.

"Jeg skal ikke længere lægge beslag på Deres tid. Jeg indser fuldkomment, at det bliver nødvendigt at iagttage den dybeste hemmelighedsfuldhed. Kun må jeg bemærke, at jeg ikke tror, De behøver at nære den ringeste frygt for Deres personlige sikkerhed. Politiet ved nu besked, og vi skal fortsætte vore undersøgelser. Deres liv er ikke truet og her i Danmark spærrer man ikke let folk inde – De har overtaget, forhold Dem ganske rolig." –

Hermed skiltes de to. Holst indfandt sig endnu samme middag hos sin chef og aflagde beretning. Politiinspektøren

hørte opmærksomt på den.

"Tror De, manden er sindssyg og anmeldelsen falsk?" spurgte han.

Holst rystede på hovedet. – "Det kan jeg ikke sige, men jeg håber, jeg handler i fuld overensstemmelse med Dem, når jeg nu *går lige på*."

"Selvfølgelig," lød svaret.

"Der er ingen tvivl om, at bankdirektør Clausen er sindssyg," sagde Holst med et meget alvorligt ansigt, da han fem dage efter sad på overretssagfører Hallings kontor på Strøget.

Den elegante unge overretssagfører lyttede interesseret til overbetjentens fortælling og smilede på de passende steder. "Det hele var gået ganske naturligt til," forklarede han. Lånet var lovet ham forud, det var blevet ordnet på sædvanlig måde. Han ejede ingen Browningrevolver, og havde endnu mindre tænkt sig at gøre brug af en sådan på den antydede måde. Han kendte fru Clausen, der var en veninde af hans kone, der bestod et venskab, men intet andet imellem dem, manden var jaloux og den hele historie formodentlig opfundet for at gøre en ende på fruens samkvem med familien Halling. Overretssagføreren, der tog meget fint og verdensmandsmæssigt på den hele sag, ville overlade det til politiet, om man ønskede at betragte bankdirektøren som farlig for sine omgivelser; personligt ønskede han ikke gerne at indblandes i sagen, der refereret i småbladene kunne give anledning til mistydninger, der af hensyn til hans og fru Clausens rygte ville være ham særdeles ubehagelige.

Alt dette forstod Holst særdeles vel.

"Ja, hr. overretssagfører," sagde han. Jeg har, som jeg begyndte med at bemærke, kun henvendt mig til Dem for at få sagen fuldt belyst. Vi kan naturligvis henlægge klagen, og efter hvad jeg har forstået på bankdirektøren, er han, hvis mentale tilstand sikkert er højst foruroligende, ikke stemt for at forfølge den. Vi kan altså holde os udenfor den og overlade det videre til lægerne, der, selv om de ikke kan gribe ind nu, desværre vel næppe vil kunne holde sig tilbage, hvis den begyndende sindssygdom udvikler sig videre, hvad den jo rimeligvis gør. Jeg forstår så udmærket Deres betænkeligheder ved sagens offentliggørelse. – Men på den anden side ville jeg jo rigtignok gerne være sikret imod, at Deres fremstilling af sagen på andet hold, kastede nogle skygger over vor – over politiets optræden." –

"Det forstår jeg ikke," sagde Halling og så venligt smilende på overbetjenten.

"Jeg skal forklare mig nærmere," sagde Holst. – "Vi har en klage, som vi ikke uden videre kan henlægge. Hvis den var sand, hvad den altså ikke er, måtte vi undersøge den og rejse aktion. Da den er usand, er den, affattet som den er i bestemt hensigt at skade Dem, utvivlsomt strafbar, og dens strafbarhed ophæves kun, hvis det konstateres, at klageren er utilregnelig. Dette kan naturligvis konstateres allerede for politiet uden formelig sag, men i så fald tror jeg ikke politidirektøren vil undlade på det offentliges vegne at sørge for, at en mand, der truer sine medmenneskers velfærd så alvorligt, får lov til at være på fri fod. En tvangsindlæggelse på en sindssygeanstalt vil ganske sikkert være det eneste naturlige. Vi er jo enige om, at

det er galskab, ikke ondskab, der ligger til grund for den hele sigtelse."

Overretssagføreren nikkede. –

"Godt," fortsatte Holst, "hvis nu De, som her er den fornærmede eller skadede part, i skrivelse til politiet vil frafalde Deres krav på forfølgelse imod Clausen, så vil man måske af den grund kunne lade være at skride ind."

Overretssagføreren smilede.

"Jeg tror næppe min optræden i denne sag vil have ringeste betydning. Efter straffelovens §225, er det jo en meget alvorlig forbrydelse, Clausen har begået. Straffen kan, hvis jeg husker ret, da det drejer sig om angivelse for en forbrydelse, for hvilken straffen er betydelig, gå indtil 6 års straffearbejde. Ordnes i mindelighed kan sagen altså ikke. – Jeg må holde mig ganske passiv. Bliver jeg indkaldt som vidne, må jeg møde og forklare, hvad jeg kan oplyse, det vil da meget hurtigt vise sig, at Clausen er gal, og hvad man så vil foretage sig med ham, er mig som sagt temmelig ligegyldigt. Helst så jeg, at man lagde klagen hen." –

"Jamen, hvis manden nu ikke befindes at være utilregnelig?" sagde Holst.

"Undskyld," afbrød overretssagføreren, "det troede jeg, vi var enige om, at han var. – Ja, som De ved, jeg tror det, og jeg forstod på Dem, at De mente det samme. Det sagde De jo selv før. Er Clausen ikke gal, så må han tage sin straf. Det er dog Vorherres død for gemytligt at sigte mig for pengeafpresning eller røveri – synes De ikke? Og det bare fordi manden er jaloux."

"Ja," sagde Holst. "Deri har overretssagføreren ret. – Men der er den lille omstændighed derved, at bankkassereren og bankbogholderen bestemt hævder, at banken – som sådan – har nægtet overretssagføreren kredit tre dage forud, og at altså den absurde historie i det mindste fra dén side ikke vil blive absolut betvivlet."

Overretssagføreren så hurtigt op. –

"Hvorfor fortæller De mig det, hr. overbetjent?" –

"Jo," sagde Holst venligt. "Jeg ville kun forberede hr. overretssagføreren på, at der vil danne sig et parti, der holder med Clausen, og jeg skulle derfor tro, at overretssagføreren ville stå betydelig stærkere, hvis initiativet til at skride ind imod bankdirektøren på den ene eller den anden måde, blev taget af Dem."

"Det vil jeg ikke," sagde Halling kort. "For mig kan De gøre hvad De vil. Jeg rører mig ikke i denne sag."

"Ja så kunne man jo endelig gribe sagen an på en helt anden måde," sagde Holst, "og dertil kunne der være nogen anledning."

"De mener," spurgte Halling og så forundret op.

"Jeg mener," sagde Holst, "at man kunne sigte hr. overretssagføreren og derved tvinge Dem til at gribe til offensiven."

"Det vil jeg lade Dem om," lød det fuldkomne rolige svar. "Jeg synes oprigtigt talt, det ville være en noget bagvendt måde at gribe sagen an på."

"Den tiltaler heller ikke mig," sagde Holst roligt. "Men ulykken er, at der foreligger to erklæringer fra bankdirektør Clausens læge og en anden medicinsk autoritet, der på det

bestemteste udsiger, at Clausen er fuldkommen normal, men noget nervøst angrebet ved en bestemt begivenhed, som den ene af lægerne, huslægen, mener at kunne tidsfæste på en sådan måde, at den ikke usandsynliggør bankdirektørens anklage."

Overretssagfører Halling, der sad foran sit skrivebord i en almindelig kontorstol, drejede sig lidt bort fra sin gæst. Holst fortsatte roligt: "Det ville aldrig falde mig ind at tillægge en sådan anklage den allerringeste betydning, hvis der ikke for mig forelå en række af små oplysninger. De behøver ikke at blive urolig, hr. overretssagfører, der truer Dem ingen fare. – De oplysninger, der foreligger, er kun af den art, at de viser mig, at der fra fjendens side vil blive sat meget ind på at fælde Dem. Jeg råder Dem derfor til at træde energisk op. Og hvis De vil følge mit råd, så begiver vi os endnu i denne time sammen op til bankdirektøren, for at De med mig som vidne kan kræve ham til regnskab. Af hans holdning ved et sådant møde vil, så vidt jeg kan se, det hele afhænge. – De kan jo, hvis De ønsker det, tage Deres fuldmægtig med."

"Det har jeg ikke lyst til," svarede Halling kort og rejste sig.

"Godt," sagde Holst og rejste sig også. "Det er naturligvis noget, De selv bestemmer. Så trækker jeg mig tilbage."

Holst strakte meget høfligt hånden ud imod overretssagføreren, der høfligt bukkende udstrakte sin højre hånd.

Holsts håndtryk var fast, fastere end Halling syntes om, han ville gøre sin hånd løs, men i det samme knækkede det om hans håndled, som når en fjeder slår i. Han trådte rask tilbage, men om hans hænder dinglede en kort lille kæde med to forsvarlige

håndjern. Holst trådte tilbage og satte en lille fløjte for munden.

Ind trådte to betjente, der havde ventet i forkontoret. Overretssagfører Halling var arresteret. Ved visitationen fandt man i hans lomme en lille kort Browningrevolver, der på en veltalende måde vidnede imod ham. –

Det blev en lang og bevæget proces, der rejstes mod overretssagfører Halling. Han tilstod aldrig, men de indicier, der tårnede sig op mod ham og støttede bankdirektørens anklage, var for stærke. Han var ruineret, han havde virkelig stået overfor en situation, der tvang ham til at spille *en banque*, og han havde overfor bankdirektør Clausens hustru virkelig optrådt på en sådan måde, at der tydeligt kunne skimtes en bestemt plan, hvormed han ville intimidere sit offer.

Fængslets porte slog i efter ham. Han sidder endnu, og bankdirektør Clausen glæder sig slet ikke til den dag, han kommer ud. Forresten går det meget bedre med konen, og det tegner til at blive helt godt. Overbetjent Holst har overfor sin elskværdige hustru fremsat den anskuelse, at affæren Halling har været af afgørende betydning for det bedrede forhold i bankdirektørens hjem.

Og Holst er jo meget fornuftig.

Om "Eigil Holsts oplevelser"

Forfatter: Palle Rosenkrantz (1867-1941).
Org.udgaver:

En god nyhed: *Hjemmets Noveller* 1. årgang nr. 3 – Januar 1905.

Mekaniken: *Hjemmets Noveller* 1. årgang nr. 5 – Marts 1905

Skjulte kræfter: *Hjemmets Noveller* 2. årgang nr. 4 – Januar 1906.

En romantisk historie: *Hjemmets Noveller* 2. årgang nr. 7 – April 1906

Ganske fornuftigt gjort: *Hjemmets Noveller* 2. årgang nr. 10 – Juli 1906

Et brev fra den anden verden: *Hjemmets Noveller* 3. årgang nr. 1 – Oktober 1906

Det røde automobil: *Hjemmets Noveller* 4. årgang nr. 9 – Juni 1908

Knald eller fald: I *Fortællinger for Hjemmene*, Forlaget for moderne Litteratur, København 1908.

Månedsmagasinet "*Hjemmets Noveller*" blev udgivet af John Martin, København.
Novellerne i nærværende samling er alle baseret på førsteudgaverne.
Redigeret af: Kim N. Jensen.

Forside: Efter maleri af Paul Fischer (1860-1934): Rådhuspladsen i København (1908).
Billede på titelblad: Eigil Holst i tegneren Rasmus Christiansens (1863-1940) streg. Fra novellen *Et brev fra den anden verden* i *Hjemmets Noveller* 3. årgang nr. 1, oktober 1906.

ISBN 978-87-7628-102-1
1. ebogsudgave

© 2024 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Table of Contents

Forside
Ophavsret og brugsbetingelser
En god nyhed
Mekaniken
Skjulte kræfter
En romantisk historie
Ganske fornuftigt gjort
Et brev fra den anden verden
Det røde automobil
Knald eller fald
Om "Eigil Holsts oplevelser"